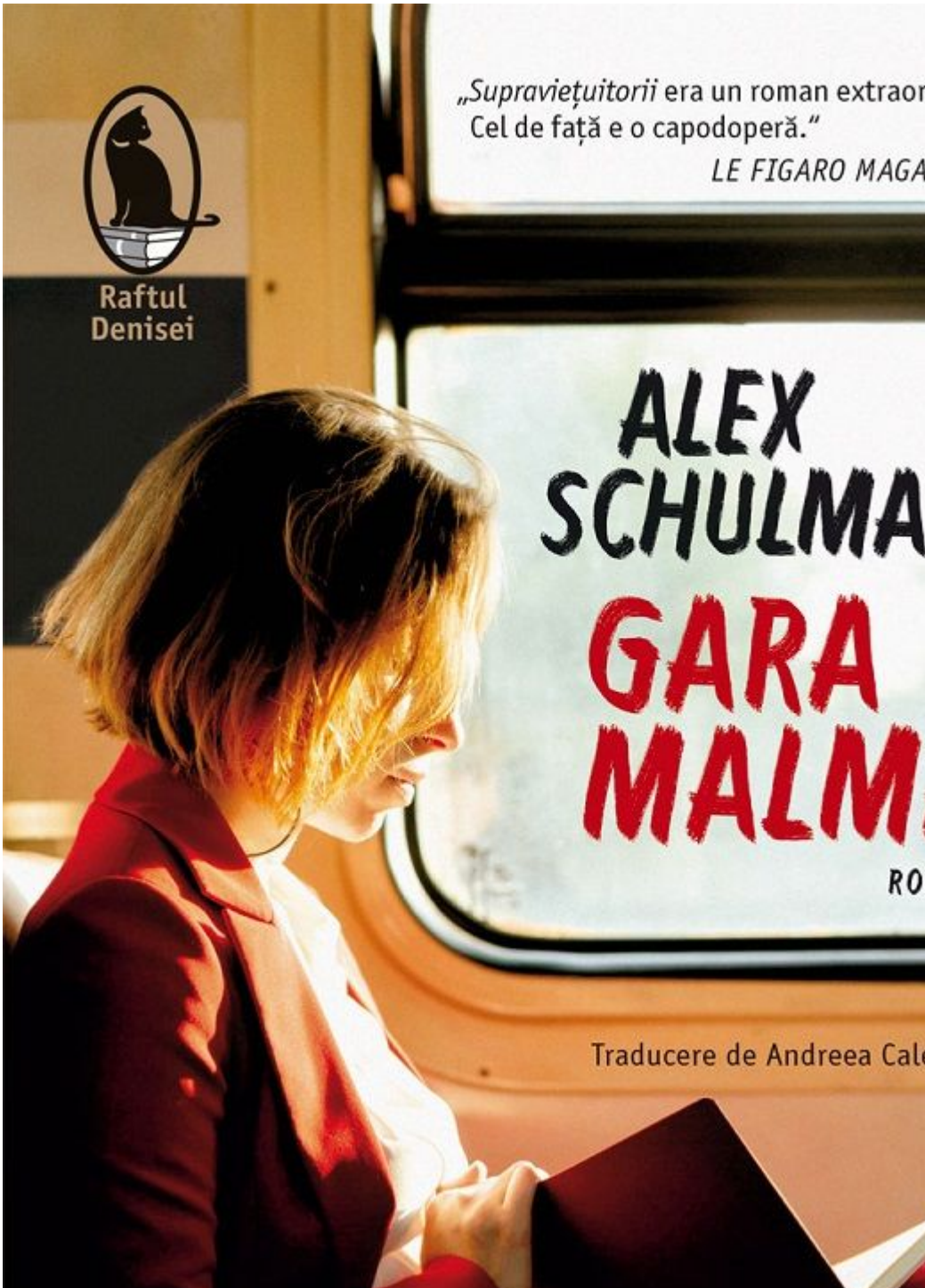
„Supraviețuitorii era un roman extraor
Cel de față e o capodoperă."
LE FIGARO MAGA
Raftul
Denisei
ALEX
SCHULMA
GARA
MALM
RO
Traducere de Andreea Cal

ALEX SCHULMAN

GARA MALMA

Traducere din suedeză şi note de
ANDREEA CALEMAN
EDITURA HUMANITAS

Traducerea acestei cărți a apărut cu sprijinul financiar acordat de Consiliul Artelor din Suedia.

Oh no love!you're not alone You're watching yourself but you're too unfair You gotyour head all tangled up but ifl could only makeyou care Oh no lovei you're not alone.
Rock'n'roll Suicide – David Bowie

Capitolul 1

HARRIET

Stă pe peron, în umbra tatălui, şi îl urmăreşte mijindu-şi ochii spre soarele jos al dimineții. Aşteaptă. Caută semne de iritare în privirea şi mişcările lui. Astăzi e cu atât mai atentă, fiindcă de dragul ei fac călătoria asta şi se simte îndatorată. De dragul ei e tata acum acolo, aşa că nu se plânge că e cald, că e devreme, nu se plânge că trenul

întârzie. Ea e responsabilă pentru tot ce va trebui să îndure el de-acum înainte, iar el e tăcut şi imposibil de citit.

Asfaltul fierbinte îi încălzeşte tălpile prin pantofi. Harriet e îmbrăcată complet în negru, că aşa se merge la înmormântări. Pe umăr ţine geanta cu aparatul de fotografiat al tatei. Nu o lasă jos. Nici măcar când aude că trenul are întârziere şi că s-ar putea să fie nevoiţi să mai aştepte o vreme nu o pune jos. În geantă sunt obiective care valorează mii de coroane. Ştie că sunt importante pentru tata. Ştie şi că îşi duce viitorul pe umăr, fiindcă, într-o bună zi, va moşteni tot şi, de fiecare dată când tata i-o spune, e ca şi cum i-ar pune o greutate pe umeri. Tata îşi curăţă echipamentul de fotografiat o dată pe săptămână şi de fiecare dată o pune pe Harriet să se uite. Stau aşezaţi sub lumina galben-portocalie din bucătărie şi tata aliniază obiectivele pe masă. Uneori îi întinde vreunul lui Harriet. „Ia uită-te la băiatu' ăsta!”, zice el. Iar ea cântăreşte obiectivul în mână – e masiv şi greu, o trage spre podea. „Şi la ăsta!”, mai zice tata şi îi întinde un altul. „Ia uite ce băiat!” Tata numeşte adesea diverse lucruri „băieţi”. Mai ales pe cele pe care el le-a cumpărat şi de care are grijă. Dar nu doar lucruri. De pildă, când vede o căprioară poate opri brusc maşina şi spune: „Ia uite băiatu'!” Un copac prăbuşit în pădure poate fi şi el un „băiat”, dacă e un copac mare. Dar e mai mult vorba despre obiecte – nu doar ale lui, e generos, admiră şi lucrurile altora. În maşină fluieră când nimereşte în spatele unui Porsche: „Tii, ce mai băiat!” Îi place când tata zice aşa, îi place de el atunci.

Poate tata ar vrea să se aşeze undeva? Caută cu privirea, dar băncile sunt deja ocupate. Oamenii aşezaţi arată caraghios, un şir de gâturi întinse, căutând neliniştiţi vreun semn că se apropie trenul care nu mai vine odată. Un impiegat de mişcare trece grăbit pe peron, cineva îl întreabă

ce se întâmplă şi bărbatul arată spre şine, de parcă răspunsul s-ar afla acolo, undeva departe, iar el tocmai se duce să-l afle. Apoi, brusc, forfotă febrilă când o voce anunță sosirea tre-nului, toată lumea se grăbeşte de parcă ar fi siguri că trenul o să stea în stație doar foarte puțin. Dar tata nu se grăbeşte. Nu se grăbeşte niciodată. E ceva în felul în care se mişcă, e ca şi cum ar face totul cu încetinitorul. Nimic din senin, nimic spontan. Lui Harriet i se pare că toate mişcările lui sunt gândite dinainte. Uneori îşi imaginează că tata hotărăşte încă de dimineață exact cum se va mişca în timpul zilei, de la micul-dejun şi până seara, apoi execută mişcările întocmai cum le-a gândit. Poate că tocmai de-asta nu-şi arată niciodată sentimentele – fiindcă nimic nu-l poate surprinde, nu e niciodată pus în încurcătură. Se uită la cei care se grăbesc spre vagoanele lor, îi lasă să se precipite şi, în cele din urmă, se îndreaptă şi el agale spre tren, iar ea îl urmează. În vagon e la fel de cald ca afară. Harriet înaintează pe culoar, uitându-se la oamenii aşezați în compartimente, incomodați de propriile trupuri.

Se aşază vizavi de el, la fereastră. Cu un gest, tata îi face semn că vrea geanta. I-o întinde. Se uită pe geam la peronul în sfârşit golit de lume. Zgomotele din jur sunt mai aproape – ziare se deschid fâşâind, o doză cu suc acidulat fâsâie scurt, discuții încep să se lege, frânturi de conversații. Odată ce începe să asculte, Harriet nu mai poate ignora vocile, îngânările slabe ce se adună în melodii, în istorii de viață. Cei mai mulți par trişti şi apăsați de o greutate inexplicabilă. Îi e tot timpul teamă să nu o ia cineva la rost: „De ce tragi cu urechea?”

N-are voie să tragă cu urechea, Îşi aduce aminte seara aceea, acum doi ani, când ea şi sora ei se pregăteau să se culce. Dormitorul era perete în perete cu bucătăria, unde mama şi tata stăteau de vorbă. Auzea fiecare cuvânt cât se

poate de clar. Era aproape ciudat. Oare peretele dintre bucătărie şi dormitorul lor amplifica sunetele, de fapt? Aşa trebuie să fi fost, căci era ca şi cum ar fi fost cu ei acolo. Auzea oftaturile, scârțâitul scaunelor, frigiderul care torcea surd şi care a tăcut când tata l-a deschis. A zăbovit cam mult căutând cu privirea pe rafturi. Mamei nu-i plăcea când țineau uşa frigiderului deschisă, nu-i plăcea indolența – „Hotărăşte-te odată!" – şi o îngrijorau şi cheltuielile casei. I se năzărise că uşa deschisă a frigiderului era cauza facturilor de electricitate mari. Aşa că se întâmpla să țipe la ei: „Nu mai lâncezi! Închide uşa!" Dar în seara aceea tata a ținut uşa deschisă, cântărind alegerile aliniate în frigider, fără ca mama să spună ceva.

Asta i-a atras atenția lui Harriet, ceva era în neregulă. Foşnet de hârtie, tata a scos nişte şuncă, apoi a pus ceva mai greu pe masă, poate pachetul cu unt? A deschis congelatorul să ia cuburi de gheață. Tata bea lapte cu gheață, aşa obişnuieşte. Zgomote ascuțite şi zdrăngănit de tacâmuri în sertar, ca şi cum cineva scormonea într-un cufăr cu aur. A auzit-o pe mama aprinzând lumânările pe masă, apoi aşezând farfuriile. S-a lăsat tăcerea între ei şi a durat mult, iar Harriet asculta întinsă în pat zgomotele ce nu prevesteau nimic bun. Mama şi tata s-au aşezat la masă unul în fata celuilalt, la fereastră.

— Cum facem? a zis mama.

Tata n-a răspuns. Ce se întâmpla de partea cealaltă a peretelui?

— Vrei? a întrebat el.

— Mulțumesc, a răspuns mama.

Cordialitatea dintre ei. Vocile lor blânde între îmbucături. Atenția, bunăvoința aproape exagerată – "Vrei ceva de băut? Aduc eu!" Părea că se înțeleg mai bine decât oricând.

— Bănuiesc că te muți la el, a zis tata.

— Da, a răspuns mama. Are spațiu, e loc pentru copii şi la el.

— Nu le iei pe amândouă.

— Nu, a răspuns mama. Eu zic s-o iau eu pe Amelia, şi tu pe Harriet.

Tata a râs scurt.

— Eu zic să facem invers, a spus el.

— O vrei pe Amelia? a întrebat mama.

— Da.

Apoi au tăcut din nou, mestecându-şi sendvişurile. Un pahar umplut din nou.

— Eu şi Amelia suntem apropiate, a zis mama. Şi ne leagă şi călăritul.

— Şi eu.

— Tu nu călăreşti!

— Nu, dar şi noi suntem apropiați, eu şi Amelia.

— De ce nu vrei s-o iei pe Harriet? a întrebat mama.

— Tu de ce nu vrei s-o iei?

— Eu am întrebat prima! a zis mama.

În pat, Harriet a clipit des cu privirea în tavan.

— Ştii foarte bine de ce, a spus tata.

A luat o înghițitură din paharul cu lapte.

— Mi se pare complicat cu Harriet. Nu prea suntem pe aceeaşi lungime de undă.

Patul lui Harriet era îngust, dar rama de lemn avea marginile înalte, ca un sicriu fără capac. Ploaia se oprise, furtuna se îndepărtase, vântul nu mai zgâlțâia coroanele copacilor în parcul din fața blocului. Nu mai auzea nimic, decât pe părinții ei mâncând în bucătărie şi discuția lor potolită.

Nu prea sunt pe aceeaşi lungime de undă...

Mai târziu i s-a părut că asta sună atât de vag, atât de greu de apucat de undeva. Cum să facă să fie mai bine?

Voia să fie pe aceeaşi lungime de undă cu tata, dar nu înţelegea cum să se poarte.

S-a întors spre sora ei.

— Amelia, a şoptit ea. Ai auzit?

Sora nu i-a răspuns, dar în semiîntuneric Harriet a văzut că era trează. Stătea întinsă pe spate, cu privirea în tavan.

— Amelia!

— Vorbesc prostii, i-a şoptit ea. Nu-i asculta! Părinţii n-au mai vorbit despre asta în seara aceea, au continuat, poate, discuţia în altă parte. Dar câteva zile mai târziu, într-o după-amiază, le-au chemat pe rând în bucătărie. Mama a deschis o doză de Coca-Cola şi i-a dat o lui Harriet, deşi nu era sâmbătă. Sucul era cald şi bulele au gâdilat-o în gâtlej când a băut. Părinţii zâmbeau ciudat. Se despărţeau, a zis mama şi, întrucât urmau să locuiască atât de departe unul de celălalt, era mai bine să despartă şi copiii. Aşa că Harriet avea să stea cu tata, iar Amelia cu mama. Harriet a aşteptat ca tata să spună ceva, dar el n-a zis nimic. L-a privit cu coada ochiului, i-a văzut chipul lipsit de expresie şi atunci i s-a făcut milă de tata, fiindcă lucrurile n-au ieşit cum şi-a dorit el.

Stau faţă în faţă pe locurile de la fereastră şi tata ridică tot timpul privirea peste capul ei, nu pierde din ochi uşa vagonului. Ştie ce urmăreşte tata şi e pregătită, au exersat cu grijă înainte – când îi dă el semnalul, trebuie să fie rapizi. Tata deschide geanta aşezată pe genunchi, cu privirea încă aţintită pe uşă. N-are nevoie să se uite în geantă, ştie pe dinafară ce are în ea. Ochelarii îi fac ochii să pară mai mici, două puncte negre în spatele lentilelor. Nu-ţi poţi da seama niciodată ce gândeşte.

Se uită pe fereastră. Merg peste ape pe poduri înalte, trenul goneşte, florile din şanţul de-a lungul şinelor se contopesc într-un singur brâu albastru. Au ieşit din oraş,

trec pe lângă suburbii, apoi pe lângă gospodării şi câmpuri înverzite. Merge cu spatele, vede oameni trecând în viteză şi micşorându-se în capătul trenului, viețile lor ca nişte mici puncte se dizolvă în ogoare. Apoi trenul încetineşte şi opreşte. în difuzoare, o voce anunță că bucata de cale ferată din fața lor funcționează pe o singură linie şi că trebuie să aştepte să treacă trenul din sens opus. Stau cufundați într-un câmp, au flori până la bărbie. Dacă vara s-ar mai ridica un zece centimetri, s-ar îneca. Undeva, mai departe, vede două păsări cu picioare lungi şi subțiri uitându-se lung spre vale şi îsi aduce aminte că, odată, tata i-a arătat o veveriță într-un copac: „Fii atentă la băiatu' ăla!" Animalul se oprise din ce făcea şi se uita complet nemişcat spre pădure. Ca paralizat, ca prins într-un gând. „Îşi aminteşte ceva", a zis tata, iar lui Harriet gândul i s-a părut tulburător şi insuportabil. Căci, dacă nu doar oamenii erau apăsați, ci şi animalele, atunci tristețea de pe lume era şi mai copleşitoare, şi ea era nevoită să-şi asume responsabilitatea şi pentru ele. Iar acum, când se uită la cele două păsări de pe câmp, se gândeşte că şi ele îşi amintesc ceva din copilărie, şi asta o întristează. Acum câteva luni, când au învățat la şcoală despre creier, au primit temă pentru acasă să descrie o amintire cât mai detaliat cu putință. Seara i-a povestit tatei, şi lui i s-a părut interesant.

— Şi ce amintire o să descrii? a întrebat-o.

— Nu ştiu, ceva de când eram mică. Atunci tata a râs şi a zis:

— Ai opt ani. Eşti mică!

Pe urmă Harriet s-a dus în camera ei cu caietul şi a scris despre crucifixul tatei de pe perete. înainte îl ținea deasupra biroului, dar după divorț îl atârnase pe perete, deasupra patului. L-a văzut de mai multe ori pe tata îngenunchind lângă pat, împreunându-şi mâinile şi rugându-se. Când el

nu e în cameră, Harriet se duce şi se uită la crucifix. Un Isus de metal întunecat, răstignit pe o cruce de lemn vopsită în negru, cu o cârpă la brâu înfăşurată ca un scutec. Cuie mari îi străpung palmele şi unul singur ambele picioare, un genunchi e adus peste celălalt, ceea ce îl face oarecum efeminat. Fiul lui Dumnezeu se uită fix undeva peste cuvertură şi, când Harriet stă drept în faţa crucii şi îl priveşte, i se pare că îi întoarce privirea. Tata i-a spus că putea dura câteva zile până să moară răstigniţii, uneori chiar o săptămână întreagă, iar când mureau nu era din cauza rănilor, ci de foame sau de deshidratare. Despre asta a scris Harriet, apoi a mai povestit încă o amintire, de acum un an. S-a întâmplat imediat după divorţ. Era în vizită la bunica din partea tatei. Bunica avea eczeme pe mâini şi folosea amidon de cartofi ca să-şi potolească mâncărimea. Avea mereu cu ea un săculeţ de pânză cu amidon, şi Harriet îşi aminteşte cum particulele minuscule se împrăştiau şi se învârteau în lumina soarelui ce pătrundea prin geamurile mari. Uneori bunica îşi punea mănuşi de plastic transparente şi turna amidon în ele pe lângă încheietura mâinii, apoi le umplea iar când o apuca din nou mâncărimea şi, spre seară, mănuşile subţiri erau întotdeauna grele, pline cu pulberea albă.

Bunicii îi era frică de moarte, o preocupa. Stătea adesea tăcută şi absentă la masa din bucătărie, dar, uneori, când frica era prea mare, se aşeza la pian şi lovea clapele cu atâta putere, încât părea că întreaga lume se prăbuşeşte. Apoi rămânea în faţa pianului şi îşi încleşta strâns mâinile, făcând mănuşile de plastic să scârţâie.

Doar alcoolul o mai scotea din încleştarea asta. Bea vin roşu rece, direct de la frigider, şi, după câteva pahare, devenea vorbăreaţă şi începea să pună întrebări. Odată, Harriet i-a povestit că un coleg de grădiniţă i-a făcut „acele”.

Bunica a întrebat cum adică, iar ea i-a explicat că înseamnă să răsuceşti braţul cuiva în direcţii opuse, ca şi cum ai stoarce o cârpă, iar bunica a râs.

— Arată-mi! a zis ea, suflecându-şi mâneca bluzei de mătase.

Harriet i-a răsucit braţul firav, sângele a ţâşnit aproape imediat, iar bunica a ţipat ascuţit, tare şi, cu sângele prelingându-i-se pe mâini, s-a repezit să caute trusa de prim-ajutor prin dulapuri, dar nu era de găsit. Uşi de dulap care se deschideau şi se închideau, tân-guielile bunicii.

— Doamne Dumnezeule, copilă, ajută-mă să caut! a strigat ea.

Dar Harriet nu putea. Stătea ca paralizată în mijlocul bucătăriei, cu mâinile mânjite de sângele bunicii. Tata a fost nevoit să vină să o ia mai devreme şi, când au ajuns acasă seara, trecând pe lângă camera tatei, Harriet s-a uitat spre crucea atârnată deasupra patului şi i s-a părut că Isus a privit-o altfel decât până atunci.

Şi-a predat tema la şcoală şi nu s-a mai gândit la ea, dar, într-o după-amiază, când a intrat în camera ei, l-a găsit pe tata aşezat la birou şi citind în caiet.

— Ti-a văzut tema? a întrebat el.

— Da, a răspuns ea.

Tata a citit mai departe, Harriet a aşteptat tăcută lângă el. Apoi tata a închis brusc caietul şi şi-a lăsat privirea în podea.

— Ai memorie bună, a zis el.

— Da, a răspuns ea.

— Dar, ştii, ce se întâmplă la noi în casă rămâne la noi în casă.

— OK.

— Nu vreau să ştie lumea ce am pe pereți, dacă mă rog, dacă sunt însurat sau divorțat. E lipsă de respect să scrii asemenea lucruri, ai înțeles?

Harriet a dat din cap că da. Privirea lui goală. Tata a mai zăbovit o vreme, apoi a plecat. Harriet a luat caietul şi l-a pus repede într-un sertar.

Trenul îl aşteaptă încă pe câmp pe cel din sens opus să treacă. Zăpuşeala de afară pătrunde în vagon când acoperişul de tablă se încinge. Harriet se uită la cele două păsări care stau complet nemişcate şi îşi amintesc şi, deodată, aude clicul familiar al aparatului foto. Se uită spre tata, dar privirea îi e ascunsă în spatele camerei. Obiectivul e încă îndreptat spre ea, tata reglează focusul, poate că vrea să-i mai facă încă o poză. Îi place când o fotografiază, se simte bine. Harriet îi zâmbeşte larg şi face semnul victoriei cu degetele.

— Nu, spune tata şi coboară aparatul. De ce te maimuțăreşti?

Pune aparatul pe măsuța dintre ei şi se uită în altă parte. Harriet ar vrea ca tata să-i mai dea o şansă, dar momentul potrivit s-a pierdut. Se întristează iar, sentimentele i se adună sub pleoape, neliniştea îi bate în piept ca un ciocan. Îşi coboară privirea în măsuță. Nu vrea să înceapă să plângă, tatei nu-i place. În clipa aceea tata o fotografiază din nou.

Reglează ceva, schimbă timpul de expunere. Se uită pe fereastră. Una dintre păsări zboară peste iarba înaltă, cealaltă a rămas pe loc şi se uită. După un timp, pleacă şi a doua.

— Acum! îi şopteşte tata.

Totul se petrece cu repeziciune. Tata se ridică brusc, ea la fel de iute, fac câțiva paşi pe culoar şi Harriet vede silueta conductorului în celălalt vagon, gata să intre în al lor. Intră

repede în toaletă şi închid uşa după ei. Tata încuie. Harriet descuie imediat.

— Ce faci? şopteşte el, cu ochii mari şi plini de îngrijorare.

— Dacă vede că e ocupată toaleta, s-ar putea să ne aştepte afară până ieşim, răspunde ea.

Tata se gândeşte o clipă, apoi încuviinţează. Aşteaptă lângă uşă, ascultând cu capul aplecat. Se aud paşii conductorului trecând pe lângă toaletă.

— Biletele la control! spune vocea de cealaltă parte a uşii. Călătorii urcaţi la Stockholm!

Tata mai aşteaptă puţin, apoi deschide uşa cu grijă şi se uită pe culoar. Ies repede din toaletă, se aşază, se pierd între pasagerii cu bilete. Tata dă din cap complice şi Harriet îi răspunde la fel. Are pulsul ridicat şi îi e greaţă, îi vine să vomite fiindcă face ceva ce nu e voie, dar o cuprinde o senzaţie şi mai puternică, o căldură, ca un mic foc în piept, când se uită la el, şi el se uită la ea şi îşi zâmbesc.

Sunt pe aceeaşi lungime de undă.

Capitolul 2

OSKAR

Peronul e fierbinte şi agasat. Trenul întârzie şi ni-meni nu-i informează cât. Când în sfârşit o voce anunţă în difuzoare că trenul soseşte în staţie, toţi că-lătorii se grăbesc. Toţi în afară de soţia lui. Rămâne calmă pe loc, caută ceva în buzunare. Oskar se uită la ea cum îşi îndeasă cu greu mâna în buzunarele blugilor strâmţi, apoi scotoceşte în buzunarul gecii din braţe, în geantă şi, în cele

din urmă, găseşte ce căuta – o brichetă. Vine trenul şi ea vrea să fumeze!

— Nu ne urcăm? întreabă Oskar.

— Doar o ţigară.

Fereşte flacăra cu mâna făcută căuş, deşi aerul e nemişcat. Trage adânc în plămâni. O aşteaptă. Scârţâitul roţilor de valiză pe asfalt, zgomotul traficului matinal pe vreo autostradă undeva, departe. încă o zi caniculară. E şapte şi jumătate dimineaţa, e şaptesprezece septembrie, şi vara pare că nu se mai sfârşeşte. Peronul se goleşte repede, dar ea fumează de parcă ar fi sigură că trenul nu pleacă fără ea.

Când se urcă, merge aproape de ea, simte izul vag al parfumului pe care îl purta ieri. Ea îşi croieşte repede drum pe culoarul îngust, el studiază privirile celor care o văd pentru prima dată. Face asta de fiecare dată, o face chiar şi acum.

Ea se aşază pe un loc la fereastră, unde vede liber, pur şi simplu. Oskar rămâne în picioare pe culoar, se uită la bilete.

— Nu sunt locurile noastre, spune el.

— Ce contează, nu vezi că-i gol? spune ea.

Nu, nu e deloc gol şi o să se mai urce oameni mai încolo. Lui Oskar nu-i place să stea pe locurile altora, nu se poate relaxa. Dacă vine cineva brusc la ei, tuşind cu subînţeles şi arătând spre bilet, vor fi nevoiţi să-şi adune lucrurile şi să se mute, iar asta l-ar face să se simtă umilit. Se aşază vizavi de ea. Trenul părăseşte lin peronul, alunecă pe Podul Central, şinele sunt netede şi roţile nu scot nici un sunet, marea e calmă pe ambele părţi. Până şi Marea Baltică pare îmbietoare azi – doar mici valuri acolo unde de obicei curentul e puternic. Trenul accelerează încet şi, când intră în tunelul din stâncă, Oskar îşi vede chipul reflectat în fereastră şi reacţionează, ca întotdeauna, cu un uşor dezgust. Primul impuls e să-şi întoarcă repede privirea, dar,

de data asta, ceva îl face să zăbovească, să se privească în luciul gălbui, întunecat. Odată, când era copil, l-a prins un profesor desenând cu carioca penisuri pe perete în toaleta scolii. L-a trimis la consilierul şcolar, care, din spatele unui birou uriaş, l-a ţintuit cu privirea şi i-a zis: „Să-ţi povestesc ceva curios. Când v-am cu-noscut pe voi, noii elevi, în prima zi de şcoală, mi-ai atras atenţia în mulţime. M-am prins imediat că e ceva cu tine. Mi-am zis de-atunci: «Cu ăsta o să am probleme». Se vedea pe faţa ta, m-am prins că ai o mare presiune interioară."

Fraza asta i-a rămas întipărită în minte, presiunea lui interioară. Îşi vede chipul oglindit – aerul serios, gura mare, buzele care nu se închid complet. Ochii căprui care par aproape negri în lumina slabă. E ăsta un bărbat cu o mare presiune interioară? Încă nu ştie ce înseamnă.

Un însoţitor de tren le urează bun-venit la bord. Omului îi place în mod evident să-şi audă vocea, se pierde în detalii inutile, şi lui Oskar îi vine să schimbe o privire complice cu ea, fiindcă pe amândoi îi enervează genul ăsta de oameni. Dar nu e momentul, evident, în plus, ea a închis ochii deja. Ştie de ce face asta, o cunoaşte. Nu vrea să doarmă, ci pur şi simplu nu vrea să vorbească.

De la o vreme, rareori mai vrea să vorbească. S-a gândit la asta ieri, în timpul certei care a început dimineaţă şi a continuat seara până în noapte. S-a gândit la cât de lungi erau momentele fără cuvinte. Câteva propoziţii care au inflamat totul, ţipete – şi ale ei, şi ale lui –, acuzaţii îngrozitoare. Dar cel mai mult au stat muţi. Ca şi cum amândoi şi-ar fi dat seama că nu e o idee bună să rezolve problema în cuvinte. în cele din urmă, ea a aprins două lumânări acolo, în bucatărie. Un gest atât de ciudat, ca şi cum ar fi încercat să destindă un pic atmosfera în iad. Poate că ea s-a gândit că ar putea să trăiască în tăcerea aceea. Îţi

mai faci un sendvis, mai citeşti ziarul. Dimineaţă, devreme, erau încă tăcuţi. Au închis uşa apartamentului şi au luat-o muţi spre Gara Centrală. Iar acum, după ce s-au urcat în tren, au alunecat şi mai adânc în tăcere şi, dacă acesta e sfârşitul poveştii lor, o să fie unul mut. La începutul relaţiei, vorbeau tot timpul. Prima lor ieşire, la barul acela. Sau călătoria cu trenul, cu puţin timp înainte, când s-au cunoscut. Acea legendară călătorie cu trenul! „Mai zi-o o dată pe-aia cu trenul!" Şi-au povestit-o unul altuia şi au spus-o altora de atâtea ori. Cândva, ea a zis că până şi ei îi e greu să-şi mai dea seama ce a fost adevărat şi ce nu. Dar el îşi aminteşte tot.

Cu mulţi ani în urmă, călătorea singur într-un tren între Goteborg şi Stockholm. Într-o gară, oprirea a durat ceva mai mult decât e normal. în cele din urmă, pasagerii au început să ridice gânditori privirile din ziare. „Ce se întâmplă? De ce nu plecăm?" Nici un mesaj în difuzoare. A trecut un sfert de oră, oamenii din vagon erau din ce în ce mai iritaţi că le fuseseră sabotate planurile de după-amiază. Deodată uşa s-a deschis cu o smucitură şi ea a intrat ca o furtună, parcurgând în grabă culoarul. Purta o geacă de piele peste o rochie lungă, cu nasturi albi şi mici de sus până jos. S-a trântit pe locul de vizavi de Oskar. Abia atunci a observat că ea avea o mică tăietură, chiar deasupra sprâncenei, din care îi curgea sânge. Atunci au intrat în vagon şi cei doi poliţişti. Veneau din aceeaşi direcţie din care venise ea şi nu se grăbeau. Ştiau că n-avea unde fugi. Au străbătut încet vagonul, din staţiile lor radio se auzeau fluierături şi pârâituri şi atraseseră atenţia tuturor. S-au oprit în dreptul ei. Unul din poliţişti, mai masiv decât celălalt, cu pete roşii pronunţate între ochi şi pe frunte, părea foarte iritat. A întins un arătător spre ea.

— Tu! a zis el. Vii cu noi!

— Nu! s-a împotrivit ea.

— Ba da, acum!

— De ce? a întrebat ea.

— Ştii tu de ce! a răspuns poliţistul.

— Nu, nu ştiu. Trebuie s-ajung la Stockholm şi am de gând s-ajung cu trenul ăsta.

Poliţistul a făcut un pas spre ea, iar ea a ţipat ascuţit:

— Nu m-atinge!

Poliţistul a dat înapoi, cu aerul că i se pare o nedreptate că reuşise să-l sperie.

— Vrei să te iau cu forţa? a zis el.

— Dar i-am spus conductoarei, a zis ea. N-am avut timp să cumpăr bilet din gară şi, când să plătesc în tren, a zis că nu se poate. Pot să plătesc când ajungem la Stockholm.

— Nu merge aşa, a spus poliţistul.

— Dar am bani pe card, nu e vina mea!

— Ascultă! a zis celălalt poliţist şi a făcut un pas înainte. Faci un tren întreg să aştepte doar fiindcă n-aichef să faci cum spunem noi. N-ai bilet şi trebuie să cobori!

I-a ignorat, a deschis nonşalantă un ziar şi Oskar i-a văzut pe poliţişti făcându-şi semn scurt, un gest aproape invizibil pentru oricine altcineva din vagon, o solidaritate a lor rafinată în mulţi ani de gestionat porcării împreună în slujba străzii. Au înşfăcat-o. Nu ştie dacă au apucat-o prea strâns, dar ea a început să ţipe, tot mai tare când au reuşit să o scoată pe culoar. Se ţinea din răsputeri de tetiera unei banchete şi ţipa şi atunci ceva s-a întâmplat în vagon. Călătorii care până în momentul acela au privit tăcuţi scena au început să protesteze. Lumea striga din toate părţile:

— Ce faceţi? Dati-i drumul! Zice că plăteşte la Stockholm!

A continuat şi ea să strige că vrea să-şi plătească biletul şi poliţiştii au simţit, probabil, că situaţia le scapă de sub

control, cu toată lumea de partea ei. Nu prea ştiau ce să facă. Câțiva călători s-au ridicat să vadă ce se întâmplă şi atunci Oskar s-a hotărât.

— Cât e biletul? a întrebat el tare. Cât datorează?

— De unde să ştiu eu? a răspuns unul din polițişti.

— Două sute, a spus ea. Două sute de coronae costă.

Oskar şi-a scos portofelul şi le-a întins ofițerilor două bancnote de o sută de coroane.

— Nu mie, a zis polițistul mătăhălos, râzând stânjenit. Doar nu sunt eu conductorul!

Oskar i-a întins ei banii atunci.

— Deci, a zis el, întorcându-se spre polițişti. Acum are bani de bilet. Puteți pleca.

Polițiştii erau încurcați, ca şi cum situația devenise prea dificilă, prea filozofică. Ceilalți călători au sărit în ajutor, voci încurajatoare se auzeau din toate părțile, tot vagonul voia ca polițiştii să plece. Şi au plecat, însoțiți de mici urale, iar ea şi-a unit palmele în semn de recunoştință către călători. „Mulțumesc", a mimat ea, apoi s-a aşezat, s-a aplecat spre Oskar şi i-a luat mâinile în ale ei.

— îți dau banii imediat ce ajungem la Stockholm, i-a zis. Mergem direct la un bancomat.

Trenul a părăsit stația, dincolo de fereastră trecea vara suedeză şi toată lumea de la bord era altfel. Nu mai erau singuri, erau uniți. O susținuseră pe tânără şi o făcuseră împreună. Uşurare şi seninătate de-a lungul rândurilor de banchete, zâmbete blajine în tot vagonul, căci acum ea era a lor, o luaseră cu ei, un trofeu al bunătății lor colective, care strălucea acolo, pe locul 27.

Atunci a intrat conductoarea. O geantă din piele neagră, cu nituri de alamă, petrecută peste burtă. A verificat biletele călătorilor nou-urcați şi, când a ajuns în dreptul lor, ea a sărit în picioare. A mototolit cele două bancnote pe care

tocmai le primise de la Oskar pentru bilet şi i le-a aruncat femeii în faţă.

— Na-ţi dracu' banii!

Un freamăt nelinişţit în vagon. Chiar era musai să vorbească aşa?

Conductoarea s-a aplecat, a luat bancnotele şi le-a netezit.

— N-aveai bilet, a zis ea calmă. Ţi-am oferit posibilitatea să cumperi unul în tren. Biletele cumpărate la bordul trenului se plătesc în numerar. N-aveai. Ai vrut să plăteşti cu cardul, dar nu se poate, nici măcar nu există tehnologie pentru aşa ceva. Şi ţi-am spus că, dacă n-ai bilet sau bani gheaţă să cumperi un bilet, trebuie să cobori din tren. Atunci m-ai făcut curvă.

Conductoarea scos un bilet, a notat atent ceva pe bucăţica de hârtie şi i-a dat-o.

— Şi ştii ceva? a mai zis ea. Mie nu-mi place să mă facă nimeni curvă!

Apoi a plecat. Incertitudinea a cuprins vagonul. O făcuse „curvă"? Cine era tânăra asta pentru care toată lumea îşi pusese obrazul? Oskar aproape că nu îndrăznea să se uite la ea, trăgea cu coada ochiului. Părul negru, pe care şi-l dădea tot timpul după urechi, îi căzuse înapoi pe chip. Taică-su îi spusese odată că, atunci când vede o femeie frumoasă, să şi-o imagineze cum arată jupuită, că aşa n-o să rişte să fie orbit de frumuseţea nici uneia. Trenul a accelerat, aveau întârziere. Când a început să se întunece, erau încă undeva în centrul Suediei. Linii de înaltă tensiune coborau şi urcau între stâlpi, garduri luceau în soarele pălind, un câmp de un galben aprins a apărut şi a dispărut şi, când s-a lăsat întunericul, Oskar i-a văzut chipul în reflexia din geam, ca o fotografie cu dublă expunere. Apoi s-a uitat afară, la sătucuri şi la luminile care se aprindeau

pâlpâind pe străzi în fața caselor, se luau la întrecere cu camioanele pe vreo autostradă şi explodau incandescente pe lângă lacuri în care geamanduri de polistiren se legănau leneş peste capcanele pentru peşti. Goneau în noaptea de vară, iar el îi arunca întruna priviri furişe reflexiei din geam, nu se putea abține să nu se uite la ea.

Când au ajuns în Gara Centrală, ea a zis că s-ar putea să fie un bancomat pe Vasagatan, iar Oskar a întrebat-o dacă n-ar vrea mai degrabă să meargă să bea ceva. N-a putut niciodată să-şi explice cum de a întrebat-o. Era mult mai tânără decât el, iar lui nu-i stătea deloc în fire să facă aşa ceva. Întotdeauna i-a fost greu să abordeze femeile – se intimidează şi nu-şi găseşte cuvintele. Uneori se întreabă cine era în perioada aceea. Obişnuia să intre în baruri aglomerate, chiar înainte de închidere, rămânea în picioare lângă tejghea cu o bere şi se lăsa dus de mulțime, lăsa înghesuiala să decidă unde ajunge. De ce făcea asta? Poate ca să simtă apropiere fizică – era înconjurat de trupuri acolo. Şi, dacă vedea vreo femeie care l-ar fi putut interesa, se lăsa purtat spre ea, împins în ea. Dintr-un bar în altul, mereu singur. Ultima oprire era adesea în vreun club de noapte. Se ducea la boxele gigantice, lângă difuzorul de bas, care era mai înalt decât el, şi se lăsa pătruns de sunet. Muzica îi intra în oase, scheletul îl durea, şi, când ieşea pe stradă împleticindu-se, nu mai auzea, nu mai simțea nimic, vedea doar chipurile distorsionate ale celor pe lângă care trecea în noaptea Stockholmului şi se simțea uşurat – poate că reuşise să scape de el însuşi.

De aceea a fost atât de surprins că el a fost cel care i-a propus să meargă să bea ceva. El nu vorbea aşa cu femeile. Dar şi-a dat repede seama că ea e specială şi l-a cuprins panica, tot mai mare pe măsură ce se apropiau de Stockholm. Teama că în scurt timp putea să dispară şi dusă

să fie. O dorea. Şi-a imaginat-o jupuită, dar o dorea şi fără piele. Au străbătut Gara Centrală şi au ieşit pe Vasagatan. Stockholmul era umed, străzile ude, probabil plouase de curând, dar era cald totuşi. Au mers trăgând valizele după ei, au intrat într-un bar, era sport la un televizor fără sonor, şi s-au aşezat la fereastră. El a comandat două fripturi, dar ea nu s-a atins de mâncare. A băut bere şi a mâncat alune – lua câte cinci, şase în mână şi le băga în gură una câte una.

L-a întrebat unde lucrează, i-a răspuns că e agent imobiliar, iar ea a chicotit şi a zis:

— N-arăți ca un agent imobiliar.

— Tu cu ce te ocupi? a întrebat şi el.

— Sunt bibliotecară.

Atunci el a izbucnit în râs, plin de o încredere de sine pe care nu o avea cu adevărat.

— Bibliotecară? s-a mirat el. Chiar nu arăți ca o bibliotecară!

Ea a ridicat din umeri.

— îmi plac cărțile, a zis.

— Care e cea mai frumoasă frază pe care ai citit-o? a întrebat el.

— Uneori...

S-a oprit şi s-a gândit ca să nu greşească.

— „Uneori îmi aud oasele trosnind sub greutatea tuturor vieților pe care nu le trăiesc.”

— Uau! a zis el. Sună deprimant.

— Da, a spus ea şi a râs. Mă deprim des când mă gândesc la tot ce nu se întâmplă.

Şi-a scos o țigară. întotdeauna le fuma pe jumătate şi le stingea în scrumieră, de parcă se hotăra brusc să se lase. Apoi îşi aprindea imediat încă una. Şi, când îi povestea ceva important, îşi punea o mână pe brațul lui, de parcă ar fi fost ceva complet natural. A încercat tot timpul să se apropie de

ea, marginea mesei mai avea puțin şi i se înfigea în stomac. Ea a tăiat cu grijă un O în friptură, O de la Oskar, apoi a apucat litera de carne cu degetul mare şi arătătorul şi a pus-o pe farfuria lui. N-a înțeles ce încerca să-i spună cu asta.

Purta un mic medalion de lemn la încheietura mâinii, care în timpul conversației se tot lovea de masă. Oskar l-a apucat între degete şi s-a uitat la el. Pe o parte era scris numele ei, iar pe cealaltă „Tata”.

— Frumos, a zis el.

— Eh, a spus ea, ca şi cum se jena puțin.

— Te-nțelegi bine cu tatăl tău?

— Nu se poate spune că da. Relația noastră a fost întotdeauna... aparte. Nu prea se pricepe să-şi arate sentimentele. De exemplu, nu mi-a zis niciodată că mă iubeşte.

— Tu i-ai spus că-l iubeşti?

— O dată, când eram mică. Ştii ce mi-a răspuns?

Nimic, a tăcut.

Se uita în gol, cu privirea ațintită în masă şi un zâmbet vag.

— Cum ar fi să-l suni acum şi să-i spui că-l iubeşti? a întrebat-o.

Ea a râs, a clătinat din cap şi s-a uitat pe fereastră. Oskar începuse să se îmbete. Şi-a scos telefonul mobil. Tocmai fusese angajat, era prima lui slujbă ca agent imobiliar, şi în prima zi îi dăduseră un telefon mobil. Nici unul dintre cunoscuții lui nu avea aşa ceva. I l-a pus în față.

— Sună-l! i-a zis. Sună-l şi spune-i că-l iubeşti!

— O să creadă că glumesc, a zis ea.

— Sună-l!

A fost prima dată când a văzut ceva diferit în privirea ei. Până atunci fusese atât de plină de încredere de sine. Din

primele momente, când poliţiştii trăgeau de ea, se purtase ca şi cum ştia că nimic n-o poate atinge. Dar acum se întâmplase ceva, trăsături de fetiţă îi apă-ruseră pe chip când se uita absentă la masă. S-a întors spre barman, voia să-şi mai comande ceva de băut.

— Sună-l acum! a somat-o el.

Iar ea n-a putut spune nu. Privind în urmă, Oskar ştie de ce – era obişnuită să fie mereu ea cea cu ideile nebuneşti, ar fi putut la fel de bine să fie ideea ei să-l sune. A luat telefonul şi a început să formeze numărul, iar el s-a aşezat lângă ea. Tâmplele lor apropiate, telefonul între urechea lui şi a ei. Tatăl a răspuns.

— Bună, tată, eu sunt.

— Hei, tu!

— Te-am trezit?

— Nu, nu, a zis el. Unde eşti?

Îşi aminteşte vocea gravă a tatălui, uneori spartă, ca şi cum îşi stricase corzile vocale cândva. I-a explicat că era într-un bar.

— Da... a continuat ea. Te-am sunat doar ca să-ţi spun...

Oskar i-a simţit trupul încordându-se.

— Am sunat doar să-ţi spun... că te iubesc.

— Ninen, a răspuns tata oftând.

— Ninen, a repetat ea şi a izbucnit în lacrimi.

Oskar a privit-o consternat. După o vreme, şi-a dres glasul şi şi-a revenit.

— Ne mai auzim, a mai zis ea şi a închis.

Un alt val de tristeţe a lovit-o. Trupul ei firav se cutremura uşor. Şi-a acoperit ochii cu mâinile şi a plâns, iar el doar a stat ţintuit în scaun, neştiind cum să o consoleze. La vremea aceea nu ştia nimic, evident, despre toate lucrurile pe care avea să le afle mai târziu, din care avea să devină parte şi care aveau să-l schimbe. Nu şi-a dat seama

că a deschis fereastra spre ceva ce stătuse adânc îngropat în ea. Apoi a scos un oftat care a răsunat în tot localul, ca şi cum se săturase de ea însăşi. A mai scos o ţigară, dar s-a răzgândit imediat şi a pus-o înapoi în pachet. Oskar i-a dat la o parte părul care îi căzuse pe faţă. Şi-a lăsat mâna să zăbovească pe obrazul ei, s-au uitat unul la altul şi îşi aminteşte cât de greu îi era să o privească în ochi, trebuia să-şi forţeze tot timpul privirea rătăcitoarea să se întoarcă în a ei.

Acolo s-au sărutat pentru prima dată. Şi nu ştie cât a durat sărutul, îşi aminteşte doar că, atunci când a deschis din nou ochii, erau complet singuri în bar. Se aprinseseră luminile, se auzeau zgomote de local care stă să închidă, personalul făcea curat pe lângă ei, încercând să le dea de înţeles că trebuie să plece.

— Gata, la culcare? a întrebat ea, râzând scurt.

— Nu ştiu, a răspuns el.

— Ne mai ţine de-un pahar, nu? a zis ea.

Şi au ieşit în căldura nopţii. Strada era plină de lume, deşi era trecut de miezul nopţii. Au trecut pe lângă nişte cârciumi închise, iar Oskar îşi aminteşte că ea a venit cu ideea să meargă în Humlegarden, parcul unde se adunau skaterii noaptea. Îi plăcea să se uite la ei cum cad, aşa i-a zis, fiindcă nimic nu i se părea mai distractiv decât să vadă băieţi lovindu-se. Uneori Oskar se gândeşte la seara aceea şi se întreabă cum de n-a văzut semnalele de alarmă. De fapt, nu e adevărat – le-a văzut, dar îl fascinau, le-a interpretat ca fiind altceva.

— Spune-mi despre familia ta, a rugat-o.

I-a povestit că are o soră, dar că nu vorbesc. Ultima dată se văzuseră în copilărie.

— De ce ai rupt legătura? a întrebat el.

— Fiindcă nu-i place de mine, a răspuns ea.

Şi mama? Nu, nici cu ea nu mai avea nici un contact de când era copil. N-a vrut să intre în detalii, dar părinții divorțaseră şi fusese o dispută privind custodia, surorile fuseseră despărțite. Crăpase puțin uşa atunci, îi arătase o familie destrămată şi vorbise aproape nepăsătoare despre asta. Ca şi cum erau doar nişte curiozități amuzante de povestit noaptea, pe străzile Stockholmului. Ar fi trebuit să se țină departe de ea, era atât de distrusă. A reuşit chiar şi să-l lase complet fără cuvinte în seara aceea. Mergeau în spatele unui bărbat de vârsta lui, care avea ceva la un picior şi şi-l tara. Brusc, ea a început să-i imite mersul şchiopătând la fel. Doar pentru câteva secunde, apoi a încetat. N-a înțeles de ce a făcut-o, a fost doar un act de cruzime gratuită. Uneori părea imatură şi neinteresantă, dar în secunda următoare putea spune lucruri pe care Oskar şi-a dat seama că n-o să le uite niciodată.

— O dată în viață, a spus ea în timp ce mergeau în noapte. O singură dată în viață se întâmplă să te vezi cu adevărat pe tine însuți, şi asta e ori cea mai fericită, ori cea mai amară clipă a vieții tale.

I-a cerut să repete ce-a spus şi ea a repetat.

— Ți s-a întâmplat? a întrebat-o apoi. Te-ai văzut vreodată pe tine însăți?

— Nu, a răspuns el. Încă mă caut.

Cu ea avea tot timpul sentimentul că e la începutul unei aventuri, fără să ştie cum o să se termine. Sau că ea era la începutul unei aventuri şi părea că are de gând să-l lase să o însoțească. Când au traversat Kungsgatan, au trecut pe lângă un grup ieşit de la vreo conferință, zgomotos şi în mişcare. Ea s-a întors şi s-a uitat după ei cum se îndepărtează clătinându-se pe picioare.

— Hai! i-a strigat lui Oskar. Ne ținem după ei, hotărăsc ei ce facem în seara asta.

Exact aşa era ea, îl conecta la lume. Au ajuns din urmă grupul şi s-au contopit cu ei. Au intrat într-un bar şi ea i-a învățat jocuri de beție din adolescență, iar barmanul i-a făcut reticent pe plac, a turnat un lichid vâscos şi transparent căruia ea i-a dat foc, l-a băut şi a izbit cu pumnul în tejghea strâmbându-se. Conversații prosteşti, la care Oskar uneori lua parte, alteori era lăsat pe dinafară şi atunci se uita la ei, cei care se uitau la ea, bărbații, şi vedea în ochii lor ce vedeau ei în ea. Se uita cum se fac de râs de dragul ei. Ea îi arunca uneori o privire fugară, ca şi cum voia să-i spună: „Seara asta e a noastră, a ta şi a mea, ei sunt doar o mică distracție." L-a făcut să creadă că era doar un joc cu bărbații aceia, dar, de fapt, şi cu el se juca.

— Sunt futaiul secolului! a spus ea deodată în fața întregului grup.

Cuvintele ei au schimbat brusc atmosfera, bărbații au amuțit. Aveau în jur de cincizeci de ani, poate mai mult, iar ea era mult mai tânără. Apoi a repetat, cu pauze tot mai lungi între cuvinte:

— Sunt. Futaiul. Secolului!

Întreaga situație i s-a părut dintr-odată amenințătoare lui Oskar, bărbații s-au apropiat de ea din toate părțile, ca nişte animale de pradă. S-a ridicat şi a scos-o de acolo şi, când au ieşit pe stradă, s-a simțit profund tulburat. De ce a zis aşa ceva? Fiindcă el nu-i era de ajuns. Şi nu i-a fost niciodată.

Şi tot ce li s-a întâmplat în ultimele douăzeci şi patru de ore, înainte de călătoria asta cu trenul, îşi are, bineînțeles, rădăcinile în acelaşi lucru. Minciuna ei a ieşit la iveală ieri, dar ar fi putut să o prezică, dacă ar fi fost puțin mai atent în acea primă seară, căci trădarea era acolo de la bun început, o purta deja în ea de-atunci.

Trenul a ieşit din tunel, sunt de cealaltă parte a stâncii, lasă capitala în urmă. Călătorii se fac comozi pe locurile lor. Cineva a deschis o pungă cu sendvişuri, un altul merge clătinându-se pe culoarul vagonului care se zgâlțâie şi dispare în toaletă, trântind uşa surprinzător de sonor. Dincolo de fereastră, şiruri de blocuri şi arterele petrecute ale şoselelor. Apoi peisajul se schimbă, pete verzi între plăci de beton, petice de pădure şi lacuri, trenul iese din metropolă şi intră în vara pe sfârşite. Dar imediat încetineşte inexplicabil şi se opreşte. Rămân parcați cu vedere la un câmp cu flori. Cincisprezece minute au apucat să meargă înainte ca trenul să aibă probleme. Aproape fascinant de deplorabil. Şi nici un anunț din partea personalului. Îşi lasă privirea în masă, simte iritarea crescând în el. Presiunea lui interioară e din ce în ce mai mare. însoțitorul de bord căruia îi place atât de mult să-şi audă propria voce le spune în cele din urmă că aşteaptă un tren din sens opus. Se uită la ea – se preface că doarme. O picătură de sudoare i se prelinge între sâni şi el se întreabă în treacăt unde s-a dus.

Sfârşitul legendarei poveşti despre cum au devenit un cuplu. Au tăiat-o prin Kungsträdgården şi au luat-o pe Skeppsbron, apoi spre Slussen[1], pe urmă în sus, pe Stigberget, unde era apartamentul ei. Când au ajuns, începuse să se lumineze. Ea a chicotit, nu găsea cheia potrivită, a descuiat cu degete nesigure.

— Trebuie să te-ntreb ceva, a zis el în timp ce o aştepta să descuie. Aveai bani pe card?

---

[1] Zonă centrală în Stockholm, cunoscută pentru inter-secția în formă de trifoi, care înlesneşte traficul rutier şi pie-tonal între cartierele Gamla stan şi Sodermalm şi unde se află şi ecluza care separă lacul Mălaren de Marea Baltică.

A ridicat repede privirea spre el.

— Nu.

Apoi au intrat.

Iată, în toată splendoarea ei, povestea magnifică despre cum s-au cunoscut. Au povestit-o întotdeauna ca pe ceva foarte romantic. Dar acum, după tot ce s-a întâmplat aseară, adevărul îl loveşte din plin. Povestea lor a început exact aşa cum s-a terminat, cu o minciună.

Capitolul 3

YANA

Se îndepărtează de tumultul peronului, o ia pe limba de asfalt dintre cele două linii. La capătul cel mai îndepărtat e o bancă. Se aşază. Aici nu e nimeni, în afară de doi militari în termen care stau de vorbă, chiar în faţa ei. Îşi opreşte privirea asupra lor. La picioare au genţi verzi şi mari cât nişte trupuri umane. Unul din băieţi îşi bagă arătătorul sub buza de sus, îşi scoate doza de snus[2], se apleacă şi îşi şterge degetele pe asfalt, întinzând aproape tandru tutunul jilav pe jos, o dâră lucind în soare care Yanei îi aminteşte de melcii după ploile de vară din copilărie.

Aude ţignalul dinspre şine şi vede în depărtare o locomotivă apropiindu-se. Tinerii în uniformă îşi iau gentile uriaşe şi se întorc în forfota de pe peron, încer-când să-şi găsească vagonul. Dar ea rămâne aşezată.

Când trenul e şi mai aproape, îl vede pe mecanic uitându-se drept înainte, cu privirea golită, şi, când

[2] Pudră de tutun umedă, consumată cu precădere în Su-edia, Norvegia şi Finlanda. Doza se ţine între buza superioară şi gingie circa două ore, timp în care nicotină se eliberează treptat în salivă şi sânge.

locomotiva ajunge în dreptul ei, ridică încet mâna şi îl salută. Un gest solemn, ca şi cum l-ar fi aşteptat, şi el tocmai sosise cu o marfă prețioasă. Ochii li se întâlnesc fugar şi mecanicul îi face şi ei semn cu mâna. Yana nu-şi poate explica de ce a făcut asta – poate pentru că şi mecanicul e în poveste, pentru că el conduce trenul şi e un tren important.

Se urcă, se aşază în vagonul-restaurant şi pune albumul foto pe masă. Brusc îi e recunoscătoare tatei – singurul lucru de valoare pe care l-a făcut pentru ea în ultimii douăzeci de ani a fost să moară, fiindcă asa a ajuns la ea albumul pe care îl are acum în față. Totul a început cu un apel telefonic într-o după-amiază, în urmă cu o lună. O asistentă de la un centru de îngrijire pentru bolnavi terminali din sudul oraşului a anunțat-o că tatăl ei e internat acolo. Asistenta găsise numele Yanei la „rude apropiate" în fişa medicală, şi i-a zis că, dacă vrea să-şi vadă tatăl înainte să moară, ar fi bine să vină. Yana i-a mulțumit pentru informații şi a închis. Nu-l văzuse de zece ani şi singura dată când vorbeau era la telefon, de ziua ei de naştere. O suna mereu să o felicite şi schimburile de cuvinte erau tensionate precum cablurile de oțel ale unui ancoraj de pod. Nu o interesase taică-su când era în floarea vârstei şi nu avea nici o intenție să-i pese de el când era pe moarte. Dar conversația cu asistenta din acea după-amiază nu i-a dat pace. Tata le dăduse numele ei ca rudă apropiată, cumva i se părea un gest de tandrețe din partea lui. Se simțea ciudat de flatată. Oare era modul lui de a-i întinde mâna? Oare încerca să-i spună că vrea să se împace?

S-a dus la bucătărie, a pus două felii de pâine în prăjitor – gustarea ei între prânz şi cină şi amintirea unui mic-dejun din copilărie la hotel i-a venit în minte: familia era în vacantă, nu-şi aminteşte unde, decât că era foarte cald şi că

nu putea merge desculță pe lespezile de piatră de lângă piscină. Un bufet mare cu tot felul de bunătăți aşezate sub cupole de sticlă, un lux irezistibil. A făcut mai multe ture, iar mama era încântată, de fiecare dată când Yana se întorcea la masă striga: „Mai ia-ți o farfurie!" Şi Yana şi-a luat – mezeluri şi brânzeturi, şi gogoşi, şi croasante cu ciocolată. Pe urmă şi două felii de pâine prăjită pe care şi-a pus un strat gros de Nutella. Când s-a întors cu tartinele la masă, tata a ridicat privirea din ziar şi i-a zis: „Nu te laşi până n-ajungi la o sută de kile, nu?"

Se întâmplă uneori, când Yana mănâncă ceva ce ştie că n-ar trebui să mănânce, să se gândească la comentariul de atunci al tatei şi, de obicei, chicoteşte şi mormăie în sinea ei: „Nu te laşi până n-ajungi la o sută de kile, nu?"

Dar tata era aşadar pe moarte. Yana şi-a mâncat tartinele în picioare, în bucătărie, pe urmă s-a întins pe canapea, şi inima îi bătea repede şi cu putere. A adormit după un timp şi, când s-a trezit, afară era întuneric. S-a hotărât pe loc, a sunat la centrul de îngrijire şi a întrebat în ce secție era tata. Dar persoana de la capătul firului a amuțit, a tuşit uşor încurcată şi i-a zis: „îmi pare rău, dar tatăl dumneavoastră tocmai a murit."

A doua zi s-a dus la spital. A fost condusă într-o cameră albă, lângă capelă. Pe o masă ardea o lumânare şi tata era întins, o siluetă întunecată în cearşafuri albe. Cineva îi încheiase nasturii cămăşii până sus, gulerul îi strângea pielea în jurul gâtului şi Yana s-a gândit să-i descheie nasturele de sus – dacă nu poate să respire? O trăsătură pe chipul lui i-a amintit de el când era în viață, un aer serios, un rid de îngrijorare între sprâncene. Arăta exact ca atunci când gătea în bucătărie seara, în picioare, aplecat peste o carte de bucate, şi nu voia să fie deranjat. Acele seri în care găteau îndelung. Mama şi tata deschideau o sticlă de vin,

puneau pe masă salam şi brânză, mama îi povestea lucruri întâmplate la serviciu, în timp ce tata fredona, încuviința şi condimenta un sos. Yanei îi plăceau momentele acelea, se gândea că poate părinții ei încă se iubeau totuşi. Însă era ceva cu tata când erau în aceeaşi încăpere, mereu un soi de iritare latentă. Mama îi punea Yanei în față un castronel cu pufuleți, acolo, în bucătărie, tata vedea, nu zicea nimic, o lăsa reticent să mănânce. Dar bucătăria devenea mai mică.

Tata, mereu încordat şi închis. Chiar şi când tăcea, toată familia era prizoniera stării lui de spirit. Când mama nu era acasă, petrecea mult timp căutând-o. O suna iar şi iar, nu se oprea până când ea nu se întorcea acasă. Toate lucrurile ciudate pe care Yana l-a văzut făcându-le când credea că nu-l vede nimeni. De mai multe ori l-a văzut stând în picioare, singur în bucătărie seara devreme, după ce cumpăra carne de friptură de la piață. Desfăcea încet ambalajul alb-cretos şi îşi înfigea brusc pumnul în carne. O dată. Şi încă o dată. Lovituri puternice şi grele direct în carnea crudă.

Odată, când toată familia a ieşit în oraş, un bărbat venind din direcția opusă l-a atins cu umărul. Tata s-a întors şi l-a întrebat dacă e vreo problemă, iar bărbatul a răspuns: „Uită-te pe unde mergi!” Tata a făcut un pas spre el, bărbatul la fel. Tata, cu ochii turbați, a dat cu telefonul mobil de asfalt. Telefonul s-a făcut țăndări. Bărbatul s-a uitat uluit la paguba pe care tata şi-o făcuse singur. A făcut un pas înapoi, apoi a dispărut – omul înțelesese şi el că tata n-avea toate siguranțele puse şi că era mai bine să te fereşti de el.

La căpătâiul lui, Yana n-a spus nimic, n-a făcut nimic, a stat doar o vreme privindu-l. Arăta exact aşa cum şi-l amintea, dar mai slab. Se vedea că fusese bolnav multă vreme. S-a uitat la brațele lui subțiri care ieşeau din

mânecile cămăşii, la mâinile noduroase şi la ceasul care acum îi era prea mare, îi atârna pe încheietură.

Nu s-a lăsat până n-a ajuns la patruzeci de kilograme.

Yana a plecat acasă şi, în zilele care au urmat, s-a întâmplat cel mai ciudat lucru cu putinţă: a început să se gândească la mama. Nu se mai gândise la ea de ani de zile. În ziua în care dispăruse, cu douăzeci de ani în urmă, Yana se hotărâse să şi-o şteargă din minte.

Mama nu există, n-a existat niciodată. Dar acum i se arătase, în amintiri noi care nu-i dădeau pace. O dimineaţă în care soarele arde în spatele jaluzelelor şi e în pat cu mama. Îi e foarte cald, fruntea îi luceşte de năduşeală, părul îi e împrăştiat peste tot, şuviţe lipite de tâmple. Stau întinse pe spate, sânii rotunzi ai mamei se revarsă peste coşul pieptului, tălpile lor lipite, ridicate în aer, fac bicicleta, se uită amândouă în tavan şi şuşotesc în zori. Îsi aminteşte brusc râsul mamei, ca un horcăit scurt scăpat de sub control, dinţii ei frumoşi când zâmbea, mirosurile ei – parfum şi transpiraţie, şi altceva, ceva străin şi periculos, adrenalină?

O altă amintire – Yana în pragul uşii dormitorului lor după un coşmar. N-avea curaj să intre, stătea în prag şi plângea neauzită, dar mama s-a trezit şi a zis „iubita mea” în întuneric, apoi a bătut uşurel în cearşaf de câteva ori. „Hai, iubito, vino aici!” şi Yana s-a cuibărit sub plapumă, iar mama a îmbrăţişat-o şi i-a spus: „Are mama grijă de tine. O să am mereu grijă de tine!” I-a şoptit-o de atâtea ori, suna ca un cântecel, o melodie repetată iar şi iar până când Yana a adormit. In maşină, când mergeau undeva, după ce tăceau o vreme, mama îi punea Yanei pe genunchi o mână – cea pe care tocmai o ţinuse pe schimbător – şi zicea: „Suntem tu şi eu, iubita mea!” Atât. Şi mergeau înainte.

Yana s-a ocupat de înmormântarea tatei. A sunat unde trebuia sunat, la Evidența Populației, la proprietarul apartamentului şi la compania de electricitate, a făcut programarea la casa de pompe funebre. A petrecut zile întregi plănuind ce psalmi sa fie cântați în timpul slujbei de înmormântare, a compus necrologul pentru ziar. Şi tot timpul a văzut-o pe mama înaintea ochilor. Când în sfârşit a venit ziua înmormântării, s-a îmbrăcat într-o rochie neagră nouă şi, când să plece, s-a prăbuşit în hol. Nu putea respira. A sunat la 112 şi abia a reuşit să îngaime: „Cred că mor." A rămas întinsă aşteptând să vină salvarea. După câteva minute, a auzit sirena pe stradă şi, în scurt timp, doi paramedici erau lângă ea şi o examinau. I-au spus că nu era nevoie să meargă la Urgențe. În schimb i-au sugerat să meargă la secția de psihiatrie. O puteau duce chiar ei cu ambulanța. A consultat-o un psihiatru. Era tânăr, avea un zâmbet blând. A rugat-o să-i spună de ce e acolo, dar Yana n-a putut să răspundă. Medicul i-a spus că a avut un atac de panică şi că aşa se manifestă, simți că mori, dar nu mori.

— Şi ce faci ca să nu se mai întâmple? a întrebat Yana.

— Tratamentele evoluează, a răspuns el. In trecut, medicii întrebau mereu: „Ce-i cu tine?" Acum suntem mult mai interesați să aflăm: „Ce s-a întâmplat?"

Yanei i-a plăcut, era o întrebare atât de iertătoare. Aşa că i-a povestit tot, de la început, despre mama care a dispărut într-o zi, când ea era mică, şi tata care a încetat să mai fie tată şi cum, în toți anii care au trecut, nu s-a gândit la mama, apoi tata a murit zilele trecute, şi moartea lui a declanşat ceva în ea. Când a terminat, şi-a dat seama că era prima dată când povestea cuiva prin ce trecuse.

— Îmi face bine să povestesc, i-a zis ea.

— Super! a răspuns el. Nimeni nu poate duce singur aşa ceva. Povesteşte-le mai multora, dacă poți!

A primit o rețetă pentru antidepresive, s-a dus acasă şi şi-a luat concediu medical. Psihiatrul i-a spus că medicamentele o să-i potolească bătăile inimii, dar n-a fost adevărat. Inima a continuat să-i bată cu furie, iar amintirile despre mama au continuat să vină. Două săptămâni a zăcut în pat, imagine după imagine din copilărie i se perinda prin minte, cuvintele psihiatrului au pătruns-o, şi întrebarea lui încet-încet a devenit a ei.

Ce s-a întâmplat?

Ieri după-amiază s-a dus la apartamentul tatălui, în care crescuse, dar în care nu mai fusese de când se mutase de acasă la optsprezece ani. Apartamentul urma să fie pregătit pentru noii chiriaşi şi era ultima şansă să ia de acolo ce dorea înainte să fie golit şi renovat. Cineva i-a descuiat uşa şi a plecat, a strigat doar din capul scării: „Trage uşa după tine când pleci." Yana a stat nemişcată în hol o vreme, apoi a făcut câțiva paşi şi s-a uitat în fosta ei cameră de copil. Tata o transformase în birou. Pe masa de scris era un computer. Toate lucrurile ei dispăruseră, toate urmele ei fuseseră şterse. Dar soarele intra prin fereastra mare exact ca atunci. S-a aşezat la birou. Alături, un raft plin cu dosare, etichetate cu grijă pe cotor. Pe unul dintre ele era numele ei. Erau copii ale unor facturi de telefonie mobilă. Yana a atins cu grijă documentele îngălbenite. Aşadar tata le păstrase. In toți anii ăştia, le păstrase. A fost una dintre ultimele certuri mute dintre ei, poate chiar ultima? Doar câteva luni mai târziu Yana s-a mutat.

Era la liceu. Ziua ei de naştere era la începutul anului şi a fost printre primii din clasă care a putut să-şi facă abonament de telefonie mobilă când a împlinit optsprezece ani. Era la modă să ai abonament şi doi colegi de clasă, care altfel n-o băgau în seamă, au abordat-o într-o pauză şi i-au cerut telefonul să-l vadă. Alte două fete li s-au alăturat şi,

dintr-odată, era centrul atenției. Au întrebat-o pe Yana dacă îi poate ajuta să-şi facă şi ei abonamente. Au mers toți la mall în pauza de prânz. I-a dus la magazin şi a purtat toate discuțiile de rigoare cu vânzătorii, în timp ce colegii aşteptau la câțiva paşi în spatele ei. Aveau o ofertă, primeai un telefon dacă semnai contract pe un an. I-a ajutat pe toți, fiecare a primit un telefon şi un plic cu o cartelă SIM. Vestea s-a răspândit în clasă, a doua zi au venit şi alții. Yana ajunsese importantă, avea bilete de aur pentru viața de adult şi îi făcea plăcere să le ofere colegilor. A continuat timp de câteva săptămâni în iarna aceea.

După o vreme, au început să sosească primele facturi, una după alta. De fiecare dată când venea acasă de la şcoală, găsea alte şi alte plicuri. Le-a dat colegilor, dar, după câteva săptămâni, a început să primească somații de plată, cu un ton mult mai strict: factura trebuie plătită imediat, altfel o să fie trimisă la o firmă de recuperare a creanțelor. I-a rugat pe colegi să şi le plătească, iar ei i-au promis că o vor face, au luat plicurile şi le-au pus în rucsacuri. Nici unul n-a plătit, într-o zi, când a venit de la şcoală, tata era deja acasă. A strigat-o din bucătărie. În mână ținea câteva plicuri de la o firmă de recuperare a datoriilor şi a întrebat-o ce se întâmplă, iar ea a recunoscut plângând tot. Tata vorbea calm şi repede, i-a cerut explicații: Câte abonamente a cumpărat pe numele ei? În ce magazin? Apoi s-a închis în birou. N-au mai vorbit niciodată despre cele întâmplate. Aşa îşi aminteşte copilăria cu el, ca pe o lungă tăcere. Yana avea unsprezece ani când a dispărut mama. Primii ani fără ea, când umbla prin apartament în acea pustietate stranie... Dimineața, când luau micul-dejun împreună, se putea întâmpla ca tata să nu-i adreseze nici măcar un cuvânt. Aveau un câine, pe nume Loser. I-a fost singurul companion în acei ani.

Yana a răsfoit cu grijă facturile vechi. în susul fiecărei pagini era scrisul tatei, cu cerneală: „Datorie nestinsă.” De necrezut că le păstrase atâta amar de vreme, aşteptând cu răbdare să-şi recupereze banii.

S-a ridicat, a ieşit în hol şi s-a dus în camera părinților. Patul nefacut, cuvertura rămasă în formă de S, ca o ultimă semnătură. Şifonierul cu multe uşi de-a lungul unui perete. Sacourile tatei încă agățate acolo şi un strat subțire de praf pe pantofii care nu mai fuseseră purtați de mult timp. în partea de şifonier a mamei nu mai erau haine, doar un aspirator şi alte ustensile pentru curățenie, iar în rundul garderobei Yana a găsit o ladă de carton maro pe care era scris numele mamei. A ridicat-o, era mai grea decât se aştepta, şi a pus-o pe pat. În ea a găsit o geantă veche pentru aparatură foto şi câteva obiective împachetate cu grijă în folie de plastic cu bule, legate cu benzi elastice. A luat unul, l-a cântărit în mână, apoi un altul. Le-a înşirat pe toate pe pat. Erau foarte vechi şi Yana nu înțelegea. Doar mama nu avusese niciodată aparat de fotografiat, nu? În cutie a mai găsit un colier care părea a fi pentru un animal, cu un medalion din lemn. Pe o față a medalionului era scris numele mamei, iar pe cealaltă scria „Tata”. Pe fundul lăzii erau nouă albume foto, opt dintre ele pline cu fotografii cu vulturi, toate lăptoase, granulate, făcute de la distanță. În al nouălea album, cu coperți din imitație de piele mov, ultimul din teanc, a găsit cu totul altceva, şi acele fotografii au făcut-o să ia trenul acesta.

E unul dintre noile trenuri rapide, se înclină la curbe pentru a păstra viteza maximă, şi Yana e nevoită să-şi țină cafeaua ca să nu se răstoarne când trenul se apleacă spre un lac. Pune o mână pe albumul foto, o lasă să zăbovească acolo. De când a văzut fotografiile aseară, tot încearcă să reconstituie acea zi de acum douăzeci de ani, ultima oară

când şi-a văzut mama. Mama şi tata s-au certat toată ziua. Părea că nu se mai termină. Seara târziu, când s-a dus la culcare, încă se certau. Yana, care încerca mereu să tragă cu urechea la ce spuneau părinții, de data aceea nu mai voia să-i audă. Îşi spuneau lucruri de neiertat. Cearta se muta din cameră în cameră şi Yana s-a simțit aproape uşurată când au ajuns în baie, pentru că de-acolo vocile răzbăteau surd şi ciudat, ca şi cum ar fi strigat în perne. În cele din urmă s-a făcut linişte, apoi a auzit sunetele familiare ale mamei care se pregătea de culcare. Jetul de urină lovind zgomotos vasul de porțelan al toaletei, robinetul lăsat deschis prea mult timp, fiindcă voia ca apa să fie rece. Tata nu s-a dus în dormitor în noaptea aceea, Yana i-a ascultat paşii – nu-şi găsea liniştea, se plimba încolo şi-ncoace, se aşeza, se ridica iar.

Când Yana s-a trezit a doua zi, dispăruseră amândoi, în bucătărie era doar un bilet pe masă, semnat „Ta şi ma”, dar cu scrisul tatei. Erau plecați şi se întorceau seara, dar îi lăsaseră mâncare în frigider. Şi să nu uite să-i dea de mâncare lui Loser. Yana i-a aşteptat. Ziua a fost lungă şi caldă, locuiau la ultimul etaj al unui bloc vechi, cu acoperiş de tablă. Yana a deschis ferestrele şi sunetele oraşului au umplut apartamentul. Ştia, simțea că era ceva în neregulă. L-a sunat pe tata de mai multe ori, dar nu i-a răspuns. Când a sunat-o pe mama, telefonul a vibrat pe masa din bucătărie – şi-l uitase acasă, bineînțeles. A aşteptat nelinişti tă, mutându-se din cameră în cameră, iar Loser o urma peste tot şi i se aşeza în poală. Noaptea, târziu, a auzit în sfârşit liftul şi apoi paşi greoi care numai ai tatei puteau fi. A intrat, a sărutat-o pe frunte şi i-a spus că mama nu se mai întoarce. Apoi s-a dus în biroul lui.

Tata îşi atârnase sacoul în sufragerie pe un scaun şi din buzunar ieşeau capetele a două bucăți de hârtie albă. Două bilete de tren.

Destinația: Malma.

Yana îşi aminteşte că i s-a părut că numele sună atât de frumos. Parcă vedea gara în fața ochilor, îi plăcea să viseze la ea cu ochii deschişi şi, indiferent de anotimp, era mereu vară în gara Malma. Vântul puternic răvăşea coroanele mari ale copacilor deasupra peronului. Malma a crescut în ea, a devenit tot mai mare. A citit pe internet despre mica localitate, a intrat pe Google Maps şi a privit-o de sus. Un orăşel adunat în jurul unei gări şi al unei străzi. Un magazin alimentar, o cafenea, un magazin de pantofi şi câteva case, poate vreo cincisprezece, aliniate de-a lungul străzii. În jurul satului, kilometri întregi de pădure.

Vagonul-restaurant e tot gol. Scoate capacul paharului de carton cu cafea şi o lasă să se răcească. Deschide albumul şi pe prima pagină vede titlul, scris cu stiloul de o mână de copil: înmormântarea lui Ninen, august 1976, iar dedesubt numele mamei, HARRIET.

În prima fotografie e o fetiță de vreo opt ani. Yana o recunoaşte, e mama. Părul negru, încâlcit, nepieptănat de mult timp. Îmbrăcată în negru din cap până în picioare. Stă într-un compartiment de tren şi priveşte visătoare pe fereastră. Lângă ea, o geantă pentru aparatură foto. Următoarea fotografie e făcută exact în acelaşi loc, e exact acelaşi cadru, doar cu câteva se-cunde mai târziu. Dar de data asta fetița e închisă în ea, se uită în măsuța din față. Pare că stă să plângă. Yana întoarce pagina – o altă fotografie, un alt cadru. Tot mama când era mică, într-o gară. Stă pe o bancă şi îşi acoperă fața cu mâinile. Deasupra ei, un panou cu numele stației: MALMA.

Aseară, stând pe marginea patului în casa tatălui ei mort, cu albumul în poală, Yana şi-a dat seama: sunt mai multe călătorii spre Malma.

Prima a avut loc în anii '70. Mama era doar o fetiță atunci şi a luat trenul cu tatăl ei spre Malma pentru a-l îngropa pe Ninen – un animal de companie probabil? A doua călătorie a fost pe 17 septembrie 2001. Mama era atunci o femeie profund nefericită în relația cu tata. În mijlocul celei mai rele crize a relației lor, când căsnicia era pe cale să se destrame, se hotărăsc brusc să-şi lase fetița acasă şi să ia un tren către Malma. Mama nu s-a mai întors de acolo.

Ce s-a întâmplat?

Iar asta e a treia călătorie. Yana schițează evenimentele celor două călătorii anterioare, încercând să vadă contururile poveştii întinse pe decenii. Răsfoieşte fotografiile din album, imaginile se contopesc cu cele ale mamei care izvorăsc din interior, amintirile fugare care nu-i dau pace, iar pe fereastra trenului Suedia i se perindă prin fața ochilor. Se uită la câmpurile mustind de apă, simte o răceală în piept, o căldură în stomac, brusc rămâne fără aer şi îşi ascultă pulsul în trup. Inima îi sare peste fiecare a treia bătaie. Se simte ca şi cum ar muri, dar n-o să moară.

Capitolul 4

OSKAR

Ce caută aici? De ce a acceptat să meargă în călătoria asta? De parcă n-ar avea altele mai bune de făcut! Şi Yana sigur e îngrijorată, de ce nu sunt acasă, cu ea? Unde merg? Tot ce ştie Oskar e destinația: Malma. Ce urmează să se întâmple acolo habar n-are. Harriet l-a rugat să aibă răbdare şi o să vadă el când ajung. Se uită în jur, vagonul

arată aproape comic cu atâtea ziare deschise peste tot. Toată lumea citeşte despre prăbuşirea Turnurilor Gemene, toţi până la unul. A trecut o săptămână de la atentat şi mass-media nu mai termină odată! El nu poate să citească despre asta, reacţionează aşa cum face întotdeauna când simte că se apropie sfârşitul lumii – se închide în sine.

Se uită la Harriet. Acum chiar pare că a adormit. Ce ciudat că poate să doarmă fix acum! Şi ieri la fel – în toată nebunia, ea a obosit şi s-a dus să se spele pe dinţi. Pe urmă s-a culcat şi a adormit imediat. El n-a putut să se liniştească, a stat treaz mult timp şi s-a gândit la tot ce şi-au spus în timpul zilei. Oare a mers prea departe? Probabil că da. A apucat-o prea strâns, şi-a dat seama imediat că a întrecut măsura. Dar lucrurile pe care i le spunea ea erau ireale şi atât de meschine. Unele acuzaţii nu le mai auzise până atunci. I-a zis că îsi dorea să nu se fi întâlnit niciodată şi că a fost o greşeală să se mute împreună şi, culmea culmilor, că s-a întâmplat împotriva voinţei ei. Că ea n-a vrut, aşa i-a zis, n-au decis împreună. „Te-ai mutat cu forţa!", i-a strigat. „Ai venit pur şi simplu, cu bagajele tale nenorocite, ai intrat cu forţa! Nu mi-ai cerut voie. Eu n-am vrut niciodată să te muţi aici!" L-a lăsat fără cuvinte. Harriet a tăcut şi ea, a părut să-şi dea seama că tocmai folosise o armă pe care nu o mai folosise înainte. Căci, dacă era adevărat ce spunea ea, întreaga lor relaţie pornea de la o siluire. A spus-o doar ca să-l rănească? Sau în capul ei chiar aşa s-au petrecut lucrurile? Întotdeauna a fost aşa: Harriet lua întâmplări trăite de ei doi, le sucea în mintea ei, apoi şi le amintea atât de deformate, de distorsionate, încât el nu le mai recunoştea.

Oskar îşi aduce aminte de începuturi, la doar câteva zile după legendara călătorie cu trenul când s-au cunoscut. S-au plimbat pe Soder, pe Hornsgatan, şi soarele de toamnă

jos le intra drept în ochi. Harriet i-a spus că e cartierul copilăriei ei şi i-a povestit o grămadă de amănunte interesante doar pentru ea – „Magazinul ăla de pantofi a fost tutungerie înainte”. Au trecut pe lângă fosta ei şcoală, s-au uitat în curte la coşurile de baschet fără plasă, la marcajele albe de pe asfalt, pentru jocuri cu mingea ale căror reguli au fost de mult uitate. O adiere, hârşâitul frunzelor uscate pe pavajul curții. I-a arătat aleea îngustă pe care tatăl ei o învățase să meargă cu patinele cu rotile. Îi demontase frânele, a zis că sunt doar pentru laşi şi, când i-a legat şireturile rolelor, era atât de speriată, încât mai avea puțin şi plângea. Cum o să frâneze? L-a rugat pe tata să o țină de mână şi el i-a promis că da, dar apoi i-a dat drumul, că altfel cum să învețe? A prins viteză pe panta uşoară şi a căzut, uite, chiar aici. I-a arătat spre un loc pe trotuar unde căzuse şi sângele din rana de la genunchi s-a prelins pe asfalt. S-au apropiat şi când, au ajuns la locul cu pricina, Harriet a păşit cu grijă, ca şi cum s-ar fi temut să nu calce pe ea însăşi întinsă acolo.

La Mariatorget, pe o stradă chiar în spatele pieței, a arătat spre o fațadă veche, cărămizie.

— Acolo locuiam!

Nu era mare lucru de văzut, câteva ferestre la etajul patru, dar ea a stat tăcută în stradă o vreme şi s-a uitat.

— Urcăm să sunăm la usă? a întrebat ea.

— Nu, nu putem, a răspuns el.

— Ba putem.

— N-ar fi mai bine să sunăm întâi la interfon şi să întrebăm dacă ne primesc?

Harriet i-a zis „Termină!” şi l-a tras de braț spre intrare. Când a ieşit din bloc un bărbat cu baston, au intrat repede şi, când urcau, față în față în lumina palidă a liftului, îşi aminteşte că ea a chicotit şi l-a luat de mână. Au sunat la

uşă, un câine a lătrat şi o voce groasă i-a spus să fie cuminte. Le-a deschis o femeie în vârstă, cu un câine mic şi mort de frică în braţe. Harriet i-a explicat că a locuit acolo când era copil şi a întrebat-o dacă poate să arunce o privire prin casă. Femeia a zâmbit şi a spus:

— Ne-am mai întâlnit, nu-i aşa?

— Serios?

— Aşa cred. Nu vii uneori la blocul nostru şi te uiţi de jos?

— Da, a zis Harriet. Poate că da.

— Pofteşte, eşti binevenită! a zis femeia. Harriet şi-a lăsat geanta în hol şi a făcut câţiva paşi în apartament, uitându-se în jur cum faci la hotel după ce-ţi iei camera în primire. Ca şi cum urmau să locuiască acolo o vreme. S-a oprit în pragul unui dormitor şi s-a uitat înăuntru.

— Aici era camera tatei, a zis ea, trecându-şi mâna pe cantul uşii, pipăind mânerul. Când eram mică, n-aveam uşi în apartament. A fost ideea tatei – ca să n-avem secrete unul faţă de celălalt. Nici o cameră n-avea uşă.

A râs şi şi-a întors privirea spre hol.

— Nici măcar la baie n-aveam uşă, doar o perdea.

S-a dus în bucătărie, a deschis uşa unui dulap şi s-a uitat înăuntru. Asta l-a neliniştit puţin pe Oskar, i se părea că Harriet profită prea mult de ospitalitatea femeii. În apartament era încă un dormitor, acolo fusese camera ei. A intrat şi a încercat să se orienteze.

— Erau două paturi, a spus ea. Aici dormeam eu, a continuat ea, arătând spre un colţ. Şi acolo era patul surămii.

Apoi a văzut ceva pe podea lângă un perete şi a îngenuncheat. S-a aplecat să vadă mai bine.

— Doamne Dumnezeule! Uite, pune mâna!

A pipăit cu vârfurile degetelor plinta albă – lemnul era zgâriat şi, chiar dacă fusese vopsit, se simțeau urmele.

— Ce e? a întrebat-o.

— Iepurele meu, a răspuns ea.

A fost prima oară când Oskar a auzit de iepurele pe care i-l dăduse tatăl ei când era mică. Cuşca animalului stătuse acolo, lângă perete, şi iepurele zgâriase plinta cu ghearele printre gratii.

— Am avut o colegă de clasă, Esther o chema, a spus ea. Era populară la şcoală, toți voiau să fie prieteni cu ea. Când a aflat că am un iepure, a întrebat dacă poate să vină la mine după ore. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să-l scoată din cuşcă. L-a luat şi a înce-put să-l scuture, cum ai scutura nişte zaruri. Apoi l-a pus pe masa din bucătărie şi era aşa de zdruncinat şi amețit, că a început să bată cu lăbuța în masă. Şi Esther a început să strige: „Uite, dansează, dansează!" Am vrut să-l iau în brațe, dar n-am avut curaj să zic nimic.

Esther l-a apucat iar şi a luat-o de la capăt. „Dansează! Dansează!"

Femeia în vârstă nu ştia ce să spună şi nici Oskar, căci Harriet parcă spunea povestea doar pentru sine. A ieşit iar în hol, s-a îndreptat spre sufragerie, s-a aşezat pe un scaun şi abia după o vreme a întrebat-o pe femeie:

— Pot să mai stau un pic?

Şi a stat aşa, complet nemişcată, uitându-se pe fereastră. Fruntea îi era plină de sudoare şi şi-a dres ciudat glasul de câteva ori.

— Mi-e greu să fiu aici, a spus ea. Nu m-ajută cu nimic.

— Cred, trebuie să fie special... a încercat femeia, apoi a tăcut.

I-au mulțumit şi au ieşit, au luat-o înapoi spre Slussen şi a ținut-o pe după umeri, dar nu ştia ce să spună, fiindcă nu

înțelegea la ce anume fusese martor. Când au trecut pe lângă Medborgarplatsen, brusc a vrut la cinema. Rula Poveste din Cartierul de Vest. Harriet îl mai văzuse, era ca şi cum voia să i-l arate lui. La începutui filmului se uita tot timpul la el cu coada ochiului să-i vadă reacțiile. Apoi s-a lăsat absorbită de poveste. Fața îi era albastră şi i-a văzut lacrimile curgând pe gât. Plângea atât de tare, încât tremura, dar nu acolo unde plânge toată lumea, la sfârşit, când moare Tony, ci la început, când se îndrăgostesc pe balcon. Şi lui i s-a părut frumos – Harriet nu plângea de tristețe, ci pentru iubire.

Când au plecat de acolo, ea i-a vorbit precipitată despre film, şutând pietricelele care îi ieşeau în cale, iar el s-a gândit că n-a cunoscut niciodată o persoană atât de vie, care să trăiască clipa cu atâta intensitate şi să fie, în egală măsură, absentă, mereu în altă parte, în ceva ce s-a întâmplat cu mult timp în urmă. Aplecată cu sufletul la gură peste petele de sânge de pe asfalt sau zgârieturile animalului de companie pe pereții copilăriei, preocupată, apoi în secunda următoare propulsată într-o altă lume de basm, cea de pe ecranul de cinema, absorbită, înlăcrimată. După film au mers alături pe stradă, dar ea nu era acolo, cu el. Era ca şi cum nu reuşea niciodată să o prindă pe Harriet, pentru că ea se uita întotdeauna într-o altă direcție. L-a rugat să-i împrumute sacoul, şi el şi-a dat seama că nu se simțea bine. I-a pus o mână pe frunte şi a zis: „Arzi!” Au hotărât să o ducă acasă. Se întuneca repede. O ceață subțire plutea în lumina lămpilor de pe stradă care se aprindeau pe măsură ce mergeau, cerul era încă de un albastru deschis, dar luna era şi ea acolo, sus. Au apărut şi primele stele, iar vântul bătea dinspre mare, rece şi neprietenos. Mergeau de mână.

Oskar a lăsat-o acasă şi i-a spus că se duce să cumpere analgezice, miere şi lapte, şi că o să aibă grijă de ea până se face bine.

— Nu vreau să mă părăseşti, a spus Harriet.

— Bine, dar mă-ntorc, a zis el.

— Da, dar tot nu vreau.

A culcat-o în pat, cu hainele pe ea înainte să plece şi, două ore mai târziu, a sunat la uşă. Când i-a deschis, el era în prag cu trei valize. A tăcut o clipă, apoi a început să râdă.

— Te muți la mine? l-a întrebat.

— Aşa mă gândeam, i-a răspuns el.

Au cărat valizele înăuntru împreună, iar Harriet nu se putea opri din râs, căci era ceva ce ar fi putut face ea.

Avea un mic balcon şi au luat ceaiul acolo, cu pături pe genunchi. Între două case se vedea un petic de mare, era neagră şi sclipea când treceau feriboturile spre Djurgârden. Harriet a aprins o lumânare, dar briza rece o stingea întruna. Era târziu, nu mai erau lumini în jur, iar ei stăteau pe balconul ca o cutie mică şi întunecoasă şi vorbeau încet.

Harriet se liniştise, doar țigara ei era agitată, un punct incandescent care se mişca în întuneric. I-a po-vestit iar o amintire din copilărie şi a rămas prinsă în ea, iar el a întrerupt-o, a întrebat de ce ajunge mereu la asta, la episoade din copilărie.

Ea i-a povestit că, atunci când era copil, mama a învățat-o că nu trebuie să regreți niciodată ce ai făcut. Era mantra ei. Brusc a început să-şi imite mama, o lamentație stridentă care s-a lovit cu ecou de fațade: – Ce-a fost a fost, nu mai ai ce-i face! a strigat ea. Mama voia să spună că e bine să priveşti înainte, fiindcă viitorul e nescris şi frumos, plin de oportunități. Dar mama se înşelase, îsi dăduse Harriet seama, şi acum era convinsă că e invers. De fiecare dată când se gândea la lucruri din trecut, le vedea într-o altă

lumină. Istoriile se schimbau tot timpul. Poate că de aceea ajunsese obsedată de propria-i copilărie, fiindcă era un loc viu, în care totul era în mişcare. Mama se înşelase şi în privinţa viitorului. Harriet simţea tot mai adesea că nu are cum să schimbe traiectoria pe care fusese împinsă. Era prizoniera alegerilor pe care alţii le făcuseră pentru ea, doar o purtătoare a otrăvii spre generaţia următoare.

— Adică tot ce se întâmplă e predestinat? a între-bat-o el.

— Aşa e.

— Şi cu noi doi cum o să fie? a mai întrebat el.

— Mă tem că suntem fucked1. Oskar a râs.

— Nu vreau să fim fucked, a spus el.

Harriet a luat cana cu ceai, s-a aplecat asupra ei şi a lăsat aburii să-i încălzească obrajii.

— Poate că de-asta ne-am întâlnit. Ca tu să mă scoţi de unde rămân blocată?

Şi-atunci au simţit primii picuri de ploaie. Au ridicat privirea, iar ea a întins o mână. Şi-a potrivit pătura mai bine pe picioare şi totul era tăcut, iar curtea interioară pustie. S-au uitat unul la altul şi nici unul nu şi-a ferit privirea. După o vreme ea a râs, puţin stingherită, şi-a coborât privirea, apoi s-a uitat din nou la el. Erau doar ei doi şi privirile lor care ajungeau adânc, adânc de tot.

— În sfârşit, a zis el. Te-am prins.

— Ce vrei să spui? a întrebat ea.

— Acum eşti aici.

S-au sărutat. Jos, în curte, cineva a deschis cu zgomot o uşă şi un bătrân a ieşit cu un sac de gunoi. A ridicat privirea spre ei, şi Oskar şi-a dat dintr-odată seama că bărbatul era doar în trecere, habar n-avea de lucrurile decisive care se întâmplau sus.

— Acum suntem tu şi eu? a întrebat Oskar.

— Da, a răspuns Harriet. Acum suntem tu şi eu.

Nu-şi aminteşte să fi fost euforic sau fericit în clipele acelea pe balcon, nu-şi aminteşte nici măcar să fi fost îndrăgostit, ci doar o melancolie difuză. Un soi de tristețe, ca atunci când ai primit ceva prea valoros ca să-ți permiți să-l pierzi.

— Spune-mi ceva din copilăria ta, a zis Harriet.

— Nu-mi amintesc aproape nimic.

— Ceva trebuie să-ți aminteşti. Orice, primul lucru care îți vine în minte!

— Îmi amintesc că aveam o bonă când eram foarte mic. Ulla şi soțul ei, Dag. Uneori mergeam cu ei la cumpărături. Dag conducea, îmi amintesc mănuşile lui de piele maro pe volan. Glumea mereu cu mine şi se prefăcea că s-a rătăcit. Oprea chiar în fața magazinului şi începea să se vaite că habar n-are unde suntem. Şi eu îi arătam magazinul, râdeam şi trăgeam de el: „E aici! Suntem aici!”

Harriet a scos un sunet slab şi a zâmbit.

— Încă una, a zis ea.

— Încă una... a mormăit Oskar.

I-a luat țigara, a tras un fum, l-a suflat în noapte.

— Îmi amintesc o zi foarte caldă de vară. Aveam şase sau şapte ani. Mama era la serviciu şi am stat toată ziua la soare, m-am ars peste tot dinadins.

— De ce?

— Fiindcă voiam să mă ungă mama cu Nivea când venea acasă. Dacă mă ardeam, ştiam că o să mă atingă.

— Oh, a spus ea simplu.

Tăcere. Ea i-a pus o mână pe umăr şi el a zâmbit, apoi a început să plângă. Din senin. El, care nu plânge niciodată şi nu-şi aminteşte să fi plâns vreodată ca adult. Nu ştie de ce l-a apucat plânsul atunci, dar a fost ca şi cum Harriet ştia exact de ce. L-a îmbrățişat şi i-a şoptit că e bine să plângi, că uneori e nevoie.

— O să am grijă de tine, i-a şoptit ea. O să am mereu grijă de tine.

Iar el a plâns, nu se mai putea opri. Şi n-a îndrăznit să o întrebe, n-a îndrăznit să întrebe de ce era aşa de trist.

Trenul e încă pe loc, o voce în difuzor le cere scuze călătorilor pentru întârziere. Aşteaptă în continuare un tren din sens opus.

În vagon, prin ferestrele deschise, răzbat sunetele vagi ale verii care a zăbovit până în septembrie. Un tractor la arat departe, pe câmp. Vântul apucă nemilos coroanele grele ale copacilor. Un bondar se strecoară pe fereastră şi stârneşte rumoare, zburând prin vagon. Călătorii îl urmăresc cu ochii, cineva face sul un ziar. Gâza e pe moarte şi nu ştie, însă are noroc, întâmplarea face că reuşeşte să iasă printr-o altă fereastră, e luată de vânt şi dispare. Aşteaptă un tren din sens opus şi iritarea mută creşte când aşteptarea devine prea lungă, timpul se scurge din tren direct pe şine. îi atinge piciorul fără să vrea şi se teme să nu o fi trezit-o. De parcă ar merita grija lui... E incredibil că poate dormi în mijlocul a tot ce se întâmplă.

În sfârşit vine trenul din sens opus, trece la câțiva decimetri distanță de al lor, ca o eclipsă de soare fulgerătoare. Vagonul se clatină, apoi trenul se pune din nou în mişcare, iese alunecând fără sunet din ascunzătoarea lui de flori.

O trezeşte zgomotul, se uită în jur. Încearcă să se orienteze, privirile li se întâlnesc. Ar vrea să o urască, dar poate că nu e posibil. Ea e fetița căreia i s-au demontat frânele şi nu s-a mai putut opri de-atunci. Cum să fie toate astea vina ei, la urma urmelor?

Se privesc şi nu mai există nimic altceva pe lume, doar privirea ei căprui închis. Harriet îi zâmbeşte.

Iar el îşi zice: „Te-am prins.”

Apoi ea închide ochii şi, după un timp, adoarme din nou.

Capitolul 5

HARRIET

Harriet încearcă să-şi scrie numele cu arătătorul pe geamul murdar, dar degetul nu lasă nici o urmă şi atunci îşi dă seama că murdăria e pe dinafară. Se uită prin pelicula cenuşie şi vede peisajul urcând şi coborând, norii apărând când şi când, albi şi sus pe cer, ca în poveşti. Vrea să deseneze câmpiile, dar tata i-a pus rucsacul cu cariocile sus, pe raftul pentru bagaj, şi nu îndrăzneşte să-l roage să i-l dea jos. Urmăreşte cu privirea un cablu electric care merge în valuri peste câmp. Între doi stâlpi cablul schiţează un zâmbet, apoi încă unul, şi încă unul. Buze negre şi subţiri – un zâmbet răutăcios. Stă adâncită în bancheta fierbinte şi e ceva cu zgomotele trenului, păcănitul sacadat roţilor la îmbinările şinelor şi vântul prin ferestrele deschise, ceva care o face să-i vină greu să-şi ţină ochii deschişi. Ştie că n-are voie să adoarmă, fiindcă atunci tata poate dis-părea. Ochii îi ard, îi strânge până când totul devine negru şi mici puncte scânteietoare se mişcă în negru ca nişte artificii. Ii deschide din nou. Tata e vizavi de ea. Cablurile electrice rânjesc batjocoritor, norii se în-colăcesc, vântul fluieră mohorât prin ferestre. Poate ar putea închide ochii puţin, doar câteva secunde. închide ochii, ştie că e periculos ce face, trebuie să-i deschidă repede, dar trenul o leagănă şi bancheta îi încălzeşte spatele, ca şi cum ar ţine-o cineva în braţe. Adoarme şi visează că e într-un tren şi cineva îi spune că vine ploaia şi urlă la ea să închidă fereastra. E tata. Nu reuşeşte s-o închidă şi, enervat, îi arată el cum se face, e atât de simplu, îşi trece uşor mâna peste geam şi gata,

fereastra s-a închis, iar ploaia răpăie pe acoperişul trenului. Se trezeşte, se uită în jur. Unde e tata? E acolo. Se uită spre câmpii, îşi ridică bărbia de parcă ar vedea ceva palpitant, dar îşi pierde din nou interesul. Harriet se gândeşte dacă să-i spună ceva, să-l întrebe poate despre fotografiat, că atunci vrea să vorbească uneori. Dar nu ştie ce să zică.

N-are voie să adoarmă la loc. Călătoria aceea cu maşina... Îsi aminteşte atâtea detalii, chiar şi cele care n-au însemnat nimic. Singură cu tata în Volvoul care semnaliza de două ori mai repede decât alte maşini, ceea ce îi dădea un aer isteric când se pregătea să vireze. De data aceea o lăsase să stea pe locul din faţă. Centura de siguranţă o gâtuia. De fiecare dată când tata îşi aprindea o ţigară, maşina o lua brusc într-o parte sau alta. Altfel tata conduce calm, e mereu stăpân pe volan. Ştie întotdeauna drumul şi nu-l surprinde nimic. Când schimbă viteza, nu se grăbeşte, cum i-a văzut pe alţii că fac. Lasă motorul să se calmeze complet înainte să mute schimbătorul în noul locaş, apoi accelerează din nou. Îşi aminteşte drumul cu modele pe care nimeni altcineva în afară de ea nu le putea vedea – liniile albe în diferite locuri pe şosea, scurte şi iritate pe margini, lungi şi leneşe la mijloc. Un joc secret pe care numai ea îl ştia: îşi muşca limba după fiecare stâlp reflectorizant pe lângă care treceau. Jocul a devenit apoi compulsiv, Harriet nu se putea opri, deşi ar fi vrut. A inventat unul nou – împărţea maşinile care veneau din sens opus fie în „rele", fie în „proaste". Vedea imediat de care erau, după faruri, şi le împărţea în şoaptă: rea, proastă, proastă, rea.

— Ce zici acolo? a întrebat tata.

— Nimic, a răspuns ea repede.

— Nu mă pot concentra când mormăi lângă mine.

Apoi au ieşit pe autostradă. Indicatoare cu informaţii despre locuri aflate la câteva sute de kilometri distanţă,

inimaginabil de departe. Întotdeauna se neliniştea când vedea indicatorul de avertizare cu „Atenție, animale sălbatice!”, fiindcă puteau sări în fața maşinii, se puteau ciocni cu ele şi muri, dar tata era nepăsător, nici măcar nu încetinea. Oare nu vedea semnele de circulație? Aşa că veghea ea, nu-şi lua ochii de pe marginea drumului. Tata asculta la radio, doar posturi cu ştiri. Ridica un deget atenționând-o să tacă dacă era ceva important – mereu, mereu acelaşi deget în aer, deşi ea nu scotea un cuvânt. Era un drum lung, aşa i-a zis tata, şi se făcuse seară. A văzut soarele pâlpâind jos, între trunchiurile copacilor, apoi dus a fost.

Farurile se țineau de pădure, indicatoarele rutiere au început să le întoarcă lumina când treceau pe lângă ele. Ştia că era o sarcină importantă să se uite după animale, dar într-un târziu nu şi-a mai putut ține ochii deschişi şi a adormit.

Când s-a trezit parcă era într-o altă lume. Se întunecase şi era înghețată de frig. Maşina era parcată, dar tata nu mai era la volan. Geamurile aburite o împiedicau să vadă afară şi, când a şters fereastra cu mâna, n-a văzut decât întuneric şi nişte lumini difuze ceva mai încolo. îsi auzea inima bătând. A deschis portiera şi a auzit traficul turbat pe autostradă foarte aproape. Era ud pe jos. Plouase? Şi-a dat seama că era într-o parcare. A început să alerge spre lumini şi atunci a văzut: era o stație de benzină. Un acoperiş masiv, susținut de stâlpi albi, şi un panou care se întindea până la cer, cu prețul benzinei sus, în vârf, ca să-l poată vedea oamenii de pe autostradă. Pompele de benzină aliniate torceau înăbuşit, ca nişte animale amenințătoare. A alergat spre magazin, uşa era încuiată, şi-a pus mâinile căuş pe geam şi s-a uitat înăuntru – întuneric. S-a întors, s-a uitat în jur. Unde era tata? Traficul urla şi mai tare dintr-odată,

neonul puternic îi ardea ochii. A ieşit în fugă din parcare, a văzut o altă clădire cu luminile aprinse şi a alergat spre ea. Un restaurant pe marginea drumului. Uşa era grea şi clienţii din apropierea ieşirii s-au uitat la ea când a intrat, aşteptând să o închidă. Tata: nu era nicăieri, doar străini care mâncau aplecaţi peste tăvile lor. A străbătut repede localul, a trecut pe lângă o femeie grasă la casă, a alergat mai departe şi, într-un colţ, lângă ferestrele luminate de strălucirea galbenă a autostrăzii, era tata. A ridicat privirea din farfurie şi a văzut-o, mâna cu furculiţa a îngheţat în aer. Harriet a mai făcut câţiva paşi şi s-a oprit lângă masă.

— Inimioară! a spus tata. Te-ai trezit?

A dat din cap că da şi şi-a înfipt unghiile în coapsă ca să nu înceapă să plângă.

— Eşti supărată? a întrebat el. A dat din cap că nu.

— Vino! a zis tata.

Harriet s-a apropiat şi el a văzut că se chinuia să nu plângă. A dezmierdat-o pe creştet, apoi şi-a coborât mână pe grumazul ei.

— Dormeai, n-am vrut să te trezesc, a zis tata.

Şi ea a încuviinţat. Ştia că n-are voie să plângă, fiindcă tata s-ar fi ruşinat din cauza ei.

A închis ochii strâns şi s-a uitat în podea, a văzut ghetele lui înalte, cu şireturi până la jumătatea gambei. Tata s-a ridicat.

— Hai să mergem!

L-a urmat. îşi aminteşte paşii lui lenţi în întuneric, în drum înapoi spre maşină.

Au ieşit pe autostradă şi a început din nou să plouă, ştergătoarele se mişcau de la dreapta la stânga şi tata conducea mai repede. N-au mai vorbit despre ce se întâmplase, dar a observat că el se purta altfel. I-a dat voie să asculte ce voia ea la radio şi, deşi de obicei dădea

întotdeauna mai încet, acum a lăsat muzica să cânte nestingherită. A întrebat-o dacă îi e dor de sora ei şi Harriet a răspuns că da. Mama şi tata se despărţisera de trei luni şi era prima dată când le întâlnea pe mama şi pe Amelia din nou. Harriet stătuse trează în multe seri, încercând să-şi imagineze cum arăta sora ei mai mare, dar nu reuşea să-i recompună chipul în minte. Nu-i mai ştia trăsăturile. Mama şi tata obişnuiau mereu să spună că Amelia arată ca opusul lui Harriet. Părul negru al lui Harriet, părul blond al Ameliei. Nasul subţire al lui Harriet, nasul lat al Ameliei. „Sunteţi una opusul celeilalte!" Adesea mama o spunea râzând, dând din cap cu un aer uşor resemnat, parcă întrebându-se cum de lucrurile ieşiseră aşa de anapoda. De fiecare dată când mama spunea asta, Harriet se neliniştea. Voia să fie ca sora ei, voia să-i semene. De când se ştia încercase încontinuu să se schimbe ca să o placă sora ei, dar mama parcă îi spulbera orice încercare. „Sunteţi ca ziua şi noaptea!"

Harriet era mereu cea pe care o găseau drăguţă, uneori o numeau „prinţesa", era cea înaltă, „dacă tot creşti în ritmul ăsta, poţi s-ajungi model când o să fii mare, doar să nu-ţi vină ciclul prea devreme, că atunci te opreşti din crescut." Amelia era cea care putea ajunge cineva. Cea pe care o ducea mintea. Când Amelia învăţa în pat pentru vreun test, părinţii veneau uneori în vârful picioarelor şi o admirau din prag. Într-o seară, Harriet i-a auzit în bucătărie fantazând despre ce ar putea deveni sora ei.

„Ar putea ajunge avocat! Da, avocat, clar!"

Nu vorbeau niciodată despre Harriet aşa. Ei îi plăcea să citească, dar adesea simţea că nu erau de ea cărţile, că nu era făcută să citească.

Nu o văzuse pe Amelia de trei luni, nu se auziseră nici măcar la telefon. Harriet îl întreba uneori pe tata dacă îi dă

voie să o sune, dar el îi răspundea de fiecare dată că nu era un moment bun. Abia în ultimele săptămâni Harriet a înțeles că urma să se întâmple ceva. Contactul dintre mama şi tata devenise mai frecvent. Vorbeau încet la telefon, pe un ton tensionat, nu pă-reau să se poată pune de acord, uneori tata ridica vocea, o dată chiar a țipat: „Copiii trebuie să se vadă!" Şi acum erau în drum spre ele.

Îi era dor de sora ei? Erau momente în care îi era. Amelia asculta întotdeauna muzică în pat, iar Harriet venea până în pragul camerei şi aştepta să fie băgată în seamă. De obicei, Amelia țipa la ea să plece, iar Harriet țipa şi ea: „E şi camera mea, la fel de mult cum e a ta." Dar, o dată, Amelia a chemat-o să asculte cu ea şi au stat întinse în pat împreună, cu ochii în tavan, ascultând o muzică pe care Harriet nu o ştia, dar care o mişca într-un mod straniu. Amelia şoptea versurile şi Harriet a închis ochii, sperând să nu se termine niciodată albumul, să continue la nesfârşit. Îi lipseau momentele când erau doar ele două, momentele în care simțea că mama n-are dreptate – nu sunt ca ziua şi noaptea, ci se completează, sunt importante una pentru cealaltă.

Drumurile erau tot mai înguste şi pădurea se apleca spre ei din ambele părți. Tata ținea un atlas rutier în poală şi uneori trebuia să se oprească în mijlocul drumului ca să verifice unde erau şi încotro să o ia. Strălucirea galbenă a lămpilor de semnalizare lumina zidul pădurii, se strecura prin crăpăturile dintre copaci. Apoi porneau mai departe. Au ajuns noaptea târziu, într-un târg pierdut în sălbăticie – o gară şi o stradă cu felinare care arătau ca nişte luni înşirate. Au luat-o în sus pe un povârniş, prin pădure, şi au ajuns la o casă. Mama le-a ieşit în întâmpinare. Când respira, îi ieşeau aburi pe gură, deşi era în toiul verii. Harriet ar fi vrut să se familiarizeze cu casa, dar era greu pe întuneric. Două

etaje, o lumină de un galben aprins ieşea prin ferestre, altfel totul era negru. Părinţii vorbeau încet între ei, mama s-a întors spre ea şi i-a pus o mână pe obraz.

— În sfârşit eşti aici! Ce bine! a spus ea. Acum nu se vede, că e întuneric, dar acolo jos e un lac, putem să mergem mâine să facem baie, dacă vrei.

Mama a arătat cu degetul în întuneric şi Harriet a dat din cap că da.

Tata s-a întors şi a luat-o spre maşină.

— Te iau duminică, i-a zis.

Apoi s-a urcat în maşină şi ea l-a urmărit cu privirea până când a dispărut, ascultând sunetul motorului care se pierdea în întuneric. Au intrat în casă şi s-a uitat în jur în hol, întrebându-se unde era Amelia. Oare adormise deja?

— Îţi aduc o saltea, a spus mama şi a dispărut.

Miros de casă străină – un animal de casă de vreun fel? Şi toţi pantofii necunoscuţi din hol. Un televizor mergea într-o altă cameră. Harriet s-a apucat să-şi dez-lege şireturile, fără grabă, era bine să aibă ceva de făcut. În bucătărie, noul iubit al mamei punea farfuriile în maşina de spălat vase. Mai întâi a părut că se preface că nu vede că au musafiri, a continuat să spele vase. În cele din urmă s-a apropiat de ea şi şi-a ridicat mâinile ude ca să-i arate de ce nu poate da mâna. Apoi s-a întors la vase. Era ceva cu el, Harriet ştia. Din discuţiile la telefon între părinţi pe care le ascultase pe furiş, înţelesese că iubitul mamei era, într-un fel, parte din problemă. Odată, tata a strigat în telefon: „Nu hotărăşte el dacă e bine să se întâlnească sau nu copiii noştri!”

Harriet s-a uitat în jur şi a văzut lucruri familiare peste tot. Comoda pe care o aveau în hol, pe vremea când mama şi tata erau împreună, şi care, cumva, rămăsese şi acasă în acelaşi timp, ca o stranie absenţă, încă i se vedeau contururile murdare pe perete. Şi acum o vedea aici, tot în

hol, dar în casa asta, ca şi cum ar fi fost complet normal. Două scaune cu un imprimeu piele de leopard pe tapițerie, pe care Harriet le folosea când îsi construia cazemata, erau acum în bucătăria străină. Zgomote la etaj. Venea Amelia? Doi băieți au coborât încet scările, au văzut-o şi au făcut repede calea întoarsă.

Mama s-a întors. I-a dat o saltea rece de parcă stătuse în curent, plină de pete vechi şi stranii. A condus-o în camera în care urma să doarmă – un birou cu o masă şi un raft plin cu dosare. A aşternut cearşafurile pe salteaua goală şi a îmbrăcat pernele.

— E bine aici? a întrebat ea.

— Da, a răspuns Harriet. Unde e Amelia?

— Doarme, a zis mama. Era obosită, n-a putut să te mai aştepte. Vă vedeți mâine.

Harriet şi-a pus pijamaua şi s-a culcat. Salteaua era subțire şi fața îi era aproape de covorul care mirosea a câinele pe care încă nu-l văzuse.

Mama s-a aşezat pe podea lângă ea şi i-a pus o mână pe obraz.

— Sper să meargă totul bine.

Harriet a tras uşor aer în piept, părul mamei mirosea a şampon, şamponul care era doar al ei, şi asta a făcut-o să simtă fluturi în stomac.

A doua zi s-a trezit devreme, dar a rămas întinsă, cu scândurile podelei înghiontind-o în spate, încercând să prindă vreun zgomot în casă. Soarele ardea prin jalu-zele. A urmărit cu privirea dosarele de pe raft, aranjate pe ani, începând cu 1971. 1972, 1973, 1974, 1975. După un timp cineva s-a trezit – scârțâitul unei uşi vechi care s-a deschis, paşi pe scară şi un robinet curgând în bucătărie. S-a furişat în hol şi s-a uitat. Era mama, într-un halat de casă pe care îl furase din casa unde locuise înainte. Şi-a făcut un ceai,

iar când unul dintre ouăle care fierbeau în oală s-a spart, a zis Shit![3]. Harriet nu o mai auzise niciodată spunând asta. A privit-o pe mama pregătind micul-dejun, mişcându-se prin bucătărie după una şi alta. Cine era femeia asta care se plimba de colo-colo? Harriet nu-i recunoştea felul de a se mişca, i se părea chiar şi că vocea mamei suna altfel, mai stridentă. Părea mai agitată aici decât acasă. Harriet a simţit un soi de tristeţe, gândindu-se că asta era, cu siguranţă, versiunea reală a mamei. Aşadar doar se prefăcuse că e mama ei timp de ani întregi, prizonieră într-un cămin din care tânjea să scape, pregătind micul-dejun pentru copiii cărora nu voia să le fie mamă. Dar aici, în bucătăria asta, era ea însăşi. Harriet a privit-o cum pune masa. Acestei mame noi nu prea îi venea uşor să-i vorbească.

Au coborât şi ceilalţi, unul după altul. Ultima a fost Amelia. Harriet se hotărâse să o privească mult în week-endul acela, ca să nu-i mai uite chipul. Avea de gând să o îmbrăţişeze, dar sora ei n-a dat nici un semn că ar vrea şi poate nici nu era chiar atât de ciudat, fiindcă de obicei nu se îmbrăţişau. Amelia s-a aşezat la un capăt de masă şi şi-a turnat lapte într-un castron. Harriet a ascultat conversaţiile despre oameni pe care nu-i cunoştea şi lucruri care îi erau străine. S-a uitat la mama când ştia sigur că nu o vede, s-a uitat pe furiş. Mama făcea planuri cu Amelia despre o tabără în care urma să meargă săptămâna următoare. Şi despre ce trebuiau să cumpere pentru începutul şcolii. Era atât de ciudat şi dezgustător într-un fel gândul că viaţa avea să continue după weekend, după ce pleca ea. Bucătăria devenise mai stranie, mirosurile mai puternice. Unul dintre băieţi şi-a căscat spre fratele lui gura plină cu lapte bătut ca să-l enerveze şi s-au luat la bătaie. Noul iubit al mamei le-a

[3] Rahat (engl.).

strigat să se oprească, nu l-au ascultat şi-atunci l-a înşfăcat pe unul dintre ei. Mama a ţipat, au căzut lucruri pe jos. Harriet n-a observat că Amelia se ridicase şi era lângă ea.

— Vrei să facem baie? a şoptit ea.

Au coborât coasta înverzită şi Harriet a văzut lacul sclipind în lumina dimineţii şi reflectând cerul. S-au aşezat pe pontonul de lemn şi s-au uitat la fundul mo-cirlos al apei, iar Amelia a luat o creangă şi a înfipt-o în mâl. Au început să se ridice bule la suprafaţă. Harriet a făcut şi ea la fel şi, în scurt timp, apa bolborosea de parcă ar fi fost carbogazoasă. S-au dezbrăcat şi au intrat în apă până la genunchi. Harriet a văzut mormoloci înotând leneş chiar la suprafaţa apei. Au mers încă puţin spre larg, mâlul era plăcut, opunea o oarecare rezistentă, ca şi cum fundul lacului ar fi vrut să le ţină o clipă picioarele înainte să păşească mai departe. Harriet s-a întors şi a văzut casa sus. Acolo, pe terasa de lemn, mama citea ziarul în soarele dimineţii. Cei doi băieţi se împleticeau încleştaţi într-o luptă în joacă sau în serios. Strigătele lor se auzeau până departe.

— Idioţii ăia doi sunt foarte enervanţi, a spus Amelia.

— Ăla mai mic e drăguţ, a zis Harriet. Poate vă combinaţi.

Amelia a râs şi şi-a întins mâinile, forfecând aerul cu degetele încordate precum cleştii de crab.

— Vine crabul să te ia! a strigat ea.

Harriet a simţit un gol în stomac. O amintire de pe un alt lac, dintr-o altă viaţă, când trăiau împreună ca surorile. A ţipat veselă şi a încercat să fugă, Amelia a ţâşnit după ea, apa le stropea şi râsetele lor răsunau cu ecou pe lacul liniştit. Au căzut una peste cealaltă în apa verde. Harriet a reuşit să scape, dar fugea încet, s-a lăsat prinsă, fiindcă o voia pe sora ei aproape.

S-au întors pe ponton şi s-au înfăşurat în prosoape. Tata a întrebat-o de mai multe ori pe urmă ce s-a întâmplat acolo, pe malul apei, ce anume a declanşat nenorocirea. A vrut să ştie exact ce şi-au zis una alteia şi cum de lucrurile au putut s-o ia razna în asemenea hal. Harriet a refuzat să-i spună, deşi tata a insistat, şi s-a enervat, şi a ţipat la ea. Un cuvânt n-a scos şi a ştiut că nu o să-i spună niciodată. În minte putea reda con-versaţia cuvânt cu cuvânt. Isi aminteşte cum Amelia s-a întors şi s-a uitat spre casă să se asigure că nu o aude nimeni. Apoi s-a aplecat spre Harriet şi i-a zis că vrea să-i spună ceva. După ce i-a spus, Harriet a reacţionat fără să gândească, fără să mai spună nimic. S-a repezit pur şi simplu la sora ei şi a început să o lovească peste faţă. Îi căra pumni şi Amelia se apăra cu braţele, încercând să o prindă de încheieturi. Apoi a început şi ea să o lovească pe Harriet. Tata le-a spus întotdeauna că e în regulă să te baţi, dar să te baţi cinstit. Însă bătaia asta nu era deloc cinstită. Era periculoasă. îşi înfigeau unghiile una în pielea celeilalte, îşi băgau mâinile în ochi, se zgâriau. îşi aminteşte uluirea Ameliei când şi-a dat seama că ţine în pumn o şuviţă mare din părul lui Harriet. În cele din urmă, prosoapele le-au căzut de pe trupuri şi s-au luptat goale. Harriet a doborât-o pe spate,

Amelia a apucat-o de gât şi a imobilizat-o cu faţa în pieptul ei, Harriet a stat cu urechea lipită de inima surorii, ascultând-o cum bate, şi-odată a muşcat-o pe Amelia de sfârc cu toată forţa. I l-a smuls, a rămas cu el în dinţi. Îsi aminteşte că era cauciucos. Gustul de fier. L-a scuipat şocată pe ponton şi lucea acolo în soarele dimineţii. Şi totul a fost tăcere o clipă, apoi totul a devenit haos. Strigătele sălbatice ale Ameliei – nu mai auzise niciodată pe cineva strigând atât de tare. încovoiată, Amelia se ţinea de sân, iar Harriet îsi aminteşte că a rămas lângă ea, incapabilă să se

mişte, şi că a văzut-o pe mama ridicându-se de pe scaun sus, pe terasă, treptele casei s-au umplut de oameni, noul iubit al mamei şi băieţii se uitau la ele îngroziţi. Au coborât cu toţii în fugă spre ele. Când a ajuns, mama a forţat-o pe Amelia să-i arate pieptul şi când a văzut tot sângele, s-a întors spre Harriet.

— Ce-ai făcut? a ţipat ea. Zi, ce-ai făcut?

Harriet nu i-a răspuns nici când a întrebat-o prima dată, nici de celelalte ori. Mama ţinea prosopul pe rana Ameliei şi iubitul ei căuta pe ponton, în patru labe, sfârcul smuls. în cele din urmă l-a găsit şi l-a luat în palmă. Au cărat-o pe Amelia până sus pe panta abruptă şi s-au grăbit spre maşină. Trebuiau să meargă la spital să-i coasă sfârcul. Nu ştiau atunci că nu e posibil, că un sfârc rupt nu poate fi pus la loc. O cărau repede, iar Amelia era încă în soc şi urla de durere.

— Pleacă! i-a strigat mama de lângă maşină. Pleacă acasă acum!

A fost ultimul lucru pe care i l-a spus lui Harriet. Au urcat-o pe Amelia în maşină, cei doi băieţi s-au înghesuit şi ei în spate şi duşi au fost.

S-a făcut linişte, se auzeau doar sunetele verii, toate ciudat de amplificate: păsări care cântau prea tare în copaci, crengi care trosneau misterios în pădure, pie-tricele care se rostogoleau spre pietre mai mari, cine ştie unde. A început să bată vântul şi lacul s-a ondulat înaintea ei. S-a întors la casă şi s-a aşezat pe jos, cu spatele lipit de gard, aşteptând să vină tata. A aşteptat ore în şir, urmărind soarele în traiectoria lui peste pă-dure. Un câine s-a oprit gâfâind în faţa ei. Era anima-lul ale cărui urme le văzuse în casă. S-a aplecat să-l mângâie, dar câinele a fugit în pădure. Spre seară, a auzit sunetul familiar al maşinii tatei dincolo de copaci. Au plecat înapoi spre Stockholm în amurg. Şi şi-a

ţinut promisiunea ce şi-o făcuse, să nu spună ce s-a întâmplat. În cele din urmă, tata a obosit să-i mai pună aceeaşi întrebare fără să primească răspuns şi în maşină s-a lăsat în sfârşit tăcerea. Nici măcar radioul nu era pornit, se auzea doar sunetul surd al motorului şi vâjâitul rapid al maşinilor care treceau în viteză pe lângă ei. S-a făcut târziu şi a început să se întunece, soarele licărea printre copaci. Harriet a stat trează, n-a adormit nici măcar o dată, au condus tăcuţi prin noapte şi, în tăcerea aceea, a înţeles că, de-atunci îna-inte, era o fugară, că trebuia să lase totul în urmă, că acum erau doar ea şi tata.

Trenul opreşte în gara unui oraş care pare pustiu. Un fluierat undeva departe, pe peron, apoi se pun din nou în mişcare în vară. Tata se ridică, îi spune că trebuie să meargă la toaletă şi atunci ea îl întreabă dacă poate să-i dea rucsacul, căci vrea să deseneze câmpiile pe care le vede pe fereastră, iar el i-l dă. Se uită lung după el, trenul se zgâlţâie scurt şi tata e nevoit să se ţină de o tetieră. Gândul că tata e bătrân îi dă prin minte, apoi pare că dispare, dar rămâne undeva, acolo. Deschide rucsacul şi îşi scoate penarul cu carioci şi blocul de desen. Pe fundul rucsacului vede urna. Vede cruciuliţa de pe capac, care serveşte şi drept mâner dacă vrei să-l deschizi. O scoate cu grijă şi o ia în braţe. E gri deschis şi aspră la atingere ca şmirghelul. Îşi trece o mână de-a latul urnei şi i se pare că încă e caldă, ca şi cum e jar nestins înăuntru. Dar e doar imaginaţia ei – urna a stat în hol foarte mult timp. O aşază pe masă. Când se apleacă şi se uită de aproape, crucea pare foarte mare. Scoate cariocile şi desenează un câmp cu flori de vară, iar deasupra lui nori albi şi înalţi şi, într-un colţ, un stol de păsări sub un soare de un galben aprins. în mijlocul câmpului face o cruce mare, cu un Iisus răstignit.

— Doamne, ce faci? spune tata.

E pe culoarul dintre banchete şi ochii lui mici sunt larg deschişi.

— Pune-o la loc imediat! spune el.

Se grăbeşte să-l asculte, bagă urna în rucsac şi tata i-l ia. Îl pune înapoi pe raft şi se aşază pe locul lui. Sângele îi curge mai repede prin corp, se simte înfierbântată şi proastă. Iar trenul goneşte acum, nu mai poate vedea nici un detaliu pe fereastră, totul devine neclar din cauza vitezei, trec duduind prin lume tot mai repede. Sunete puternice chiar lângă trupul trenului, scârțâituri, pârâituri şi mugete. Chiar trebuie să meargă atât de repede? Cariocile se lovesc tremurând unele de altele, alunecă pe masă, trebuie să le țină să nu cadă. Vede desenul în fața ochilor, câmpul cu flori, soarele, şi păsările, şi pe Iisus pe cruce, cu două puncte negre drept ochi şi gura ca o linie. Linia subțire şi neagră a buzelor lipite schițează un zâmbet. E un zâmbet răutăcios.

Capitolul 6

YANA

Locul ei e aproape de toaletă şi imediat se formează o coadă chiar lângă ea – trei, patru, cinci oameni aşteaptă să-şi facă nevoile. Scoate albumul şi şi-l aşază în poală. Ar vrea să se uite nestingherită la fotografii, dar simte că lumea de la coadă se bagă în ea. Vezica plină a călătorilor la nivelul feței ei, urina lor foarte aproape. Se ridică şi pleacă. Se opreşte în „vagonul tăcut”[4] şi acolo sunt cei doi militari pe

[4] În Suedia, majoritatea trenurilor au un aşa-numit „vagon tăcut”, unde sunt interzise vorbitul, la telefon şi în persoană, precum şi orice surse de zgomot.

care i-a văzut pe peron înainte să se urce în tren. Şi-au întins picioarele lungi sub masa dintre ei, cizmele lor butucănoase sunt peste tot. Unul dintre ei e roşcat.

— Liber? întreabă ea.

— Sigur, răspunde tânărul şi îşi adună lucrurile de pe locul de lângă el.

Se aşază. Tapițeria e uzată şi simte metalul prin material. Tinerii privesc peisajul, apoi nu ştiu unde să se uite când trenul intră într-un tunel. Pereții stâncoşi urlă prin ferestrele deschise.

— V-ați aşezat aici ca să nu fiți deranjați? întreabă ea.

— Nu, nu, răspunde roşcatul. N-am făcut noi rezervarea, nu ştim de ce ne-au dat locuri aici.

— Aha. Atunci nu e musai să stau mută, nu?

Roşcatul râde.

— Nu, nu, repetă el.

Îşi încrucişează picioarele şi e nevoită să-şi ajute puțin coapsa. Cu o mişcare bruscă îşi ridică genunchiul cu ambele mâini deasupra celuilalt. Vede că cei doi tineri îi urmăresc mişcările. Yana le citeşte privirile, ştie exact ce gândesc. Poate că sunt discreți, dar ei nu-i scapă niciodată – o privesc cu coada ochiului şi gândesc că e grasă.

Înainte lucra ca agent de securitate în tren la metrou şi nu-i plăcea tocmai din cauza asta, a acelei prime clipe când călătorii o cercetau rapid din cap până-n picioare, apoi se prefăceau că n-au observat nimic deosebit, în timpul schimbului de seară nu mai erau la fel de subtili, evident, atunci se întâmpla ca bețivii să strige după ea când trecea. În cele din urmă, a cerut să fie mutată şi i s-a oferit ghişeul de bilete de la stația Hägerstensâsen. Se simte mai bine acolo, protejată în ghereta ei, cu coapsele ascunse sub birou.

Psihologul i-a spus că trebuie să iasă din singurătate, să încerce să întâlnească oameni. Dar e atât de greu. N-a fost niciodată o vorbăreață. Într-o duminică, acum câteva săptămâni, şi-a dat seama că nu-şi folosise vocea tot weekendul. Nu scosese nici un sunet preț de patruzeci şi opt de ore. în seara aceea, întinsă în pat, şi-a încercat glasul – vocale lungi pe întuneric. Zilele trecute era la coadă în supermarket şi, când să plătească, femeia din fața ei şi-a dat seama că îşi uitase portofelul acasă. A stat în cumpănă o clipă, apoi s-a întors spre Yana.

— Scuze, poți să plăteşti tu, te rog, şi îți transfer? Yana a paralizat.

— Mi-am uitat portofelul, a spus femeia.

Yana a început să se bâlbâie, nu voia să plătească, dar nu ştia de ce. Poate fiindcă era suspicioasă să nu fie vreun mişmaş. Cineva în spatele ei la coadă a strigat:

— Poți să-mi transferi mie.

Apoi au început să apese butoanele telefoanelor, să discute prietenos şi relaxat, fără nici un efort, totul s-a rezolvat atât de uşor şi femeia a dispărut, iar Yana a rămas pe loc, simțindu-se prost.

Când era copil şi televizorul făcea probleme, obişnuia să-l imite pe tata şi să lovească aparatul cu pum-nul, loviturile acelea puternice care îl făceau să funcționeze din nou ca prin magie, dar până la urmă se oprea şi închidea televizorul, căci un gând obsedant nu-i dădea pace: dacă nu aparatul era defect, ci ochii ei? Mai nou asa se uită şi în jur. Poate că nu oamenii sunt ciudați, ci doar modul în care ea îi priveşte.

Trage cu ochiul spre cei doi tineri, scoate albumul cu fotografii şi îl pune pe masă.

— Unde e regimentul? întreabă ea.

— Linkoping.

— Linkoping, repetă ea. Eu merg mai departe, spre vest, până la Malma.

— Ce faci acolo?

— Ei, spune ea. E o poveste de-a dreptul specială.

Unul din tineri se joacă distrat cu marginea berete pe care şi-a scos-o de pe cap şi a pus-o pe genunchi. Şi Yana începe să povestească, le spune ce s-a întâmplat cu o uşurinţă care o surprinde şi pe ea. Calmul ei are, poate, de-a face cu privirile lor atente şi zâmbetele lor prietenoase. Sunt curioşi să afle ce are de spus, simte că s-au conectat şi asta îi dă curaj.

O ia de la început. Era mică, le povesteşte ea, şi venise un circ în oraş. Dimineaţa devreme, când tata o ducea la scoală, urmărea cum îl construiesc încet în Gärdet[5]. Au făcut o îngrăditură pentru cai şi un ţarc pentru elefanţi. Au înfipt pari în pământ, au montat tarabe pentru popcorn. Vorbise mult despre circ cu părinţii ei. Probabil că n-ar fi îndrăznit să-i întrebe dacă poate să meargă la spectacol, dar cu siguranţă şi-au dat singuri seama cât de mult îşi dorea. Însă în-tr-o zi căsnicia părinţilor s-a prăbuşit. Certurile din ziua aceea au fost mai groaznice decât oricând, şi-au spus lucruri pe care nu şi le mai spuseseră niciodată, lucruri ireparabile. Stătea în camera ei şi îi asculta cum strigau unul la celălalt. Şi, în toiul tumultului, părinţii au ieşit. Voiau să facă o plimbare, aşa i-au zis, iar după-amiază, când s-au întors, s-au oprit în pragul camerei ei. Mama ţinea în mână nişte bilete roşii şi le flutura ca pe un evantai, de parcă ar fi încercat să se răcorească. Se împăcaseră şi, simţindu-se vinovaţi, poate, hotărâseră să o ducă la circ pentru prima oară în viaţa ei. S-a îmbrăcat cu o rochie roşie,

---

[5] Cartier în Stockholm unde există un teren viran vast, folosit vara pentru spectacole de circ, muzică sau evenimente sportive.

a lăsat-o pe mama să-i descâlcească părul, apoi au plecat pe jos la spectacol în seara caldă. Soarele apusese, dar încă era zăpuşeală, fiindcă era ceva în neregulă cu vara aceea, se întinsese până în toamnă, era cald în fiecare zi.

A văzut reflectoarele de departe şi, pe măsură ce se apropia, a simţit mirosurile de vată de zahăr, excremente de animale şi fân. Cortul era atât de alb, încât părea aproape albastru şi marginile prelatei erau bătute în cuie în pământ. Au trecut pe lângă un lung şir de căruţe şi rulote, iar tata i-a spus că acolo locuiesc artiştii de circ. I s-a părut romantic şi şi-a imaginat cum stau seara în fata focurilor de tabără, încă îmbrăcaţi în cos-tumele lor argintii şi machiaţi din plin, beau vin şi cântă, căci noaptea de-abia a început şi până la următoarea reprezentaţie mai e mult timp. S-a gândit că aşa arată libertatea.

Mama cumpărase bilete pentru cele mai bune locuri, chiar lângă arenă. Tata s-a enervat imediat. „Se vede la fel de bine şi de pe rândurile de sus, de ce să dăm atâţia bani pe asta?" Dar aşa era mama, mereu hotărâtă să trăiască o viaţă pe care nu prea şi-o putea permite. Yana bănuieşte că, de fapt, doar aşa reuşea să se împace cu ea însăşi sau cu viaţa în care era prinsă. În spatele lor, în tribună, era un grup de tineri care îşi aduseseră bere cu ei. În jur aproape nimeni nu vorbea suedeză. Majoritatea păreau a fi germani. Un clovn şi-a început numărul în arenă, comunica doar prin sunete, nişte strigăte ca de porc. Sunetele au speriat-o, era ca şi cum clovnul îşi uitase limba şi nu-i mai rămăseseră decât ţipetele acelea. Muzica i se părea discordantă, falsă şi era dată prea tare în boxele proaste. În liniştea dintre numere, din spatele cortinei se auzeau ţipetele ascuţite ale animalelor neliniştite, închise, care voiau să iasă. Strigăte groteşti dincolo de cort, şfichiuituri care sfâşiau întunericul. La numărul următor, un bărbat îmbrăcat în costum alb, cu

un zâmbet rece, a ieşit în arenă cu o maimuţă pe umăr. Maimuţa purta o vestă aurie şi fugea tot timpul de stăpânul ei. Bărbatul a scos o minge şi i-a aruncat-o. Când i-a cerut-o înapoi, maimuţa a azvârlit-o aiurea şi mingea a aterizat în rumeguşul din mijlocul arenei, iar publicul a aplaudat exagerat, de parcă ar fi fost cine ştie ce performanţă actoricească. Bărbatul a luat mingea şi i-a aruncat-o din nou maimuţei, care a prins-o, apoi s-a întors spre spectatori şi a aruncat-o în mulţime.

— Şi n-am vrut să prind mingea, le-a spus Yana celor doi militari. Dar venea direct spre mine.

Aşa că s-a ridicat şi a prins-o.

— O preluare perfectă, publicul a aplaudat. Bărbatul în alb a început să strige să-i arunc mingea înapoi maimuţei, dar eu am înţepenit. Eram ca paralizată.

Yana ia doza cu snus de pe masă şi se imită singură, ţinând şovăitoare cutia în mâna dreaptă cum ţinea mingea.

— Era o minge de cauciuc, mai grea decât părea.

Şi avea nişte adâncituri, un model în zigzag, încă mi-l amintesc, iar bărbatul tot striga să arunc mingea:

„ Throw the ball! Throw the ball!”1

Un reflector îndreptat brusc spre ea de niciunde şi o lumina puternică a orbit-o. Mama, încântată că erau în centrul atenţiei, a tras-o de mână şi i-a şoptit să arunce înapoi mingea. Îndemnurile de neînţeles ale germanilor erau tot mai aproape, culorile tot mai pu-ternice, culori ţipătoare ca nişte sirene peste tot, ca şi cum cortul ar fi vrut să o avertizeze. S-a uitat în sus şi a văzut baloane cu heliu lucitoare, pe care copiii le scăpaseră şi care rămăseseră agăţate de tavanul cortului. „Throw the ball!”, a repetat bărbatul în alb.

Şi atunci a aruncat mingea.

— Am nimerit-o pe maimuță drept în cap. A căzut şi a rămas la pământ scuturată de mici spasme, mai mult moartă decât vie. Bărbatul în costum alb a fugit spre ea, s-au repezit şi alții, au ieşit din culise şi s-au adunat în jurul animalului. Iar germanii din tribune strigau: „You killed the monkey!”[6] Mama şi tata s-au ridicat şi au început să tragă de mine, au zis că trebuie să plecăm acasă imediat. Am început să plâng, nici nu mai vedeam ieşirea de lacrimi.

89

Au luat-o grăbiți spre casă prin noaptea neagră de septembrie, iar părinții nu ziceau nimic. Afară era înăbuşitor şi, când au traversat câmpul, cerul înstelat părea chiar deasupra capetelor lor. Când au ajuns acasă, i-au spus să se spele pe dinți şi să se culce.

— M-am culcat şi am încercat să adorm. Mama şi tata au început iar să se certe şi să țipe. A durat mult, mai mult decât de obicei. Pe urmă s-a făcut linişte. Mamă a deschis brusc uşa camerei mele şi a stat în prag un timp. Când a văzut că sunt trează, a intrat, a făcut câțiva paşi şi s-a oprit în mijlocul camerei. Şi-a întins brațul. „Brățara de la tine”, mi-a şoptit şi mi-a arătat brățara cu mărgeluțe roz şi albastre pe care i-o făcusem. „O s-o port mereu”, a mai zis. Când m-am trezit a doua zi dimineață, iar plecaseră.

Yana ridică privirea spre băieți.

— Mai târziu, seara, tata s-a întors, fără mama.

Pune mâna pe albumul foto. Coperta e caldă, soarele a încălzit-o prin fereastră.

— Tata nu mi-a spus niciodată ce s-a întâmplat mama a dispărut pur şi simplu şi multă vreme am fost absolut sigură că a fost vina mea. Am crezut că n-a mai vrut să se

[6] Ai omorât maimuța (engl.).

întoarcă fiindcă era supărată pe mine că am omorât maimuța.

Râde şi îşi coboară privirea în blatul mesei.

— Şi tata n-a făcut nimic, nu mi-a explicat, nu mi-a zis nici măcar o dată singurul lucru pe care voiam să-l aud: „N-a fost vina ta.” Nici măcar o dată n-am vorbit despre ce s-a întâmplat în ziua aceea.

Îşi trece încet mâna înainte şi înapoi peste imitația de piele a copertei albumului.

— Dar tata a murit acum câteva săptămâni. Şi ieri am găsit asta în apartamentul lui.

Întoarce prima pagină. Hârtia de protecție semi-transparentă e îngălbenită, sub ea se văd contururile fotografiilor, iar Yana îşi simte inima bătând. Ce stupid e hazardul, dar, cu toate astea, ce lucruri nemaipomenite pune în mişcare! O trec fiori când se uită la pătratele întunecate din spatele hârtiei subțiri.

— Albumul e din 1976, spune ea. Şi deja când am văzut prima poză...

— Scuze, spune roşcatul. Yana ridică privirea spre el.

— E incredibil de interesant... spune tânărul.

Se apleacă spre ea şi continuă, coborându-şi puțin vocea:

— Dar, ştii, ieri am fost amândoi la o petrecere, că a fost ultima zi de permisie. N-am prea dormit. Trebuie să închidem ochii un pic înainte s-ajungem.

Yana se uită la roşcat, apoi la celălalt. Vede privirile pe care le schimbă între ei şi îşi dă seama că le-a văzut pe tot parcursul conversației. Unul din ei se întoarce spre fereastră şi se uită afară, zâmbind uşor. Yana închide albumul şi îl pune în geantă. Se ridică şi pleacă.

Capitolul 7

OSKAR

Telefonul vibrează, pe ecran scrie „YANA”. Oskar opreşte soneria fără să răspundă. Ecranul mai clipeşte neliniştit o vreme apoi se stinge. Se uită pe fereastră. Trenul tocmai a oprit iar şi sunetele de urbe mică se strecoară în vagon. Un băiat pe skateboard trece pe stradă şi, de fiecare dată când ratează un truc, se aude ca o împuşcătură. Un vânt fără vlagă se agață de câteva catarge de steag în piață, frânghiile de nailon se lovesc leneş de parul de lemn. O maşină de tuns iarba bâzâie la câteva tufişuri mai încolo. Un alt sunet asemănător, dar mai aproape – din nou telefonul. Vibrațiile îl împing spre marginea mesei. Oskar se uită, pe ecran scrie „YANA”. Respinge apelul şi pune telefonul înapoi pe măsuță.

A cumpărat două ceaiuri în vagonul-restaurant şi încearcă să bea, dar e în continuare prea cald. Cum pot să servească apă atât de fierbinte? Telefonul îi sună iar. „YANA”. Opreşte iar soneria. Ar trebui să răspundă, dar nu ştie ce să-i spună. Sigur e neliniştită după tot ce s-a întâmplat ieri. Şi, pe deasupra, dimineață când s-a trezit, ei nu erau acasă. Oskar îşi dă seama că o afectează tot ce se întâmplă. Doar vede şi aude tot. Uneori, în mijlocul certei, Oskar o simte, se opreşte, se uită spre hol şi vede o umbră care stă şi ascultă, apoi dispare în camera ei. Mai nou petrece mult timp acolo. În unele după-amiezi nu o văd deloc. Când o cheamă la masă, vine, mănâncă în tăcere, apoi dispare din nou. Se salută tot mai rar când el se întoarce acasă de la serviciu. Zilele trecute, s-a uitat în camera ei şi a văzut-o stând la fereastră în bovindou şi plângând tăcută. Rimelul i se întinsese. Oskar nici măcar nu ştia că se machiază, când începuse? Se machiază copiii la unsprezece ani?

— Ce faci? a întrebat-o el.

— Bine.

— Ai plâns?

— Nu.

Pe urmă n-a mai zis nimic, doar stătea acolo şi îl privea, iar el căuta ceva de spus, ceva care i-ar fi putut apropia, dar nu-şi putea da seama ce anume.

Când ştii că ţi-ai pierdut copilul? Că doar nu există un moment-cheie, ci se întâmplă cu paşi mici, mişcări ciudate, mărunte, aproape imperceptibile. Dar undeva începe totul – cu o distanţare, poate? O fisură între copil şi părinte, care, odată apărută, nu poate decât să se adâncească. Doar nu era acolo de la început, nu? Sau era? O discuţie noaptea târziu în bucătăria lor, acum multă vreme. El şi Harriet locuiau în apartamentul acela înghesuit, avea un singur costum pe care îl purta în fiecare dimineaţă când mergea să le arate clienţilor proprietăţile aflate cel mai jos pe lista firmei de imobiliare. Yana avea zece luni, un bebeluş complet mut ziua, dar care urla toată noaptea – glumeau mereu pe tema asta când o vedeau stând liniştită în cărucior, ziceau că îşi adună forţele pentru noapte. Era o seară rece, ianuarie dincolo de fereastră, era iarna aceea parcă mai întunecată decât altele. Când ieşeau pe balcon vedeau uneori Calea Lactee atât de clar, ca un tunel argintiu între lumi. Il invitaseră la ei pe un prieten din copilărie al lui Oskar. îl chema Joakim, dar i se zicea Bornholm, după ce îşi cumpărase o casă de vacanţă pe insula Bornholm. Casa o vânduse după câţiva ani, dar porecla i-a rămas. Au stat mult după cină, au tot deschis sticle cu vin şi Yana s-a trezit din nou.

Era întotdeauna ceva atât de brusc cu ea, de la zero la o sută, niciodată un scâncet uşor, ci direct haos. Oskar şi Harriet au auzit urletul, amândoi şi-au lăsat privirile în scrumieră, el a şoptit: „Nu mai pot...” Ea s-a ridicat cu un

suspin – nu iritat, mai degrabă resemnat – şi s-a dus să adoarmă copilul.

— Ce mai ţignalul naibii! a spus Bornholm râzând.

— Trece prin pereţi, a întărit Oskar. Bornholm l-a privit întrebător, apoi a zis încet:

— Cred că vrea apropiere.

— Da, a zis Oskar.

Apoi câteva secunde de tăcere.

— Stai, ce vrei să spui?

— Ţine-o în braţe, a răspuns Bornholm. Ţine-o în braţe cât mai des.

Oskar a râs scurt.

— O ţin, da, a zis. Amândoi o ţinem.

— Bine, a zis Bornholm.

S-a lăsat tăcerea şi lumina difuză se juca pe chipul lui, braţele ochelarilor păreau că i se scurg pe tâmple.

— Când ne vedem cu copiii şi facem grătar în parc, a zis Bornholm, am observat că o lăsaţi mereu în cărucior.

— Păi doarme, a zis Oskar.

— Tu chiar n-ai băgat niciodată de seamă? a şoptit el. Toţi ceilalţi îşi iau copiii în braţe. Voi n-o atingeţi. Nu ştiu dacă te-am văzut vreodată inând-o în braţe.

Oskar a zâmbit şi a clătinat din cap, dar neobrăza-rea amicului i-a pătruns încet în vene ca un venin şi încăperea s-a micşorat. Bucătăria aceea, prima lor bucătărie, de unde se vedea o fâşie de apă între case, scândurile late şi calde ale podelei, masa plină de sticle care aruncau umbre pe pereţi. Oskar şi-a scos pachetul de Marlboro. Yana urla şi mai tare în dormitorul de alături, auzea şâşâitul şi îngânatul lui Harriet, iar el şi Bornholm tăceau în bucătărie. Apoi Oskar a dat din nou din cap şi a zâmbit vag, privindu-şi ţigara.

— Cred c-ar fi bine să pleci, a zis.

— Oskar, dar... a spus Bornholm.

— Ce naiba tot zici? a spus Oskar.

S-a ridicat brusc şi a început să strângă farfuriile. Bornholm s-a ridicat şi el, a încercat să mai spună ceva, dar cum n-a primit nici un răspuns, s-a apucat să-l ajute cu vasele.

— Jur! a zis Oskar. Dacă nu pleci, nu ştiu ce fac.

Şi-au luat la revedere scurt, iar mai târziu, după ce a terminat de spălat vasele şi se pregăteau de culcare, Oskar s-a dus la pătuţul Yanei şi a privit-o cum doarme. Pieptul micuţ se ridica şi cobora în salopeta de dormit. A luat-o în braţe şi a adus-o în patul lor.

— Ce faci? a şoptit Harriet.

— Poate să doarmă cu noi o vreme.

Şi s-a întins, cu fiica lui alături. Şi-a lipit nasul de capul ei şi a simţit un iz pe care nu-l mai simţise înainte, ca de piersici, dar mai profund, greu de descris, şi s-a întrebat dacă e cumva balsamul de rufe. Dar, când a inspirat mirosul părului ei moale, şi-a dat seama că aşa miros capetele bebeluşilor.

A dormit aproape de ea în noaptea aceea, i-a simţit trupul cald lângă al lui, şi a ştiut că n-o să-i mai dea drumul niciodată.

Când îţi pierzi copilul? Yana a învăţat să vorbească devreme, dar a încetat repede. „E o adevărată contemplatoare!” Aşa vorbeau întotdeauna despre ea. Şi încă o fac, tot timpul. Ca şi cum ar fi ceva de admirat, ca şi cum asta o face puţin mai bună decât alţi copii. Nu e un copil care să se certe şi să ţipe, nu, ea înregistrează, retine, învaţă temeinic mersul lumii, adună informaţii care i-ar putea fi utile. Uneori îl apucă disperarea când o vede stând aşa şi aşteptând. Nu e normal, nu? Un copil trebuie să se

joace, nu să aştepte. Când a încetat să mai ia parte la propria ei copilărie?

Tăcerea asta dintre el şi Yana când a apărut? E mereu în gardă. Odată, era în bucătărie şi curăța cartofii când a intrat ea.

— Eşti bine, tati? l-a întrebat. Pari trist.

A asigurat-o că nu era nimic. După ce a ieşit Yana, i-a zis lui Harriet:

— E mereu atât de atentă.

Harriet s-a aplecat spre el şi i-a şoptit:

— Ai auzit-o vreodată întrebându-mă pe mine cum mă simt sau spunându-mi că par tristă?

— Nu, a răspuns el. Ce vrei să spui?

— Pe mine nu mă întreabă cum mă simt, dacă sunt tristă sau fericită, pentru că nu se raportează la mine. Nu-i e frică de mine.

Pentru prima zi de şcoală, i-a cumpărat un ghiozdan roz, cu un imprimeu cu iepuri albi, iar în buzu-narul exterior au pus împreună un penar, radiere parfumate şi o riglă. Pe drumul spre şcoală, n-a spus nimic, doar mergea concentrată, cu privirea în asfalt şi mâna ei era umedă şi rece în a lui. Toți elevii erau în curtea şcolii şi se adunau în jurul învățătorilor, care țineau panouri cu numele clasei. Yana a primit un balon cu heliu de la învățătoarea ei, căruia trebuia să-i dea drumul când se dădea semnalul care marca înce-putul anului şcolar. Ceilalți copii alergau şi se jucau, dar Yana stătea acolo, lângă el, se împingea cu umărul în şoldul lui. De pe treptele şcolii, directoarea a ținut un discurs care uneori se pierdea în vânt, apoi le-a strigat copiilor să dea drumul baloanelor. Oskar a trebuit să-i spună Yanei să facă şi ea la fel şi un mur-mur a trecut prin mulțime când baloanele s-au ridicat şi s-au făcut tot mai mici pe albastrul cerului.

— Trebuie să te uiți! a strigat el, încercând să o facă să ridice privirea din pământ. Uită-te la baloane, Yana!

Ceilalți părinți şi-au luat rămas-bun de la copii, s-au urcat în maşini şi au plecat, iar el s-a lăsat pe vine şi a mângâiat-o pe obraz.

— Scumpo, ştiu că ai emoții, dar o să fie bine.

Cu privirea în pământ, Yana a încuviințat şi au început să-i curgă lacrimile.

— Nu vreau să pleci, a zis.

— Ce-ar fi să te duc până sus în clasă atunci? Ne putem lua la revedere acolo.

Au intrat în şcoală, au urcat treptele de piatră cu amprente de fosile de la începutul lumii, iar soarele se năpustea la pereții albi ai coridorului prin ferestrele înalte. Lângă uşa clasei, învățătoarea urmărea copiii care intrau, în mână ținea un mănunchi de chei şi avea acelaşi zâmbet larg ca mai devreme, în curtea şcolii. Yana trăgea de el înapoi spre ieşire, tot mai mult pe măsură ce se apropiau. Oskar a schimbat o privire cu învățătoarea şi ea a dat din cap că a înțeles, a intrat în clasă şi s-a aşezat la catedră. S-a aplecat spre Yana, i-a spus că e timpul, ea a început din nou să plângă, de data asta mai tare, şi el i-a zis:

— Haide, trebuie să intri!

Se ținea strâns de grumazul lui. A încercat să-i slăbească strânsoarea şi i-a şoptit:

— Chiar trebuie să intri. Dar ea l-a strâns şi mai tare.

— Nu, tati, te rog!

— Ba da!

— Tați, te rog!

— Bine, nu trebuie, a zis el şi s-a ridicat repede.

Atunci hai să plecăm!

A apucat-o de braț şi a tras-o brusc după el pe coridor, a luat-o cu paşi hotărâți spre ieşire şi atunci ea s-a răzgândit.

— Nu, tati! Acum am curaj, am curaj!

Trăgeau unul de altul, fiecare în altă direcție – ea voia înapoi în clasă, el voia s-o scoată din școală. Era mai puternic decât Yana, firește, și a târât-o după el mânios, plângând și împotrivindu-se tot mai disperată.

— Tati, te rog! l-a implorat. Nu-mi mai e frică, acum pot să stau.

— Termină! s-a răstit el când au ajuns în capul scărilor.

— Pot să stau! a țipat ea. Jur, tați! Acum pot.

— Ai zis că nu vrei!

— Ba vreau!

— N-am timp de așa ceva! a zis el.

S-a oprit, a apucat-o de umeri și a țipat:

— Trebuie s-ajung la muncă!

— Pot să intru acum! a țipat și ea.

Dar a tras-o mai departe după el și au ieșit din școală. S-a așezat cu ea pe o bancă, lângă o fântână arteziană și abia acolo, după ce au stat o vreme tăcuți în fața micii cascade, și-a dat seama ce a făcut și s-a uitat la ochii ei neliniștiți și părul lipit de obraji cu lacrimi. S-au privit în ochi.

— Iartă-mă! a zis ea.

— Nu, nu-ți cere iertare. Eu am fost rău cu tine, a răspuns el.

A îmbrățișat-o. I-a simțit trupul firav sub geaca subțire. Fântâna arteziană vuia.

— Știi ceva? Gata cu prostiile astea. Mergem să mâncăm prăjituri!

Au mers la o cofetărie, el a cerut o cafea, ei i-a comandat o felie de tort Prințesa[7]. A observat cât de repede și mecanic Yana a mâncat-o, a terminat-o într-un minut, și și-a dat

[7] Tort suedez clasic cu cremă de vanilie, frișca și marțipan.

seama că mânca atât de repede fiindcă era neliniştită pentru el şi timpul lui. Apoi s-a ridicat şi a zis:

— Gata, tati, hai să mergem! Acum pot să intru în clasă.

După ce a lăsat-o la şcoală, şi-a dat seama că încă avea ghiozdanul ei pe umăr, dar a mers mai departe, cu iepurii în spate, fără să ştie încotro. A umblat fără ţintă pe străzile din jurul şcolii. S-a aşezat pe aceeaşi bancă pe care stătuse mai devreme cu fiica lui şi s-a uitat la fântâna arteziană. A deschis ghiozdanul şi zornăitul penarului i-a trezit atâtea amintiri din copilărie. A scos gumele de şters şi le-a mirosit. Una dintre ele era în formă de piersică şi, când a dus-o la nas, i-a amintit de momentele acelea, cu mult timp în urmă, când stătea întins în pat cu Yana bebeluş şi îi mirosea părul. Şi-atunci şi-a îngropat fruntea în iepurii albi ai ghiozdanului.

Când îţi pierzi copilul? Cum faci să-l regăseşti? Deunăzi a intrat la ea în cameră, a găsit-o ascultând muzică în pat, cu o farfurie de chipsuri pe burtă. S-a aşezat pe marginea patului, lângă ea, şi au ascultat împreună o vreme, a mâncat câteva chipsuri, i-a pus câteva întrebări la care ea i-a răspuns scurt, dar altfel Yana a stat tot timpul încremenită, mută, aşteptând ca el să plece. Întotdeauna tăcută. Contemplatoarea. Toate secretele ei... Harriet are, desigur, şi mai multe secrete. Sunt atât de asemănătoare ele două şi totuşi atât de diferite. Yana îşi păstrează secretele tăcând, iar Harriet minţind.

În şedinţele de terapie de cuplu ajung mereu acolo, în cele din urmă, la minciunile ei. Harriet e abilă, dar pe el nu-l prosteşte, are atât de multe dovezi că minte şi, când i le înşiră de faţă cu o terţă persoană, e devastată. Terapeutul i-a îndemnat să aibă o „seară a sincerităţii” împreună: „Beţi un pahar de vin, doar voi doi, şi discutaţi deschis şi sincer lucruri despre care v-a fost greu să vorbiţi înainte.” În seara

aceea, el a cumpărat creveti de la hală şi au deschis o sticlă de vin. Ea s-a machiat şi şi-a pus pantofi, iar el s-a simțit prost, fiindcă era în şosete. Toată situația i se părea ciudată şi, într-un fel, era emoționat.

— Despre ce să vorbim? a întrebat el.

Au tăcut amândoi, plimbând crevetii în farfurie, până când ea şi-a ridicat privirea şi s-a uitat în ochii lui.

— Putem vorbi despre ceva ce tu nu vrei niciodată să discuți nici în ruptul capului, a zis ea.

— Ce?

— Cu cine ne-am culcat înainte să ne cunoaştem. El a râs, a clătinat din cap.

— Eşti dusă rău! i-a zis.

— Nu, nu sunt. Nu se întâmplă nimic dacă vorbim despre asta.

— Nu. Dar nu asta a vrut să spună terapeutul când ne-a cerut să vorbim sincer unul cu altul.

— Ba e un exemplu foarte bun de discuție sinceră. Nu trebuie să avem secrete unul față de celălalt.

— Nu vreau să ştiu cu câți te-ai culcat.

— Eu, da. El a râs iar.

— Eşti dusă rău! a repetat.

Şi au început să-şi povestească, deşi el chiar n-ar fi vrut, căci, de fiecare dată când încercaseră să discute despre relații amoroase din trecut, se terminase rău. Harriet i-a povestit cum şi-a pierdut virginitatea, apoi i-a venit lui rândul. Au luat-o cronologic şi a mers mai bine decât se aştepta el, căci întâmplările acelea erau atât de vechi, încât păreau inofensive. Au râs unul de altul şi de ei înşişi, şi-au tot umplut paharele cu vin, iar când el şi-a terminat poveştile, ea mai avea încă destule şi au râs şi de asta. Pe majoritatea Harriet le-a catalogat drept sex dezastruos, probabil doar ca să fie drăguță cu el, dar a funcționat –

seara i se părea uşoară, vinul îl făcuse moale şi sentimental. O privea cum îşi acoperă ochii cu părul când spune ceva de care se ruşinează. Dar, la un moment dat, ceva s-a schimbat în tonul ei. Nimeni altcineva n-ar fi observat, dar el, care trăise atât de mult timp cu ea, a simţit imediat. I-a povestit despre un bărbat pe nume Harry. Se întâmplase într-o gară – trebuia să se întoarcă acasă şi ajunsese prea devreme, aşa că intrase într-un bistrou. Era genul de local unde casierul îţi strigă numele când e gata mâncarea şi, când au zis „Harriet!", ea s-a dus să-şi ia cafeaua, dar la casă era deja un bărbat care revendica aceeaşi comandă. După puţină derută, au constatat că pe ea o cheamă Harriet şi pe el Harry, nume atât de asemănătoare şi amândoi crezuseră că pe ei îi strigase. A întrebat-o dacă poate să se aşeze la masa ei. S-a aşezat şi i-a propus să bea o bere mai bine. S-a uitat lung după el când se îndrepta spre casă să comande. Îi plăcea partea asta a vieţii – o nouă direcţie. Afară soarele începuse să apună peste gară şi oamenii treceau mai repede în ora de vârf a după-amiezii. Harriet nu putea descrie exact ce-a simţit atunci – sentimentul acela că totul e bine. Au mai băut câteva beri şi ea a pierdut noţiunea timpului, evident. Brusc, s-a uitat la ceas, uluită.

„Am pierdut trenul", a zis. „E ceva cu noi doi, nu?" a spus el. „Hm", a zis ea şi a mai luat o înghiţitură zâmbind. „Trebuie să merg la toaletă", a spus ea. S-a ridicat, a făcut câţiva paşi, s-a întors spre el şi a zis:

„Harry şi Harriet."

Când a ieşit din toaletă, Harry o aştepta chiar în fata uşii. L-a tras înăuntru şi s-au sărutat. Toaleta era mică şi, când să o penetreze, a ridicat-o pe chiuvetă. Nu-şi amintea detalii, doar că s-a desprins chiuveta, iar ea a căzut grămadă şi s-a lovit cu capul de un cârlig. S-a ales cu o rană deasupra sprâncenei. El i-a pus prosoape de hârtie ca să

oprească sângele. Harriet s-a uitat la ceas şi a zis „La dracu, nu pot să mai pierd încă un tren!” şi s-au despărţit acolo. I-a scris numărul de telefon pe un prosop de hârtie plin de sânge, apoi a fugit, a traversat în goană peronul, cu adrenalina curgându-i în tot trupul şi pulsul bătând în rana deschisă, a alergat până a găsit trenul de Stockholm şi, fără bilet sau vreun sfanţ în buzunar, s-a urcat.

— Şi, acolo, în tren... a zis ea şi, luând un crevete,

l-a decojit încet. Acolo te-am întâlnit pe tine.

Oskar a ascultat-o uluit cum povesteşte, timpul parcă încetinea pe măsură ce istoria se derula şi, spre sfârşit, abia dacă o mai auzea, erau doar nişte zgomote dezagreabile. Apoi s-a lăsat tăcerea.

— Termină! a zis el. Termină odată cu jocurile tale stupide!

Ea a râs.

— Nu e nici un joc!

El s-a uitat în farfurie. Lumânarea de ceară a tremurat nelinişti tă, o fereastră s-a deschis undeva. Paharul de vin era uleios, bucătăria înceţoşată de fum de ţigară. Şi a ştiut că, din clipa aceea, povestea despre cum s-au întâlnit Harriet şi Oskar nu mai avea să înceapă într-un tren spre Stockholm, ci într-un birt, în Gara Centrală din Goteborg.

— Eşti atât de ieftină! a zis el calm.

L-a privit întrebătoare, iar el nu-şi dădea seama dacă Harriet juca teatru sau chiar o mira reacţia lui.

— Ieftină ca o târfă.

S-a ridicat de la masă, s-a oprit brusc şi a ascultat. Apartamentul era cufundat în tăcere, dar se auzise ceva în hol.

— Yana? a zis.

— Da? a auzit-o răspunzând din întuneric.

— Du-te la culcare!

Neauzită, Yana s-a dus spre camera ei. Un mic clic când uşa s-a închis în urma ei. Când îți pierzi fiica?

Telefonul lui Oskar sună iar, vibrează pe măsuța din placaj deschis la culoare. E Yana din nou, de data asta se hotărăşte sâ-i răspundă, preț de-o clipă vede totul limpede, ştie exact ce să-i spună. înțelege cum trebuie să decurgă lucrurile, cum să facă, se simte lip-sit de griji ca atunci când era tânăr – totul are o rezol-vare şi soluția e la doar câteva secunde distantă. Dar senzația dispare la fel de repede, totul se întunecă din nou, cuvintele se risipesc, se topesc unele în altele. Lasă telefonul să sune, uitându-se fix la ecran. . – Cine e?

Harriet s-a trezit şi îl priveşte absentă.

— Yana.

— De ce nu răspunzi?

— N-are rost, zice el. Oricum o să se întrerupă. Acoperirea e varză pe-aici.

Se uită la peronul gol. E o stație dintr-acelea aproape niciodată băgate în seamă, cel mai adesea trenurile doar trec prin ea fără să oprească, vâjâie grăbite spre o destinație mai relevantă. Dar trenul ăsta face totuşi o încercare cinstită să lase sau să ia călători noi. Chiar în fața ferestrei lor, Oskar vede spatele conductorului care se uită de-a lungul peronului cu răbdare, de parcă ar şti că sigur se ascund ceva călători pe acolo pe undeva, trebuie doar să-i găsească.

— Nu-mi place că am lăsat-o pe Yana singură acasă, zice el. Îmi fac griji pentru ea.

— Ştiu, răspunde ea. Dar se descurcă. I-am scris că poate să se ducă la Akeby, când vrea.

Âkeby e vecinul de jos, un pensionar de care Yana s-a ataşat. Are un cocker spaniei şi uneori ies împreună să plimbe câinele.

— Te rog, nu poți să-mi spui ce căutăm aici?

Ea vede paharul de carton cu ceai şi îşi pune mâinile în jurul lui, de parcă încearcă să se încălzească.

— Mergem într-un loc pe care voiam de mult să ți-l arăt.

Încuviințează tăcut, se uită afară. Clădirea gării arată ca o prăjitură cu frişca, veghează peronul adăpostit în umbra ei. Harriet se apleacă spre el, îi face semn să se apropie. îşi coboară vocea:

— Chestia cu maimuța de ieri. Nu-mi iese din cap.

A aruncat mingea cu atâta forță. Ca şi cum...

Oskar închide ochii strâns.

— Ca şi cum voia s-o omoare.

Un fluierat şi trenul se pune din nou în mişcare. Nimeni n-a coborât, nimeni nu s-a urcat. Atâta enormă risipă de energie să opreşti ditamai trenul pentru nimic. Peronul rămâne în urmă şi în scurt timp sunt în pădure. Nu se vede cerul, doar brazii care sunt prea aproape de şine. Trenul măreşte viteza, soarele semnalizează tot mai rapid printre copaci, clipeşte ca un cod misterios. Oskar duce ceaiul la gură şi, chiar când să bea, inspiră adânc şi simte mirosurile de fructe tropicale, dintre care unul se insinuează încet, ca venind de departe, un iz adânc de piersică.

Capitolul 8

HARRIET

Încearcă să-şi dea seama dacă au ajuns. Il urmăreşte pe tata să vadă dacă îşi adună lucrurile sau dacă se uită cu nerăbdare pe fereastră. Dar el rămâne pe loc tăcut şi îşi mai scoate o țigară. Vagonul e învăluit într-o ceață subțire, mulți fumează, dar nimeni nu fumează la fel de frumos ca tata, cu țigara chiar în vârful degetelor, încât pare gata să o scape în

orice moment. O fumează pe jumătate şi o striveşte în scrumiera metalică, mereu face aşa, se plictiseşte de ea repede. îşi scoate ochelarii şi închide ochii, şi atunci poate să-l privească în linişte şi pace. Cămaşa cadrilată e descheiată, pielea pe piept e albă şi buburoasă, ca de găină. Mânecile suflecate lasă să se vadă un pic din tatuajul de pe braţul drept – un vultur ale cărui aripi întinse înconjoară braţul tatei ca o brăţară. Spune mereu că de-asta s-a făcut fotograf, ca să ajungă aproape de vulturi, că micile joburi cu reclamele sunt doar ca să facă rost de bani, dar vulturii sunt viaţa lui. în zilele în care vine târziu acasă, aproape sigur a fost în rezervaţia naturală. Când se întoarce, se duce direct în camera obscură, filmele zornăie zgomotos în cutiuţele lor de plastic când se lovesc unele de altele în geaca lui cu multe buzunare. După vreo două ore, contururile fotografiilor încep să se arate, hârtia lucitoare prinde viaţă. Harriet stă adesea în hol şi îl priveşte pe tata aplecat peste ele. Şi ea se uită la el, iar el la vulturi.

Primul lucru pe care tata l-a făcut când mama şi Amelia s-au mutat a fost să facă din sufragerie o cameră obscură. A atârnat bucăţi de pânză la ferestre, o draperie peste uşă, iar pe masă a orânduit tăvile cu diverse soluţii. Asta a neliniştit-o pe Harriet. Cum să se mai poată reuni familia, dacă tata a transformat camera în care îşi luau mesele? Uneori, când el nu e acasă, se duce în încăperea cu becul roşu mereu aprins şi mirosul pătrunzător al diverselor lichide din tăvile de metal. Vitrina cu farfurii şi tacâmuri e încă acolo, ca o amintire stacojie a vieţii lor. Ca şi cum asta e menirea acelei încăperi, să fie un loc unde să meargă din când în când şi să-şi aducă aminte cu tristeţe.

Tata obişnuieşte să atârne fotografiile la uscat ca pe rufe. Apoi le întinde pe masă. Sute de fotografii cu vulturi, întotdeauna aflaţi la distantă atât de mare, încât nu

desluşeşti nimic mai mult decât o pată întunecată, în unele dintre ele a folosit un obiectiv lung şi atunci vulturii sunt mai aproape, dar, cumva, încă şi mai departe. Şi lui Harriet i se pare că seamănă cu acele fotografii granulate pe care le vede uneori în ziare, trimise de oameni care susțin că au văzut OZN-uri.

Fiecare expediție a tatei e un eşec. Vine acasă şi intră ca o furtună în camera de developat cu o energie care apoi se scurge încet din el. Nu ajunge niciodată suficient de aproape de vulturi. Păstrează totuşi fotografiile în albume, iar lui Harriet îi place mult să le răsfoiască. Se simte bine când se uită la fotografiile neclare – doar nişte puncte negre, fără vreo explicație. Lui Harriet îi place tot ce era departe. Înainte o interesa spațiul cosmic, învățase toate numele constelațiilor pe dinafară şi citise poveştile ciudate şi uluitoare despre cum au luat ființă. Când a împlinit şase ani, a primit în dar un telescop. Tata i l-a montat în cameră şi l-a îndreptat spre Lună. Dar Harriet s-a apropiat prea mult de ea, i-a văzut prea clar suprafața, craterele şi deserturile vaste. Nu s-a mai putut uita în telescop de atunci, gândul că Luna chiar există e insuportabil.

Harriet a văzut o singură dată un vultur, într-o plimbare cu tata. Tata s-a oprit, i-a pus o mână pe umăr şi a şoptit:

— Ia uită-te la băiatu' ăla!

Undeva, departe, la marginea unei pajişti mari, sus în vârful unui copac, a văzut pasărea. Au luat-o spre copac, dar, după câțiva paşi, vulturul şi-a întins aripile şi a dispărut.

— Ne-a văzut, a zis tata.

— Cum a putut? a întrebat Harriet. Era cu spatele la noi!

— A simțit că venim.

Harriet s-a gândit mult la vultur după aceea, s-a gândit că tata e ca vulturul, vede şi aude tot ce face ea. Chiar şi

când e întors cu spatele, în bucătărie, aplecat peste un castron cu fulgi de porumb, chiar şi atunci pare că o vede. Îi simte toate mişcările, dar nu zice nimic, tace şi îşi mănâncă mai departe cerealele.

Mama a zis odată că ea crede că tata iubeşte animalele mai mult decât iubeşte oamenii. Poate că de-asta iepurele a fost aşa de important pentru el. La câteva săptămâni după bătaia dintre Harriet şi Amelia, tata i-a zis că merg într-o excursie cu maşina şi au luat-o spre suburbii. Balcoane ca nişte cutiuțe, cu vedere la autostradă, sute de antene parabolice pe fațadă, toate îndreptate spre acelaşi loc nedefinit din spațiu. Au sunat la o uşă la etajul unu şi o femeie le-a deschis, i-a condus imediat în camera unui băiat, cu vreo doi ani mai mare decât Harriet, care citea benzi desenate în pat.

— O să ia iepurele, a zis mama băiatului cu o voce aproape acuzatoare.

Băiatul a încuviințat. O cuşcă pe podea, plină cu paie şi două căsuțe.

— Uitați, el e Lasagna, a spus ea.

Dar nu se vedea nici un iepure. Femeia a ridicat una dintre căsuțe şi a chicotit uşor, „ha, ha”, când a văzut că iepurele nu era nici acolo. Apoi a ridicat cealaltă căsuță şi acolo era animalul, încerca să se ascundă, se făcuse mic în paie.

Harriet s-a apropiat. Iepurele avea blana maro, cu pete mai deschise pe spate, şi urechi lungi, pe care şi le ținea lipite de corp. Stătea complet nemişcat şi pupilele negre îi luceau îngrozite. Mama băiatului a ridicat iepurele cu o mână, astfel că picioarele din spate îi atârnau în aer.

— Vrei să-l tii? a întrebat ea. Mai bine aşază-te!

I-a pus animalul în poală şi Harriet l-a mângâiat cu grijă pe spate.

— Îl cheamă Lasagna? a întrebat ea încet.

— Da, a răspuns femeia. Lui Jonas i s-a părut că arată ca o lasagna şi aşa i-a zis. Nu, Jonas?

— Da, a răspuns el din pat, fără să ridice privirea din revista de benzi desenate.

Mama băiatului i-a explicat cum trebuie îngrijit iepurele, cum să-i pună apă şi ce mâncare să-i dea, dar lui Harriet îi era greu să o asculte fiindcă ţinea în braţe animalul mic, aproape lipsit de greutate. I-a pus mâna pe piept, inima îi bătea repede şi, pentru prima dată, Harriet a simţit din plin ceva mai mare decât ea însăşi, un fel de responsabilitate enormă, soră cu puterea. Acum era datoria ei să-l ţină în viaţă.

Tata a scos o grămadă de bancnote din buzunarele blugilor strâmţi, Harriet a încercat să vadă cât a costat iepurele, dar totul a fost prea rapid, n-a apucat. Când au plecat, tata a cărat cuşca, iar ea, iepurele. înainte să iasă din cameră, Harriet s-a oprit şi i-a zis băiatului:

— Îţi promit...

El a ridicat privirea din revistă. Erau doar ei doi în cameră acum, mama lui vorbea cu tata în hol.

— Îţi promit că o să am grijă de el.

— Bine, a zis băiatul.

S-a ridicat în capul oaselor în pat, i-a zâmbit şi a adăugat:

— Super!

Când a ajuns în camera lui Harriet, iepurele era speriat şi s-a lipit de gratiile cuştii, uitându-se într-un colţ. Nu era de mirare, fusese luat de acasă şi ţinut într-o cutie de carton întunecată tot drumul. După ce au pus cuşca lângă perete, tata i-a spus să fie atentă cu el, să-l lase să vină singur la ea. Harriet a deschis uşa cuştii şi s-a întins pe spate pe jos, puţin mai încolo, şi a aşteptat. A durat mult, dar în cele din

urmă iepurele a îndrăznit să iasă. Câteva țopăituri şovăitoare, un zgrepțănat uşor pe podea. Şi, încet, animalul a început să o adulmece. Harriet s-a întors pe o parte, el s-a apropiat de fața ei şi a lins-o pe bărbie. Limba lui aspră, aproape lipită de vârful bărbiei ei. După aceea nu i-a mai fost frică niciodată de ea, de-atunci înainte au fost el şi ea. Seara, tata a intrat în camera ei cu un colier şi l-a pus la gâtul iepurelui. Pe el era un mic medalion de lemn pe care tata scrisese numele lui Harriet.

— Asta înseamnă că voi doi sunteți împreună, a zis el.

În seara următoare, Harriet a stat în fața camerei tatei ezitând mult înainte să intre. A bătut uşor în pragul fără uşă. Tata era pe partea stângă a patului dublu mare, de parcă păstra partea dreaptă pentru mama, în caz că se întoarce.

— M-am gândit la ceva, a spus ea. Mă-ntreb dacă pot să-i schimb numele iepurelui.

— Nu-ți place Lasagna?

— Nu. Mi-e milă de el că-l cheamă asa. Tata a râs. A ridicat privirea spre tavan.

— Bineînțeles că i-l poți schimba.

— Da?

— Normal. Pune-i ce nume vrei!

— Atunci vreau să-i zic Ninen.

— Bine, atunci aşa să-l cheme.

A venit toamna şi zilele erau toate la fel. Când venea acasă de la şcoală, fugea în camera ei. Făcea curat în cuşca iepurelui şi îi dădea de mâncare şi apă. Toamna aceea a fost cea mai bună din viața ei, pentru că atunci făcea totul cu tata. înainte se ducea direct în camera obscură când ajungea acasă, iar când ieşea de acolo era amețit de soluțiile revelatoare, se întindea pe pat şi nu mai era în apele lui toată seara. Acum însă, intra la Harriet, se întindea lângă ea

pe burtă pe podea să se joace cu iepurele şi îl chema cu un deget. „Moşulică!”, zicea el cu vocea gâtuită. Harriet simțea căldura trupului tatei când stăteau unul lângă altul. Când făceau cu rândul să țină iepurele în brațe, mâinile lui moi le atingeau pe-ale ei şi le-a putut învăța în linişte şi pace – mereu puțin mai calde decât ale ei, mai moi decât orice altceva. Atingerea lor era ca nişte mici şocuri electrice, fulgere loveau înlăuntrul ei. Nu înțelegea de ce, dar inima îi bătea mai repede de fiecare dată când se atingeau.

Într-o seară, chiar înainte de culcare, Harriet l-a strigat şi tata a apărut repede în prag. L-a rugat să intre şi să se întindă pe spate. Tata s-a întins, lung cât toată camera. I l-a pus pe Ninen pe piept, iar animalul s-a plimbat precaut de colo-colo, cercetând curios unde ajunsese.

— Nu vezi nimic deosebit? a întrebat Harriet. Tata a ridicat iepurele, s-a uitat la el, apoi sub el.

— Nu văd nimic, a zis tata.

— Uită-te la medalion!

Tata s-a ridicat, şi-a scos ochelarii şi şi i-a pus la ochi, a văzut medalionul de lemn cu numele ei, l-a întors şi a văzut că Harriet scrisese „Tata” pe cealaltă parte.

— Ninen nu e al meu, spuse Harriet. E al nostru.

Atunci tata a închis ochii, şi-a întors privirea şi s-a tras încurcat de rădăcina nasului. Atunci erau ea şi tata.

Vântul suflă mai tare acum dincolo de fereastra trenului, de-a lungul şinelor copacii au înnebunit, zici că s-au luat la trântă. Îşi priveşte picioarele, colanții negri. Se uită la picioarele lui. Tata şi-a scos cizmele. Poartă şosete groase de lână, deşi e în miezul verii. îşi priveşte mâinile. Nu-i plac degetele ei urâte, nu vrea să le vadă. Şi-a colorat unghia degetului mare cu carioca acum câteva zile, fiindcă voia să vadă cum arată dată cu ojă, dar tata i-a spus să se spele şi acum n-a mai rămas decât o dâră gri pe unghie. Mâinile

tatei pe masă. Bronzate de parcă ar fi trăit o viață întreagă în aer liber. Mâinile lui sunt acolo, pe masă, atât de aproape de ea, dar le simte departe. De neatins acum, după ce s-a întâmplat, îl aveau pe Ninen de câteva luni. într-o după-amiază, stătea în camera ei şi aştepta să vină tata. Făcea un desen cu nişte carioci mai mult sau mai puțin pe ter-minate. Făcuse o casă, un soare, nori sus pe cer şi toate zâmbeau. Un zâmbet pe soare, norilor le-a făcut guri zâmbitoare şi ochi mijiți şi negri, care se uitau în jos, la casă, iar ferestrele erau ochi şi ele. S-a ridicat să-şi ia o altă carioca. Paharul cu creioane şi carioci era sus, pe raftul cu cărți, şi a trebuit să se întindă ca să ajungă la el. Şi poate că a simțit ceva chiar sub călcâi când s-a ridicat în vârful picioarelor, o atingere moale, căldura bruscă a unui trup, dar n-a apucat să gândească, şi-a lăsat călcâiele jos după ce a luat paharul cu carioci şi l-a prins sub talpă. Harriet s-a aruncat pe podea, l-a luat pe Ninen în poală, a văzut ceva ce nu voia să vadă: ochii iepurelui nu mai erau unde ar fi trebuit să fie. L-a strâns la piept, i-a simțit respirația uşoară, inima bătând prin blana moale, l-a mângâiat şi a spus „Te rog, te rog, te rog!" ca pentru sine, iar şi iar: „Te rog, te rog, te rog!" Afară cădea prima zăpadă, aceiaşi fulgi mari şi ireali ca întotdeauna când ninge pentru prima oară, şi se întuneca repede, lămpile de pe stradă au clipit şi s-au aprins şi ea stătea cu Ninen în brațe, iar inima lui bătea tot mai tare până când a încetinit şi s-a oprit. Afară, pe balustrada balconului se adunase zăpadă. A închis ochii strâns, a rămas aplecată peste iepure, strângându-l la piept şi trecându-şi uşor mâna înainte şi înapoi peste blana lui şi după-amiaza trecea încet, dar ştia că se va sfârşi, că în curând tata o să ajungă acasă şi atunci ea va trebui să dea socoteală pentru ce a făcut.

Când a venit tata, a adus cu el frig, o adiere rece de pe scară şi-a croit drum până în camera ei. I-a auzit paşii, tălpile de cauciuc ale cizmelor îndoindu-se pe podea pe măsură ce se apropia şi zornăitul rolelor de film în buzunare. A deschis uşa şi privirile li s-au întâlnit. Câteva clipe de tăcere.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat el.

Harriet n-a putut să răspundă, dar nici nu era ne-voie, tata a văzut iepurele în braţele ei.

— Ce-ai făcut? a strigat el.

A îngenuncheat în faţa ei, a văzut imediat capul iepurelui, a ţipat şi şi-a întors privirea, s-a uitat pe fereastră, afară, peste zăpada care tocmai căzuse pe per-vaz, a părut că-şi revine, dar apoi a ţipat din nou, a pus o mână pe capul iepurelui, s-a aplecat şi şi-a ascuns încet faţa în blana animalului mort. Harriet a simţit frigul iernii din hainele tatei, i-a văzut creştetul capului cu părul rărit.

Tata a luat iepurele şi a plecat, Harriet nu ştie unde s-a dus. N-au vorbit deloc despre Ninen în zilele care au urmat. A trecut o săptămână şi era ca şi cum iepurele nu existase niciodată. într-o zi a dispărut şi cuşca. Câteva zile mai târziu, Harriet a văzut urna în hol, pe măsuţă, lângă telefon. Şi acolo a rămas, ca o amintire a ceea ce făcuse. De fiecare dată când trecea pe lângă ea închidea ochii. în cele din urmă, s-a gândit că tata hotărâse să o lase acolo definitiv, că asa aveau să-şi amintească de el. S-a făcut primăvară, apoi a venit vara. Şi aseară tata a spus că e timpul să-l îngroape pe Ninen.

— Nu te duci mâine la şcoală, i-a spus el. Mergem cu trenul.

Locurile lor sunt pe partea cu soare, blatul mesei e cald. Se apropie din nou de un oraş, trenul încetineşte. Harriet

vede o pungă de la Domus[8] săltând repede de-a lungul unei străzi, apoi dispărând. Gardurile vii, tunse scurt, se scutură iritate în vânt. Trenul trece pe lângă străzile de la marginea oraşului. Vede oameni stând în faţa caselor şi uitându-se la tren. Trece atât de aproape de ei, încât poate vedea cum arată. De după coama unui deal apare un teren de fotbal cu pietriş şi două porţi vopsite în alb, căscate una spre alta. O tri-bună de lemn, o tabelă de marcaj lăsată pe zero şi un panou pe care scrie: „Jos băutura!”[9]. Praful se ridică în vânt din pietriş ca un fum şi terenul arată de parcă arde. Tata ţine încă ochii închişi, poate că a adormit. Mai are un tatuaj, pe celălalt braţ. E un text, dar literele au intrat unele în altele, nu se înţelege ce scrie. Cuvinte scurte, pe care nu le poate desluşi, deşi s-a gândit mult la ele. Harriet e sigură că scrie ceva important acolo, pe braţul tatei, şi că ar fi bine să ştie ce cuvinte sunt. Ştie că tata şi-a făcut tatuajul cu mulţi ani în urmă, poate chiar înainte să se nască ea, dar, când se uită la el, uneori i se pare că scrie: „Ce-ai făcut?”

Capitolul 9

YANA

[8] Lanţ de centre comerciale populare în anii '70 în Suedia, gestionat de Uniunea Cooperativelor de Consum din Suedia. Ultimul Domus s-a închis în 2012.

[9] „Jos băutura!” a fost o campanie dusă între anii 1977-1988 de Systembolaget, compania suedeză de stat care gestionează monopolul pe alcool, campanie menită să încurajeze reducerea consumului de alcool şi cultivarea obiceiurilor sănătoase.

Era nefericită mama? Yana nu-şi aminteşte să fi fost. Acum, când se gândeşte din nou la ea, o vede tot timpul cu un uşor zâmbet pe buze. De îndată ce Yana a fost suficient de mare să meargă singură prin oraş, obişnuia să meargă după şcoală la Biblioteca Municipală, unde lucra mama. Se aşeza în sala de lectură, pe un loc cu vedere la micul ei birou. Şi aşa îşi petrecea după-amiezile – citea şi, de fiecare dată când ridica privirea, o vedea pe mama acolo. Uneori nu se mai sătura să se uite la ea. Alți bibliotecari, care lucrau chiar lângă ea, stăteau degeaba de multe ori, dar în jurul mamei erau mereu oameni. Toată lumea era atrasă de ea şi, chiar dacă discuțiile erau cu voce joasă, Yana simțea că sunt pline de viață. Era ca o vedetă rock, doar că fanii nu țipau, ci îi şopteau. Şi, deşi mereu ocupată, mama avea grijă să se uite la Yana, o căuta cu privirea printre trupuri, se apleca la dreapta sau la stânga ca să-şi vadă fiica, să se asigure că era încă acolo.

Odată, când Yana a ridicat privirea, mama nu era la birou. S-a gândit că poate s-a dus într-una dintre sălile de lectură cu vreun cititor, dar, după ce lipsea deja de mult timp, Yana s-a dus să o caute. A căutat-o prin toate secțiile, dar n-a găsit-o. A intrat în toaletă şi acolo a auzit-o pe mama vorbind singură în una dintre cabine, încet, aproape şoptit, dar cuvintele pe care şi le repeta întruna se auzeau limpede prin uşa subțire: „Nu eşti singură. Nu eşti singură."

O repeta iar şi iar. Yana s-a strecurat repede afară şi s-a întors la locul ei în sala de lectură. A fost prima dată când a auzit-o pe mama spunând asta, dar, după aceea, a fost ca şi cum Yana a început să prindă frecvența acelui murmur neliniştit, îl auzea tot timpul. Prin pereți subțiri, în spatele uşilor închise, îşi auzea mama îngânând aceleaşi cuvinte. Nu înțelegea ce înseamnă şi nu îndrăznea să o întrebe. În timp s-a obişnuit, cuvintele s-au golit de orice încărcătură

afectivă şi au devenit doar familiare – aşa era mama, uneori aluneca din realitate, vorbea singură, apoi se întorcea pe lumea asta. Era nefericită? Yana încearcă să-şi amintească ultimele zile dinainte ca mama să dispară. Nu s-a mai gândit la perioada aceea de mulți ani, dar în ultimele douăzeci şi patru de ore s-a întors acolo iar şi iar. încearcă să recreeze evenimentele, să găsească lucruri pe care nu le-a observat atunci. Nu, nici măcar la sfârşit, când certurile dintre părinți erau din ce în ce mai urâte, nu părea să fie tristă. La doar câteva minute după ce țipau unul la altul ca sălbaticii, mamei nu părea să-i mai pese, pe când tata era tulburat, măsura podeaua cu pasul şi nu-şi revenea decât după câteva ore. Şi, după fiecare altercație, mama obişnuia să vină la ea în cameră şi să se aşeze pe marginea patului, într-un soi de încercare de a repara cumva răul pe care cearta lor i-l făcea Yanei. Şi clipele acelea erau întotdeauna cele mai frumoase, fiindcă atunci mama îi spunea că o iubeşte. O săptămână înainte să dispară mama. Mama şi tata urmau să meargă în vizită, la o cină, şi au luat-o şi pe Yana, aşa făceau mereu. Au aşezat-o pe o canapea, i-au dat un bol cu bomboane şi au pus un film la televizor. Mirosurile ciudate, de casă străină, conversațiile din bucătărie care sunau înfundat şi distorsionat din-colo de pereții acoperiți cu faianță. Când s-a terminat filmul, n-a îndrăznit să le ceară să-i pună altul, a aşteptat să plece acasă şi, în cele din urmă, a adormit. S-a trezit când mama a zgâlțâit-o uşor şi a ridicat-o în brațe. Toate luminile erau orbitoare, oameni pe care nu-i cunoştea o băteau uşurel pe creştet şi spuneau cu voci încleiate de alcool: „E ruptă de oboseală." Aer ca de gheață când s-a deschis uşa. În taxi s-a lăsat pe pieptul mamei şi s-a uitat prin ferestrele stropite de ploaie cum trec pe lângă ei luminile semafoarelor şi ale lămpilor de pe stradă. îşi aminteşte tot, şoaptele răguşite ale

părinților vorbind despre cină, bârfele despre cuplul cu care tocmai mâncaseră şi râseseră, mânia tatei când şoferul a greşit drumul. Mama a dus-o în braţe până sus şi, de îndată ce au deschis uşa apartamentului, s-a auzit râcâitul familiar de gheare pe parchet, Loser şi-a luat avânt în sufragerie şi a venit spre ei. Mama şi tata au îngenuncheat şi au lăsat micuţul animal copleşit de bucurie să-i întâmpine. Cățelul a sărit în brațele mamei, apoi ale tatei, pe urmă din nou ale mamei.

— Ne salută pe rând, a zis tata entuziasmat. Democratic!

Mamei i-a scăpat atunci un soi de țipăt înăbuşit. S-a îndepărtat câțiva paşi.

— Nu mai suport! a strigat ea.

— Acum ce mai e? a zis tata.

— De fiecare dată când venim acasă. De fiecare dată!

— Ce?

— Spui de fiecare dată că Loser e democrat. De câte ori să zici acelaşi lucru? O s-o iau razna!

Mama s-a dus în baie, a închis usa şi a încuiat-o. Tata a rămas în hol, şi Yana a văzut cum umilința şi mânia se luptau în el. Apoi s-a repezit cu paşi mari spre baie, a zgâlțâit mânerul.

— Deschide! a urlat.

A bătut şi iar a bătut în uşă, şi Yana a înțeles că o să se termine prost. Izbea uşa cu atâta putere, încât Loser s-a speriat şi a fugit. în cele din urmă mama a deschis.

— Cum să te deranjeze atâta că spun asta?! a strigat el. Cum să fie atât de-al dracu' de greu de suportat?

Şi au început iar. Yana s-a refugiat în toaleta de serviciu, s-a spălat pe dinți, apoi a umplut chiuveta şi, când s-a spălat pe mâini cu săpun, apa arăta ca laptele. Afară, cearta părinților s-a întețit, a căpătat o viață proprie. Nu mai era vorba despre Loser, el era doar catalizatorul insignifiant a

ceva mai mare. Vocile lor zguduiau apartamentul, Yana s-a dus în camera ei, s-a întins în pat şi a ascultat. Când părinţii se certau, obişnuia adesea să-şi imagineze că zgomotele de acolo, de dincolo de camera ei, erau strigătele de ajutor ale unora închişi undeva, un bărbat şi o femeie care voiau cu disperare să scape. Pe urmă, când se opreau, îşi zicea că s-au dat bătuţi, că au înţeles că nu vine nimeni să-i salveze. A aprins toate luminile în cameră, fiindcă nu-i plăceau umbrele lungi pe podea, şi şi-a aţintit privirea în tavan. Pauzele dintre ţipetele părinţilor erau tot mai lungi, în cele din urmă au încetat şi i-a auzit mişcându-se în camere diferite. O bătaie în uşă, era mama. S-a aşezat pe marginea patului fără să spună nimic, doar i-a zâmbit Yanei şi i-a dat la o parte câteva şuviţe de păr de pe frunte.

— Încă sunteţi supăraţi? a întrebat Yana.

— Un pic.

Mama şi-a trecut o mână peste cearşaf.

— Ţi-e greu când ne certăm?

— Nu ştiu, a răspuns Yana. Un pic.

— Mă simt aşa de vinovată că eşti nevoită să ne-auzi. Prin despărţitura perdelelor, farurile maşinilor se strecurau înăuntru ca nişte suliţe argintii care tăiau încet tavanul, apoi dispăreau.

— Ai fost vreodată îndrăgostită? a întrebat mama.

— Nu ştiu, a spus Yana.

— Nu ştii? a întrebat mama. Ai simţit vreodată fiori în stomac când te-ai gândit la un băiat?

— Nu ştiu, a repetat ea. Nu cred că vreau să spun.

— Mie poţi să-mi spui, iubito! Sunt mama ta. Nu spun nimănui, promit!

Yana a ezitat.

— Nu spun nimănui, a repetat mama. Zi-mi!

— E un băiat în clasă la care mă gândesc uneori.

— Cum te gândeşti la el?

— Mă gândesc că stăm întinşi unul lângă altul în pat.

— Ce frumos! a spus mama. Şi mai ce?

— Nimic. Doar stăm aşa.

— Minunat! Aşa trebuie să fie dragostea când eşti mic.

Mama a zâmbit într-un fel care a făcut-o să pară aproape tristă.

— Bine. Te gândeşti că stai întinsă lângă cineva, nimic mai mult. Când creşti, lucrurile stau altfel. Nu zic că e mai rău, dar e altfel, mai amplu, cumva, şi mai serios. Totul parcă are greutate. Şi uneori nu ştiu ce să fac cu atâta seriozitate. Uneori as vrea să fiu ca tine, doar să stau în pat şi să visez că stau întinsă lângă un băiat.

Mama s-a întins în pat lângă ea şi s-au uitat împre-ună în tavan.

— Odată, când eram mică, am mers la o familie să cumpărăm un iepure, a spus mama. Şi acolo era un băiat, cu câțiva ani mai mare decât mine. Iepurele era al lui, probabil se plictisise de el. Stătea în pat şi citea o revistă de benzi desenate. N-am vorbit mare lucru, dar orişicât. Pe urmă nu-mi puteam lua gândul de la el. încă îl văd în minte.

— Te-ai îndrăgostit de el? a întrebat Yana.

— Nu, nu cred că m-am îndrăgostit. Dar poate că aş fi vrut să stau întinsă în pat lângă el.

Yana a râs. A simțit brusc cum fruntea i se răceşte, fiindcă îi spusese mamei despre băiat, dar şi o căldură în piept, fiindcă îi împărtăşise un mare secret. Ştia că certurile dintre părinți nu s-au terminat, puteau reîncepe oricând, dar era ca şi cum mama ar fi luat o pauză să-şi tragă sufletul, căci stătea întinsă şi nu dădea semne că ar vrea să plece. Mama era a ei, pentru puțin timp, şi nu voia să se mişte de teamă să n-o întrerupă, să nu se răzgândească şi să plece.

— Ce vrei să te faci când o să fii mare? a întrebat mama.

— Nu ştiu, a răspuns ea. Poate bucătăreasă.

— Bine, a spus mama. O să vin la restaurantul tău. Şi de fiecare dată o să mă plâng de mâncare şi o să cer să vorbesc cu bucătarul.

Mama şi-a afundat brusc faţa în burta Yanei, şi-a frecat nasul de buricul ei, iar Yana a apucat-o de urechi. Când mama a ridicat din nou capul, arăta ca de-abia trezită din somn, părul îi era zburlit în toate direcţiile. Apoi şi-a înfundat iar faţa în burta ei, şi pe Yana o gâdila aşa de rău, că ţipa şi încerca să scape. Mama s-a ridicat apoi în capul oaselor, s-a aplecat spre Yana şi i-a şoptit:

— Şi-acum o întindem la îngheţată!

— Dar m-am spălat deja pe dinţi.

— De-aia nu mai putem noi! a zis mama.

O senzaţie suprarealistă când s-au ridicat din pat. Ieşeau în miez de noapte? Mama şi-a dus arătătorul la buze, s-au strecurat în hol, şi-au pus încălţările. Când au deschis uşa de la intrare, tata a apărut în pragul bucătăriei.

— Unde vă duceţi?

— Ieşim un pic, a răspuns mama sec.

— E unsprezece şi jumătate, a spus tata. E prea târziu să ieşi cu ea acum.

Mama a împins-o repede pe Yana afară din casă şi a trântit uşa după ea, râzând încântată. Yanei îi bătea inima gata să-i spargă pieptul, era fericită şi speriată în acelaşi timp. Liftul, care uneori scotea zgomote ciudate, se clătina mai rău decât oricând, ca şi cum ar fi vrut şi el să protesteze, până şi liftul credea că e prea târziu, şi, când au început să coboare, lumina din tavan a făcut ochii mamei să pară negri şi arăta preocupată. Se răzgândise deja?

Era noapte, dar oraşul era plin de viaţă. în faţa barurilor care tocmai se închiseseră, tineri confuzi. Au trecut pe lângă

o gaşcă de băieţi care se loveau unii pe alţii cu picioarele, Yana nu ştia dacă în glumă sau în serios. Mama a ţinut-o de mână tot timpul, palma ei era caldă şi transpirată.

— Acolo mergem! a strigat ea şi a arătat spre un panou cu McDonald's undeva mai departe pe stradă.

Yana a încetinit.

— Tata zice că n-am voie să mănânc acolo.

— Prostii! a spus mama. Nu poţi să trăieşti aşa. Au intrat. Yana era neliniştită, îşi amintea toate dăţile când trecuseră pe lângă vreun McDonald's şi tata îi arătase restaurantul şi spusese: „Acolo se îngraşă oamenii."

Au intrat în agitaţia de noapte a restaurantului. Mama complet relaxată în haos, de parcă văzuse toate astea de mii de ori şi nu o surprindea nimic. I-a comandat cea mai mare îngheţată cu extra sos de cara-mel, una la fel pentru ea, şi s-au aşezat la o masă lângă fereastră, de unde vedeau totul afară, doar un geam subţire le despărţea de noaptea Stockholmului.

Yana şi-a mâncat îngheţata încet. Mama luase nişte paie de la casa de marcat şi, concentrată, le unea între ele. N-a vrut să spună ce făcea, doar că era un cadou. în cele din urmă a terminat şi i-a agăţat Yanei colierul de gât. Apoi s-a gândit că trebuie să facă unul şi pentru ea ca să aibă la fel, şi toată lumea să ştie că sunt împreună. Concentrată, a făcut încă un colier din paie de supt.

— Ţi-l aminteşti pe bunicul tău? a întrebat ea. Erai destul de mică când a murit.

— Mi-l amintesc. Avea nişte ochelari care-i făceau ochii să pară mici.

— Da, exact.

— Mi-a dat o pană odată.

— Da, o pană de vultur, vorbea mult despre ei.

— Era drăguţ.

— Se străduia. Dar uneori mi se părea că are ochi doar pentru vulturii ăia şi că uita de mine. Îmi amintesc când a împlinit şaizeci de ani şi m-am dus la el cu un tort şi, ca niciodată, am început să vorbim, să vorbim cu adevărat, şi l-am întrebat ce crede el că e cel mai important lucru în viaţă. Şi ştii ce mi-a răspuns? „Libertatea.” M-am întristat că a zis aşa, credeam că o să răspundă că eu sunt cea mai importantă din viaţa lui.

Mama a amuţit şi sunetele din restaurant au umplut tăcerea – o maşină care mărunţea gheaţă huruind, bârâitul indecis al frigiderelor. Yana şi-a coborât privirea. Cineva vărsase sare, grăunţii se vedeau bine pe masa roşie, câţiva cartofi prăjiţi zăceau rămaşi după clientul care stătuse acolo înainte.

— Ştii ce e cel mai important pentru mine în viaţă? a întrebat mama.

— Nu.

Mama a privit-o zâmbind, şi atunci a zâmbit şi Yana.

— Ghici! a spus mama.

— Eu?

— Da!

Mama şi-a ridicat triumfătoare mâinile în aer, cu pumnii strânşi. Apoi i-a întins o mână peste masă, iar Yana i-a luat-o.

— Orice s-ar întâmpla, n-o să te părăsesc niciodată! i-a zis mama. Suntem tu şi eu pentru totdeauna!

Yana se uită la ceas, timpul parcă se contractă pe măsură ce se apropie de destinaţie. Pe fereastră vede Suedia trecând, vede lacuri sclipitoare încreţindu-se ca pielea de găină când bate vântul, de parcă li s-ar fi făcut frig. De ce n-a călătorit niciodată pe-aici? Şi-a trăit toată viaţa în apartament, iar acum pe fereastră se perindă tot ce a ratat.

Viața ei nu trebuia să fie aşa, nu asta şi-a imaginat în seara aceea, la McDonald's, când mama i-a promis că nu o s-o părăsească niciodată.

Îşi aminteşte înghețata rece care parcă îi ardea cre-ierul şi pe mama strigând când s-a terminat:

— Mai luăm una!

— Nu, nu mai vreau! a spus Yana.

— Ba da, încă una!

Mama s-a ridicat să se ducă la casă.

— Nu mai vreau înghețată, mamă.

Mama s-a aşezat din nou. A primit un mesaj şi şi-a căutat telefonul în buzunare. Fața ei luminată de ecran. Zâmbea ca pentru sine, a răspuns rapid, a aşteptat o reacție, care a venit, apoi a început să scrie din nou.

După un timp, a lăsat telefonul, l-a pus înapoi în pardesiu.

— Cine era? a întrebat Yana.

— Tata.

— Ce ti-a scris?

— Chestii foarte drăguțe, a zis ea. Vrea să fim din nou prieteni.

S-au ridicat şi au mers împreună înapoi ținându-se de mână, pe strada sclipind în noapte. Când au ajuns acasă, tata stinsese luminile, o licărire galbenă venea din bucătărie, aprinsese lumânări şi pe masă era un platou cu mezeluri. Mama a dus-o pe Yana în camera ei şi a culcat-o.

— Te învelesc ca pe o mumie, a glumit ea.

A îndesat strâns cearşaful sub Yana, astfel încât trupul i se contura dedesubt.

— Ce e cel mai important în viața mea? a întrebat mama.

— Eu, a răspuns Yana.

Mama a făcut din nou gestul victoriei, cu pumnii ridicați în aer. A stins luminile una câte una, apoi a plecat, iar Yana

a rămas în întuneric. A auzit o sticlă de vin deschizându-se şi conversaţia cu voce joasă în bucătărie. Miros de fum – mama şi-a aprins o ţigară. Vorbeau, dar nu înţelegea ce spuneau, auzea însă că era o discuţie calmă şi caldă. S-au împăcat. Brusc, vocile lor au devenit tot mai şoptite, cuvintele au dispărut complet într-un murmur nedesluşit. Ceva i-a stârnit curiozitatea, un chicotit şi o tăcere lungă. S-a ridicat din pat şi a deschis uşa camerei fără zgomot. A ascultat tăcută din întunericul holului.

— Şi cine era? l-a auzit pe tata şoptind.

Cineva a umplut un pahar cu vin. Sunetul familiar când tata roteşte de câteva ori băutura în pahar, piciorul paharului scârţâind pe masa de lemn.

— Lângă cine stătea întinsă? a întrebat tata.

—-”Nu ştiu, a răspuns mama. A zis doar că e un băiat din clasa ei.

Capitolul 10

OSKAR

Iritarea începe ca o mică înţepătură în stomac. Încearcă iar şi iar să-şi conecteze telefonul la internet prin reţeaua 2G, dar ecranul arată doar că pagina se încarcă, apoi se închide. De când au plecat din Stockholm n-a reuşit să se conecteze nici măcar o dată. E singur, prizonier în trenul ăsta, complet sub controlul ei. Nu vrea să fie acolo, vrea acasă, aşa că resimte mişcare trenului în direcţia greşită ca pe o continuă provocare şi ştie prea bine cum se va termina, se cunoaşte bine acum şi recunoaşte semnalele de alarmă. în scurt timp o să explodeze şi o să spună ceva care n-o să facă decât să înrăutăţească lucrurile.

Timp de câteva săptămâni a fost la o terapeută care avea capul plin de tot felul de exerciții pe care să le facă el când e în pragul unei crize de furie. Un joc al minții, a zis ea, pe care să-l joace când întunericul se abate asupra lui: să-şi imagineze că merge pe un drum de pietriş prost întreținut, vara, după o ploaie puternică. Drumul e plin de bălțoace pe care trebuie să le ocolească. Şi, când îi iese în cale una, trebuie să se oprească şi să-şi zică: „Hopa, o bălțoacă!" Apoi să decidă că vrea s-o ocolească.

Terapeută i-a cerut lui Oskar să numească un loc unde se simte complet calm, unde nimic nu-l poate atinge şi el a răspuns imediat „arhipelagul Stockholmului". Îi place să meargă cu maşina pe drumurile asfaltate, înguste, cu marea care apare şi dispare pe ambele părți ale şoselei. Poate face asta ore în şir. După cursurile de formare ca agent imobiliar, a aplicat la un job la o firmă mică de imobiliare care oferă case în arhipelag. A primit slujba şi de-atunci aşa îşi petrece zilele – cu maşina, legături grele de chei în buzunarul hainei şi un teanc de broşuri pe locul de lângă şofer. Le arată clienților casele de parcă ar fi ale lui. Ştie că nu şi-ar putea permite să cumpere o casă de vacanță acolo, dar nici n-are nevoie. Îi e de ajuns. Dar cel puțin o dată pe zi, adesea când e printre insule, departe de aglomerația urbană, şi trece prin vreo pădurice, în drum spre o casă cu vedere la mare, îl loveşte cu înverşunare, aproape cu disperare, faptul că simte că locul lui e acolo. Că trebuie să fie acolo. Apele de un albastru adânc, pontoanele albite de soare, pădurea de conifere lipsită de umezeală, totul îi e familiar într-un mod aproape intuitiv, atât de familiar, încât simte că trebuie să fi trăit acolo într-o altă viață. Acolo se simte calm, dar, de fiecare dată când se întoarce acasă, vraja se rupe şi îi sare iar siguranța.

Primul pas e conştientizarea lucrurilor care riscă să-l împingă în crize de furie. Iar în clipele astea nu îi e deloc greu să-şi dea seama care anume sunt. E în drum spre un loc unde nu vrea să meargă. Şi cea care l-a forţat nu vrea să-i spună de ce. Ceva s-a întâmplat într-o călătorie până acolo pe care Harriet a făcut-o cu Bo, tatăl ei, ceva atât de important, încât acum îl obligă pe el să meargă cu ea.

Normal că are de-a face cu Bo. Tot timpul Bo. Despre maică-sa nu spune niciodată nimic, dar despre Bo poate vorbi ore întregi. Acest om, atât de absent în viaţa lui Harriet, încă are atâta putere asupra ei. Abia dacă se mai întâlnesc, dar totuşi e mereu acolo, o licărire îngrijorată în ochii ei de fiecare dată când vine vorba despre taică-su.

În primul an cu Harriet, Oskar nu l-a văzut pe Bo nici măcar o dată. Nu exista în viaţa ei. L-a cunoscut pe tată prin poveştile despre el. Prima întâlnire a lui Oskar cu Bo a fost pe scara lor. Era duminică şi Yana de-abia se născuse. Oskar se pregătea să coboare la subsol, la sauna mizerabilă a asociaţiei de locatari. Cineva pusese pe uşa saunei un panou pe care scrisese SPA. Odată Oskar a luat cu el o carioca şi a pus cuvântul între ghilimele. îl binedispunea întrucâtva să-şi vadă corectura. Era îmbrăcat într-un halat de casă şi, când a ieşit din casă, gata-gata să se ciocnească de Bo. Şi-a dat seama imediat că e tatăl lui Harriet. Genţile mari pentru aparatură foto, ochii mici pe care i-a recunoscut după o fotografie de pe raft, în care Bo e cu Harriet într-un restaurant fast-food. Era de mult la uşă? De ce n-a sunat? A strigat-o pe Harriet, care a venit în fugă, agitată şi bizară.

— Ce cauţi aici? a întrebat ea.

— Am avut o şedinţă foto la vreo câteva străzi mai încolo, a răspuns Bo. Am terminat mai devreme şi m-am gândit să trec să te salut.

— Oskar tocmai voia să se ducă la saună, a spus ea. Poate vrei şi tu să mergi?

— Pot să mă duc altă dată, a spus Oskar.

— Nu, a zis Harriet. Tata iubeşte sauna, nu-i asa?

— Saună? a zis Bo.

Şi-a ridicat strâmbându-se gentile grele şi le-a dus în apartament. Ideea ei l-a făcut pe Oskar să înghețe, nu înțelegea ce urmăreşte Harriet şi aveau să mai treacă ani până să-şi dea seama că nu era deloc ciudat, fiindcă asta fusese întotdeauna cel mai important pentru ea – să-l facă pe Bo să-l placă pe Oskar, şi pe Oskar să-l placă pe Bo.

— Sigur, pot să merg la saună, a zis Bo.

Oskar şi Bo au coborât în tăcere scările la subsol. Uşă după uşă ce trebuia descuiată cu grijă, atâtea încuietori inutile pentru a proteja toate nimicurile din spatele gratiilor.

— Eu am pus ghilimelele, a spus Oskar când au ajuns la uşa saunei.

Bo s-a uitat la panou, apoi a intrat. Şi-au scos hai-nele şi s-au aşezat pe banca de sus.

— Pentru ce era şedința foto? a întrebat Oskar.

— O reclamă la mâncare pentru câini, a spus Bo.

A turnat un căuş cu apă peste pietrele încinse şi pe Oskar l-a frapat cu câtă dezinvoltură Bo luase în stăpânire sauna. De parcă ar fi fost a lui, iar Oskar doar un musafir.

— Trebuia să fotografiez trei câini şi, când am ajuns la studio, i-am auzit lătrând, erau închişi într-o cameră. Am întrebat ce e cu ei şi mi-au zis că nu le dăduseră mâncare de două zile.

— De ce? a întrebat Oskar.

— Ca să se arunce pe mâncarea pentru câini în şedința foto şi să reiasă din poze că mâncarea e nemaipomenită.

— Ce rahat! a zis Oskar.

— Apoi am văzut cum îi imobilizau şi le puneau un fel de sirop pe bot şi câinii zici că înnebuneau, încercau să scape, îşi lingeau boturile panicați. Le-au făcut asta doar ca să-şi lingă buzele, să pară că le place mâncarea.

— Dezgustător, a zis Oskar.

— Aşa că mi-am luat catrafusele şi am plecat. Eu nu lucrez cu asemenea oameni.

Oskar s-a uitat şovăitor spre Bo – bătrânul închisese ochii în aerul fierbinte, sprijinit de peretele de lemn, relaxat, dar alert, vânjos, exploziv. Pe un braț un tatuaj mare cu un vultur, care trebuie să fi fost făcut acum mult timp, căci cerneala se întinsese. Nici un pic de păr pe trup, cu excepția zonei genitale, care arăta amenințătoare, periculoasă, cu penisul parcă fortificat cu lână de oțel. A început să transpire imediat şi trupul îi lucea în lumina gălbuie, slabă.

Aşadar el era bărbatul despre care Oskar doar auzise uneori, în fragmente de amintiri neclare din copilăria lui Harriet. Ceva suna spart în vocea lui, aşa cum îşi amintea că sunase şi atunci la telefon, când erau în barul de pe Vasagatan şi Harriet l-a sunat să-i spună că-l iubeşte – ca o rupere de voce inversată, în care un ton subțire, strident, răzbătea uneori prin vocea altfel gravă. Dar Bo era scump la vorbă. Stătea tăcut, cu ochii închişi. La un moment dat, a stat aplecat o vreme şi, când s-a rezemat din nou, crucea de metal de la gât i s-a lipit de piept şi a țipat. Dar a rămas pe loc, nu şi-a scos crucea, n-a făcut nimic să evite durerea.

Când s-au întors în apartament, Harriet a venit cu Yana, care dormea în cărucior. Bo s-a uitat la ea şi a zâmbit:

— Frumoasă, a zis el, scoțându-şi jacheta.

— O să se trezească în curând, a zis Harriet. Şi-atunci poți s-o iei în brațe.

Harriet îl servise cu un pahar cu vin, de care el nu s-a atins. Oskar s-a apucat să pregătească mâncarea, pui cu

sos de vin roşu, în timp ce îl studia pe Bo, care se plimba prin apartament. Mişcările îi erau lente, dar mereu precise, parcă economisea energie adunându-şi forțele pentru un efort mai mare. Ghetele lui mari nu făceau nici un zgomot şi Oskar era nevoit să ridice mereu privirea din cratiță să vadă unde era Bo. Brusc, era lângă bibliotecă şi se uita la titluri.

— Tată! a strigat Harriet. Nu-l ajuți tu pe Oskar cu sosul?

— N-am nevoie de ajutor, a zis Oskar.

— Dar nu prea îți iese bine niciodată. Tata e as la sosul de vin roşu!

Atunci Bo s-a apropiat repede şi s-a uitat în cratiță. A luat un polonic şi a amestecat încet. A gustat.

— Mai ai fond? a întrebat el.

Oskar l-a scos din frigider şi i l-a dat. Bo s-a uitat la sticlă şi a zâmbit. A pus-o deoparte.

— Trebuie fond adevărat.

S-a uitat îndelung la sos, amestecând încet. Apoi s-a dus la raftul cu condimente şi a început să caute printre borcanele.

— Ce cauți? a întrebat Oskar.

Bo nu i-a răspuns. A găsit cimbrul şi s-a întors la cratiță. Acum sosul era al lui, iar Oskar n-avea decât să stea lângă el şi să se uite.

Au cinat în tăcere şi lui Oskar i s-a făcut milă de Harriet când a văzut-o aplecată peste farfurie, tensionată ca o coardă de vioară, ştergându-şi gura cu şervetul din când în când, tot timpul cu un zâmbet vag pe buze. Era ca şi cum intrase în sală chiar la finalul unui film lung şi epuizant şi puținele replici erau complet incomprehensibile. Bo nu părea deloc deranjat de tăcere, a mâncat liniştit în zăngănit slab de tacâmuri, glasuri care se dregeau stingherite,

mormăituri când cereau sarea şi, când şi-a terminat puiul de pe farfurie, şi-a mai turnat nişte sos.

— M-am întâlnit cu Amelia zilele trecute, a zis Harriet.

— Serios? s-a mirat Bo şi s-a oprit cu furculiţa în aer. Unde te-ai întâlnit cu ea?

— La piscină... Da, ea era. Bo a lăsat tacâmurile pe masă.

— Ce vrei să spui? a zis el.

— Am fost la piscină şi după, la duş; lângă mine era o femeie fără un sfârc.

— Ai vorbit cu ea?

— N-am apucat, am fost aşa de surprinsă. Apoi a plecat la vestiar, nu m-a văzut.

— Dar ea era?

— Arăta exact cum mi-am închipuit-o.

Bo a luat din nou tacâmurile, şi-a pus un cartof în farfurie şi a înfipt furculiţa în el.

— Asta nu înseamnă că era ea.

— Nu, dar am recunoscut-o.

— Nici măcar nu locuieşte în Stockholm, a zis el.

— Tată! a strigat Harriet. Amelia era. îmi recunosc sora.

Ochii au început să-i licărească apoşi, şi-a plecat capul, părul negru i-a acoperit chipul. Şi-a ascuns faţa în mâini.

— Ninen, a zis tata.

— Ninen, a răspuns Harriet.

Pentru Oskar, sora Amelia a rămas un mister. Harriet vorbea uneori despre ea, amintiri timpurii din copilăria lor comună, de înainte de divorţ. Ce s-a întâmplat mai târziu Oskar n-a aflat niciodată, ştie doar că au fost despărţite după divorţ şi au pierdut complet contactul. Harriet nu voia să vorbească despre Amelia sau motivul pentru care nu mai ţineau legătura. Şi n-a auzit-o vorbind despre mama lor

vreodată, cu excepția unei singure dăți, la început, în barul acela. Atunci Harriet a zis că maică-sa e un monstru.

După cină, s-au mutat pe canapeaua mică din fața şemineului, iar Bo a luat nişte lemne din coş şi le-a pus pe foc. Oskar s-a oferit să meargă să aducă hârtie de ziar ca să aprindă focul. Nu, nu era nevoie, Bo putea să-l aprindă fără hârtie. Când focul a prins viață, mici scântei săreau pe podeaua de marmură, iar el le supraveghea atent, nu le scăpa din ochi până nu se stingeau. – Molid, a zis Bo. Lemnul de molid nu-i bun pentru foc.

Pe urmă au băut cafea şi seara a fost lungă. Oskar a constatat mirat câtă putere avea Bo asupra lui Harriet. Era o energie pe care nu o mai întâlnise până acum – să-i poți influența pe alții aflați în preajmă într-un mod atât de evident negativ. Tăcerea a continuat apă-sătoare, lungi perioade de nimic treceau în timp ce se uitau la focul care se stingea, mai rămăsese doar licărirea roşie a jarului. Harriet a pus muzică, s-au auzit primele acorduri din Perfect Day a lui Lou Reed şi s-a întors cântând de lângă casetofon. A luat un butuc, l-a pus în cămin şi a rămas aplecată spre foc, cu spatele la ei. Ce naiba făcea? A început să-şi mişte încet fundul în ritmul muzicii, şi-a pus câte o mână pe fiecare bucă, s-a întors şi s-a uitat la taică-su, Bo şi-a privit mut fiica, iar Oskar s-a simțit atât de jenat, încât a început să râdă. Harriet s-a apropiat de Bo, cu mişcări provocatoare, Oskar râdea tot mai tare şi mai strident, iar şemineul trăgea foc după foc de avertizare pe podea.

Au râs adesea de întâmplarea aceea şi încă îi mai distrează uneori, când sunt singuri, să-şi amintească reacția lui Bo în apartamentul întunecos, focul care se juca în ochelari şi privirea lui goală când încerca să înțeleagă situația. Dar n-au vorbit niciodată serios despre asta, după cum n-au vorbit nici despre multe altele în relația lor. Lui

Harriet îi place să vorbească despre lucrurile care i s-au întâmplat, e obsedată de trecut, dar vrea să aleagă ea episoadele.

Trenul merge înainte prin Suedia. Harriet stă înfundată în banchetă, aproape întinsă, şi citeşte un ziar de genul care amestecă fără ruşine ştiri despre Turnurile Gemene cu cele despre relația dintre Justin Timberlake şi Britney Spears. Îşi scoate telefonul, tot n-au semnal. Joacă Snake, dar n-are răbdare, lasă telefonul deoparte. Se uită la ceas, au trecut trei ore.

— Când ajungem? o întreabă.

— Nu ştiu.

Harriet ridică privirea din ziar.

— Mai e vreo oră.

— O oră?!

Îşi înfige privirea în măsuță – hopa, o băltoacă! îşi freacă repede dosul palmei.

— Îți aminteşti când Yana era bebeluş şi ai dansat provocator în fața lui taică-tu? o întreabă.

Ea râde, se apleacă peste masă şi îl priveşte în ochi.

— Da, îmi amintesc.

— De ce ai facut-o?

— Adică?

— Mă întrebam şi eu.

Harriet se reazemă din nou de spătar, zâmbetul îi dispare încet. îşi studiază unghiile.

— Nu e chiar aşa de greu de înțeles, spune ea. Voiam să mă vadă.

Oskar dă din cap înțelegător. A fost neaşteptat de sinceră.

— După ce a plecat tata, în seara aia, m-am gândit că a ieşit destul de bine întâlnirea, spune ea. Abia noaptea târziu

m-a doborât. M-am dus în bucătărie şi am plâns vreo câteva ore.

— De ce ai plâns?

— Fiindcă nu s-a uitat la Yana. Nu i-a aruncat nici măcar o privire toată seara.

Oskar o ia de mână peste masă.

— Nu-mi amintesc că ai plâns. De ce nu m-ai trezit?

— Nu ți-ar fi păsat.

— De ce spui asta?

Dă drumul mâinii lui, ridică din umeri.

— N-am întâlnit niciodată pe cineva ca tatăl tău, zice Oskar. Un om care să reducă la tăcere pe toată lumea prin simpla lui prezență.

Harriet începe să râdă.

— De ce râzi?

— Vorbeşti despre tata, sau despre tine?

— Ce vrei să spui? întreabă el.

Nu-i răspunde, se uită pe fereastră. Oskar se apleacă spre ea, peste masă.

— Poți să-mi explici? spune el, înăsprindu-şi tonul. Poți să-mi explici ce vrei să spui?

Se apleacă şi ea spre el, se apropie, frunțile aproape li se ating.

— O singură dată în viață se întâmplă să te vezi cu adevărat pe tine însuți, spune ea. Şi asta e ori cea mai fericită, ori cea mai amară clipă a vieții tale.

Oskar se ridică şi pleacă fără să scoată un cuvânt. Se opreşte între două vagoane şi stă acolo o vreme, în spațiul în care nimic nu amortizează zgomotele şi tre-nul urlă aproape înnebunitor.

Capitolul 11

HARRIET

Tata e plecat de mult timp. Harriet se uită la ceasul de la mână. E nevoită să clipească în ritm cu secundarul, de şaizeci de ori pe minut, şi, dacă ratează o dată, trebuie să înceapă din nou. Tata i-a dat ceasul ca să învețe să citească ora, n-avea de unde să ştie ce probleme o să-i facă. Când acele arată în anumite direcții, formează o gură tristă, şi Harriet se întristează şi ea când o vede. Cifrele se înghesuie să fie văzute, la unele nici nu se poate uita. Cele cu ochi sau gură sunt cel mai greu de suportat, 8 sau 9, de pildă. Şi toate compulsiile care încep de îndată ce se uită la ceas: trebuie să numere, să clipească şi să facă diverse lucruri într-o anumită ordine înainte ca secundarul să facă o rotație completă. Atâtea lucruri pe care trebuie să le facă şi pe care n-ar vrea să le afle nimeni. De exemplu, trebuie să-i vină un gând bun despre fiecare lucru pe care îl vede înainte ca acesta să dispară. De obicei poate face asta în secret, fără s-o vadă nimeni, dar nu şi în tren – merge atât de repede, toate casele şi indicatoarele trec în viteză şi e convinsă că tata deja a băgat de seamă ceva. Încă şi mai greu îi e să ascundă lucrurile pentru care e nevoită să-şi mişte trupul. Dacă se uită spre dreapta o dată, e păcat de stânga şi-atunci trebuie să se uite imediat şi spre stânga. Dacă ridică mâna stângă de două ori, trebuie s-o ridice şi pe dreapta tot de două ca să compenseze, să fie egalitate între părțile corpului. Alte lucruri pe care le face nu le poate explica. Uneori e nevoită să se ridice şi să se învârtă de câteva ori, să se uite cu atenție în jur, de teamă ca realitatea să nu se rupă, iar ea să cadă şi să ajungă în altă parte. Îl vede pe tata venind spre ea prin vagon şi încetează imediat tot, îşi

ascunde ceasul sub mânecă. Ii pune în față o farfurie cu o prăjitură Radio[10] şi o doză de Loranga[11]. O cafea pentru el.

— A fost o coadă infernală, spune tata şi se aşază.

Harriet ia o muşcătură din prăjitură. Vede urmele de dinți în grăsimea cremei. Arată de parcă ar fi roso un şoarece, nu se poate uita la ea. Deschide doza cu suc, bea şi îşi aminteşte când au chemat-o părinții în bucătărie şi i-au spus că o să se despartă. A primit şi atunci un suc care stătuse în cămară. Bulele i-au umplut cerul gurii, au făcut-o să tuşească şi i-a ieşit puțin suc pe nas, dar tata nu s-a supărat. „Trebuie să discutăm ceva", a spus mama atunci, cu acea expresie ciu-dată pe chip pe care Harriet nu o putea înțelege.

— Trebuie să vorbim despre ceva, spune tata acum.

Harriet încuviințează şi lasă prăjitura pe farfurie.

— Ştii că mergem să ne luăm rămas-bun de la Ninen, aproape am ajuns, dar înainte să coborâm m-am gândit că ar trebui să ne despărțim şi de alte lucruri, dacă tot ne-am pornit.

Aşteaptă reacția lui Harriet. Un însoțitor de tren se apropie pe coridor, tata îl lasă să treacă şi continuă:

— Mă gândeam că ar trebui să ne luăm rămas-bun şi de la secrete.

Soarele îi bate în ochi, şi-i fereşte cu mâna ca să-şi poată vedea fiica.

— Înțelegi ce vreau să spun, nu? spune el.

— Da, răspunde Harriet.

---

[10] Prăjitură cu ciocolată asemănătoare salamului de biscuiți.

[11] Băutură carbogazoasă cu gust de portocale, comercializată în Suedia, foarte populară în anii '70 şi '80.

— Trebuie să începem să fim sinceri unul cu celălalt, nu-i asa?

— Da.

Harriet ia prăjitura, nu muşcă, rupe o bucățică de data asta, ca să nu mai fie nevoită să vadă urmele de dinți dezgustătoare.

— M-am gândit să ne punem întrebări unul altuia, la care trebuie să răspundem sincer. Eu îți pun o întrebare, apoi tu îmi pui una. Ce zici?

— OK, răspunde ea.

— Atunci încep eu. Ia o gură de cafea.

— Ce carte citeşti acum?

Harriet râde, îndrăzneşte să-l privească pe tata în ochi, căci vede că zâmbeşte.

— „Biblia pentru copii", răspunde ea.

— Exact, spune tata şi râde. Bine, e rândul tău. Harriet se uită la prăjitură.

— Ăăă... începe ea, dar tace. Tu... ce carte citeşti?

— Deocamdată nici una, răspunde tata. Nu mai pot citi seara. Mă agită şi apoi nu pot dormi.

— Şi eu sunt agitată când citesc Biblia, spune Harriet. Uneori mă sperie.

Tata îi dăduse cartea în urmă cu câteva zile şi Harriet o citea în fiecare seară. Era ca şi cum ilustrațiile scoteau sunete – de fiecare dată când o deschidea, auzea Biblia dată la maximum: sandale lovind pietrele, oameni strigând, sunetul sulițelor înfipte în trupuri. Dumnezeu era mereu invizibil, dar în acelaşi timp peste tot, şi oamenii făceau lucruri de neînțeles ca să nu-l mânie. Avraam, de exemplu, şi-a înlănțuit fiul şi era gata să-l ardă de viu doar ca să-l bucure pe Dumnezeu. Pe urmă povestea despre un oraş decăzut pe care Dumnezeu s-a hotărât să-l ardă şi să omoare toți oamenii din el. Doar o familie urma să fie lăsată

în viață, fiindcă erau oameni buni. Când Dumnezeu a început să ardă şi să ucidă, le-a poruncit celor buni să plece din oraş, să fugă cât de repede pot şi singura condiție a fost să nu se uite în urmă. Şi toată familia fugea, în spatele lor era numai moarte şi distrugere, dar mama n-a putut rezista tentației şi s-a uitat în , urmă, a vrut să vadă ce face Dumnezeu cu oraşul. Şi, în clipa în care s-a întors, a împietrit şi s-a transformat în statuie. A murit pe loc. Harriet n-a putut înțelege de ce. Ce condiție ciudată mai era şi asta? Dumnezeu a omorât-o fiindcă s-a întors să se uite? Cu ce greşise, de fapt?

Măcar greşeala lui Harriet era clară. O muşcase pe sora ei, îi mutilase trupul pe viață. În acea zi, când stătuse cu spatele lipit de gard şi îl aşteptase pe tata să vină să o ia, simțise un soi de uşurare, căci, cel puțin atunci, lucrurile erau cât se poate de clare. A făcut ceva rău şi trebuie să plătească pentru asta. Dar apoi au trecut zile şi săptămâni şi nu s-a întâmplat nimic, n-a primit nici o pedeapsă. A vrut să o sune pe Amelia şi să-i ceară scuze, dar tata i-a zis că nu e o idee bună. După aceea l-a rugat de mai multe ori să o lase s-o sune pe Amelia, dar de fiecare dată i-a spus nu. În scurt timp a înțeles că tăcerea însăşi era pedeapsa. Acum a trecut un an de când s-a întâmplat şi de când nu şi-a mai văzut sora. Nici măcar s-o sune n-are voie.

Harriet scrie despre Amelia în jurnalul ei aproape în fiecare zi şi întocmeşte liste cu ce o să facă împreună când se vor întâlni din nou. Nu-i trec prin minte lucruri noi, ci doar cele pe care le-au făcut cândva şi pe care ar vrea să le facă din nou cu ea. Le-a clasificat de la 1 la 5 şi aproape întotdeauna primul punct pe listă e: „Să stăm în pat şi să ascultăm muzică de care îi place Ameliei."

Tata ia cu grijă cafeaua fierbinte, îşi umezeşte buza de sus şi pune din nou paharul pe măsuță.

— Bine, acum e rândul meu iar să pun o întrebare, spune tata. Uneori, când intru în camera ta, văd cum ascunzi repede o fotografie sub pernă. Ce fotografie e?

— E...

Inima îi bate cu putere. Nu ştia că tata a descoperit că are fotografia. Şi nu îndrăzneşte să mintă, fiindcă tata s-ar putea să ştie mai multe decât dă de înțeles.

— Una cu mine şi cu tine, răspunde ea.

O găsise pe biroul lui, o fotografie alb-negru cu ea şi tata la McDonald's. Amândoi au coliere din paie de supt puse cap la cap de tata, se țin în brațe şi râd de ceva, nu-şi mai aminteşte ce anume era atât de distractiv. Harriet foloseşte fotografia ca semn de carte şi, în fiecare seară, înainte să stingă lumina stă în pat şi o priveşte. Hârtia e netedă şi, când luceşte în lumina veiozei, e ca şi cum amintirea devine şi mai aurie. Nu se poate sătura, nu se poate opri să nu se uite la fotografie.

— De ce o ascunzi? întreabă tatăl.

— Nu ştiu, răspunde Harriet.

— Crezi că mă supăr că o ții?

— Nu ştiu.

Tata îşi scoate ochelarii, îşi cuprinde fruntea cu degetul mare şi arătătorul, îşi masează încet tâmplele cu degetele lui lungi.

— Înțelegi că ai voie să te uiți la fotografie cât vrei? Nu trebuie s-o ascunzi.

— Da, răspunde ea.

— În regulă, spune tata. Acum e iar rândul tău.

— Dar n-am nici o întrebare, tati.

— Sigur că ai. Poți să întrebi orice.

Prăjitura s-a înmuiat din cauza căldurii, soarele dogoreşte chiar deasupra mesei, ciocolata s-a topit şi a curs

pe farfuria de carton albă. Ar vrea să-şi înmoaie degetul în sosul de ciocolată şi să-l lingă, dar se abţine.

— De ce nu vrei să mă întâlnesc cu Amelia?

Ştie că întrebarea e periculoasă, dar totuşi i-a pus-o.

— Nu e aşa, spune tata. Vreau să vă întâlniţi. Şi eu vreau s-o văd pe Amelia.

— Adică mama nu vrea?

— Când ne-am despărţit, ne-am certat mult. Şi într-o zi mi-a spus că ea o să fie mamă doar pentru Amelia, şi eu o să fiu tată doar pentru tine.

— De ce?

— Nu ştiu. Dar mereu am zis că e greşit. Nimeni n-are dreptul să separe doi fraţi sau surori ori părinţii de copii. Şi m-am luptat să nu se întâmple. Dar acum un avocat a hotărât că aşa trebuie să fie.

— Aşa cum?

— Păi... răspunde tata. Că veţi fi despărţite.

— Deci mama nu mai e mama mea?

— Va fi mereu mama ta.

În primele zile după divorţ, mama suna uneori şi o întreba cum îi merge. Dar, după bătaia de pe ponton cu Amelia, n-a mai dat nici un semn. Harriet şi-a dat seama că singura şansă să ia legătura cu sora ei era să o facă în secret. Într-una dintre acele după-amiezi lungi, când tata era plecat la serviciu, a intrat în camera lui. Pe birou a găsit un plic căptuşit, pe care era scris numele mamei. Înăuntru erau facturi pe numele ei. S-a aşezat la birou şi i-a scris Ameliei. A ieşit o scrisoare lungă, în care i-a povestit tot ce gândise în acel an în care nu avuseseră nici un fel de contact. A încheiat scrisoarea cu: „Iartă-mă!” Apoi a scris cuvântul din nou, de data asta cu litere mai mari şi l-a înconjurat cu o inimioară desenată cu carioca roşie: „IARTĂ-MĂ!” Pe urmă a smuls toate paginile din jurnal cu listele cu

lucruri pe care voia să le facă împreună cu Amelia. Mici bilețele pline cu visurile ei, pe care le-a pus în plic împreună cu scrisoarea. A lins marginile plicului şi l-a închis la loc, sperând ca tata să nu observe că era mai umflat. A doua zi, plicul dispăruse de pe birou, iar aşteptarea lui Harriet a început. Răspunsul din celălalt capăt al țării a venit alaltăieri seară. Harriet era în pat şi citea „Biblia pentru copii" când a auzit telefonul sunând în hol, iar asta nu se întâmpla des şi niciodată la o oră atât de târzie. Tata a răspuns recitând rar, ca întotdeauna, numărul lor de telefon. N-a zis mare lucru, doar câte un „hm" sec, urmat de tăceri lungi. Apoi a închis şi imediat a apărut în pragul uşii. Harriet şi-a dat seama că era supărat, trăgea adânc aer în piept, ochii i se făcuseră încă şi mai mici, mici şi negri ca ai unui crustaceu, dar vocea îi era stăpânită.

— Ce-ai făcut? a spus el. Ți-am spus să n-o cauți pe soră-ta.

— N-am căutat-o.

— Minți! A sunat mama şi mi-a spus că i-ai trimis o scrisoare Ameliei în plicul cu facturi. Înțelege odată că nu vrea să audă de tine!

Tata a plecat. Harriet a rămas întinsă în pat. S-a uitat spre patul gol al Ameliei de alături. O carte pe care sora ei o citise cândva era încă pe noptieră. Era deschisă şi întoarsă cu coperțile în sus, ca şi cum Amelia lipsea doar puțin, era la toaletă. Harriet a privit micile pete de grăsime de pe peretele de deasupra patului surorii, urmele cleiului cu care Amelia lipise postere cu idolii ei, artişti despre care Harriet nu auzise înainte. Zgomotele tatei care se pregătea de culcare. Şi, cum stătea asa, întinsă, s-a simțit nelinişti tă într-un mod nou, apăsător, şi nu înțelegea de ce. Era nefericită din cauza a ceva ce gândurile ei încă nu puteau cuprinde şi ştia că, dacă îşi mai zgândăre un pic creierul, în

scurt timp ar găsi răspunsul. Dar n-a reuşit, n-a aflat niciodată ce era.

Trenul intră într-o curbă şi lucrurile de pe masă încep să se mişte. Tata nu observă că unul dintre obiective stă să cadă, Harriet se întinde repede după el, dar tata e mai rapid, îl prinde în cădere. Scoate geanta şi pune obiectivul în compartimentul lui negru. Lui Harriet îi place că se potriveşte perfect, parcă e făcut să stea acolo, se cufundă uşor în casa lui de nailon.

— E rândul meu să întreb, spune tata. Am văzut că te tragi de păr. Am văzut smocurile de păr pe pernă uneori. De ce faci asta?

— Nu ştiu, răspunde Harriet. Doare, dar îmi place.

— Of, inimioară...

Se uită la tata, care face o grimasă şi priveşte pe geam.

— N-ai voie să-ți faci rău, ai înțeles?

Harriet dă din cap că da.

— De ce faci aşa? Eşti tristă?

Nu poate răspunde, se uită la prăjitura pe jumătate mâncată din fața ei.

— Eşti tristă din cauza a ceea ce s-a întâmplat cu Amelia?

— Sunt tristă de fiecare dată când mă gândesc la Amelia, răspunde ea. Vreau să-i cer iertare pentru ce s-a întâmplat pe ponton.

— Ce s-a întâmplat?

Harriet nu răspunde. Şi dacă ar vrea, oare ar putea să-i explice? A trecut mai bine de un an de atunci, amintirile s-au estompat şi cele întâmplate i se tot învălmăşesc în cap. Unele lucruri încă şi le aminteşte cu exactitate – când a muşcat-o pe Amelia şi i-a smuls bucata de piele de pe sân s-a auzit ca atunci când sfâşii o cârpă udă în două.

— Ce ți-a spus Amelia? întreabă tata. Ce s-a întâmplat, de te-ai supărat aşa de tare pe ea?

Harriet îşi coboară privirea, se joacă absentă cu o şuviță de păr, pleoapele i se încordează şi o ard, îşi strânge tare buzele.

— Nu-mi amintesc, tati.

Se uită în ochii lui, nu-i ocoleşte privirea de data asta, fiindcă ştie cum va fi viața ei şi trebuie să fie puternică. E o fugară şi trebuie să fie mereu în mişcare, să nu se gândească la lucruri care s-au întâmplat. N-are voie să se uite în urmă, altfel se va preschimba în stană de piatră.

Capitolul 12

YANA

Prima oară când a zburat a fost într-o excursie cu şcoala pe insula Gotland. Avionul era mic, avea doar patruzeci de locuri, au mers pe culoar cu capetele plecate spre locurile lor. O însoțitoare de bord s-a apropiat chiar înainte de decolare şi a întrebat-o dacă ar putea să schimbe locul, să se aşeze puțin mai în față – ceva de-a face cu greutatea şi echilibrul avionului. S-a ridicat în picioare repede, jenată. După aceea n-a mai vrut să zboare. E aşa de bine cu trenul, e atât de mult spa-țiu, aici are loc. Stă pe locul de lângă fereastră şi îşi întinde picioarele. Trenul se apropie de stația ei şi ar trebui să-şi strângă lucrurile, dar ceva din albumul foto, la care nu s-a gândit înainte, îi atrage atenția. Pe una dintre pagini e o fotografie cu mama când era mică, aşezată pe banca din gara Malma, cu fața ascunsă în mâini. Dedesubt e un spațiu liber, se vede că a fost cândva o altă fotografie acolo, scoasă dintr-un motiv sau altul. De ce a scos-o? Îşi trece vârful degetelor peste albul hârtiei. Sunt

atâtea lucruri pe care nu le va afla niciodată. Povestea asta are atât de multe rânduri lipsă. Yana se uită la fotografie şi încearcă să o găsească pe mama în ea, dar se vede doar pe ea însăşi. Aşa era şi ea când era mică, neliniştea din privirea mamei e a ei, mereu speriată că ar putea exploda ceva sau că deja explodase.

Duminica tata era plecat să arate clienţilor case pe arhipelag, de dimineaţă până seara târziu, dar mama nu lucra, biblioteca era închisă, aşa că era ziua lor, a ei şi a mamei. În fiecare duminică, Yana şi mama mergeau împreună la piscină. Yanei îi plăcea totul în ziua aceea, mai puţin să facă baie. Se ruşina că e grasă şi i se părea că toţi se uită la ea când merge în jurul bazinului în costum de baie. Dar tot ce era înainte şi după piscină era cel mai frumos lucru pentru Yana – să fie singură cu mama, să meargă cu ea la metrou, să stea cu ea după baie la cafeneaua din holul de la intrare şi să mănânce un bulgăraş cu ciocolată. Duminicile cu mama erau simple şi minunate. Dar de data aceea ceva era altfel. A simţit imediat că mama nu se poartă ca de obicei. S-a grăbit să se schimbe, a luat-o de mână şi au ieşit repede la bazinul de înot. Acolo, mama s-a întâlnit cu un bărbat, s-au aşezat pe marginea piscinei şi au stat de vorbă, iar Yana a înotat singură. Mama a ignorat-o tot timpul, i-a făcut doar semn cu mâna o dată, când a văzut-o în apă. Yana nu înţelegea de ce vorbeau în şoaptă şi stăteau lipiţi unul de altul, umăr la umăr. A încercat să înoate mai aproape ca să audă despre ce vorbesc, dar zgomotele din piscină erau prea puternice.

Salvamarul abuza de fluier, de fiecare dată când cineva încălca o regulă ridica o mână şi fluiera tare, sunetul ricoşa între pereţii de faianţă ai piscinei şi Yana simţea că îi crapă capul.

La duş, după aceea, a întrebat-o pe mama cine e bărbatul.

— Un amic, a răspuns ea. Mă gândeam să meargă cu noi la prăjitură.

Yana n-a răspuns, şi-a frecat apăsat trupul cu pro-sopul.

— Dacă nu te deranjează, a adăugat mama.

— Bine, a răspuns Yana în şoaptă.

S-au aşezat la coadă la cafenea, ea, mama şi bărbatul. Nu îndrăznea să se uite la el, dar a văzut că purta costum, o cămaşă albă băgată cu grijă în pantaloni şi o curea strălucitoare. Erau invitatele lui, le-a spus el şi şi-a scos portofelul din buzunarul de la spate.

— Ce obişnuieşti să-ti iei? a întrebat-o.

— De obicei am voie să aleg între suc şi bulgăraş cu ciocolată, a spus Yana. Şi de cele mai multe ori iau bulgăraşul.

— Ştii ce? a spus bărbatul. Astăzi primeşti şi suc, şi prăjitură.

S-au aşezat la o masă lângă uşile mari de sticlă şi Yana s-a uitat spre parcare. Bărbatul a început să-i pună întrebări – unde merge la şcoală, care sunt materiile ei preferate –, iar ea a răspuns mai întâi scurt, apoi tot mai detaliat. După un timp, a îndrăznit să se uite la el şi să-i întâlnească privirea. Avea o voce prietenoasă şi, când punea o întrebare, asculta cu atenţie răspunsul. Şi-a luat haina, a scos un pachețel cu mărgele şi i l-a dat. Un cadou pentru ea, i-a zis. De unde ştia că-i plac mărgelele?

— Poate vrei să-i faci o brățară mamei tale? a spus el.

Yana s-a uitat la mama, iar ea i-a zâmbit ciudat. A deschis pachețelul şi el a ajutat-o să lege un capăt al şnurului ca să înceapă. A continuat să-i pună întrebări Yanei, să se joace cu mărgelele şi să-i sugereze diferite culori pentru brățară, dar nu se pricepea, nu ştia ce-i place

mamei. Culoarea preferată a mamei era albastrul, iar culoarea preferată a Yanei era roz, aşa că a ales doar mărgele albastre şi roz şi le-a înşirat pe rând pe şnur. Afară norii albi şi vătoşi treceau rapid pe cer, soarele se stingea şi se aprindea, iar ea, concentrată, stătea aplecată peste şiragul cu mărgele. Când a terminat, i-a dat brățara mamei, care a scos un „oh” şi şi-a pus-o la încheietură. Yana a luat un alt şnur.

— O să-ți fac şi ție una, i-a spus bărbatului. Care e culoarea ta preferată?

— Maro, a spus bărbatul.

Yana a căutat printre mărgele.

— Ce nuanță de maro? a întrebat ea. Sunt mai multe.

— Ca a ochilor mamei tale.

S-a uitat la mama, care s-a aplecat peste masă, a făcut ochii mari şi arăta caraghios, iar Yana a râs şi a continuat să aleagă mărgele, era fericită atunci, era şi nefericită tot atunci, cu fluturi în stomac şi teama bătând în piept ca într-o tobă. A căutat cele mai închise mărgele maro şi le-a înşirat pe masă.

— Nu-i aşa că au şi bomboane acolo? a spus băr-batul. Du-te şi cumpărăți ceva bun.

— Am voie? a întrebat ea.

— Ia-ți ce vrei!

I-a dat bani şi ea a alergat spre micul galantar, s-a uitat în vitrină – patru cutii albe, de plastic, cu jeleuri de zmeură şi bezele moi şi un mic cleştişor argintiu în una dintre ele. De la locul ei la rând nu vedea masa unde erau mama şi bărbatul. Voia doar să se asigure că sunt acolo, că totul e în regulă, aşa că a ieşit din coadă, a făcut câțiva paşi înapoi şi, printre oamenii din cafenea, i-a văzut sărutându-se. Yana a înghețat pe loc câteva secunde, uitându-se la ei şi la sărutul lor, apoi s-a întors repede pe călcâie şi a fugit la toaletă. A

încuiat uşa cabinei şi s-a aşezat pe capacul scaunului. Şi a stat acolo până când mama a strigat-o bătând îngrijo-rată în uşă. Când a ieşit, a văzut că bărbatul plecase. S-au dus acasă. Seara, mama s-a purtat ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, a stat la masa din bucătărie şi a băut un pahar cu vin în timp ce tata pregătea cina.

În noaptea aceea, Yana n-a putut să doarmă. A stat întinsă în pat şi, prin fereastra larg deschisă, a ascultat sunetele răzleţe ale nopţii: cineva arunca sticle goale în tomberonul de reciclare din piaţă, sticlele se spărgeau una câte una într-o mare de cioburi, un scuter a trecut în viteză. Zilele care au urmat au fost la fel – mama complet nepăsătoare, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Yana a stat mai mult în camera ei. Tata a bătut la uşă într-o zi, când ea stătea la fereastră şi plângea. S-a oprit în prag şi a privit-o ciudat.

— Eşti bine? a spus el după un timp.

— Da, a răspuns ea.

— Ai plâns?

— Nu.

Tata a mai zăbovit o vreme, cu privirea golită. Cu el nu putea vorbi. Conversaţiile lor erau mereu distorsionate, toate discuţiile cu el erau ca şi cum ar fi vorbit cu cineva sub apă. Dar, când a rămas acolo în prag uitându-se la ea, înainte să închidă uşa şi să plece, i s-a făcut milă de el pentru prima oară şi acea privire a lui, care i se păruse mereu greu de dus, n-a mai speriat-o.

Era tatăl ei şi se întâmplase ceva ce trebuia să afle.

Au urmat zile îngrozitoare care aminteau de zilele obişnuite. A tot aşteptat să vină mama la ea şi să-i spună ce căuta cu bărbatul acela. Dar timpul trecea, era atât de linişte în apartament, şi pe măsură ce se apropia sfârşitul săptămânii, Yana era tot mai neliniştită. Noaptea dinspre

sâmbătă spre duminică a fost cea mai lungă. Duminică dimineaţă, mama s-a dus să alerge. Tata era în picioare lângă masa din bucătărie şi îşi sorta dosarele, se pregătea să plece să arate case clienţilor. Yana stătea la masă. Ştia că ea şi mama urmau să meargă iar la piscină în curând, dar nu mai voia să meargă acolo. Cu privirea aţintită în masă, a început să plângă.

— Scumpa mea, plângi? a spus tata. S-a întâmplat ceva?

Atunci i-a spus tot. Incoerent şi printre suspine, i-a spus ce a văzut. Tata a ascultat-o tăcut. Cu o mână pe spatele ei, a aşteptat-o să se oprească din plâns, i-a mai pus cu grijă câte o întrebare, voia mai multe informaţii.

L-a mai văzut pe bărbatul ăsta înainte cu mama?

A spus cum îl cheamă?

N-a văzut greşit, sigur s-au sărutat?

A încercat să-i răspundă cât de bine a putut şi, cu fiecare lucru pe care îl spunea, o trăda pe mama şi mai mult.

— Mama o să fie foarte supărată pe mine, a zis.

— N-o să se supere, a spus tata. Ai făcut bine că mi-ai zis. Hai, aşteptăm până vine mama acasă şi o rezolvăm!

Tata părea atât de calm şi raţional. S-a aşezat, a dat telefoane, şi-a anulat toate vizionările programate, apoi a trebăluit prin bucătărie, ca şi cum ar fi fost o dimineaţă obişnuită. I-a făcut Yanei ciocolată caldă, ceea ce nu mai făcuse niciodată. I-a pus băutura aburindă în faţă şi s-a apucat să strângă vasele. S-a dus de câteva ori la fereastră să vadă dacă o zăreşte pe mama în piaţă. Şi, în cele din urmă, mama a venit, cu un zâmbet pe faţă, ca întotdeauna după ce alerga. Şi-a scos pantofii în hol.

— Poţi să te duci în camera ta, i-a spus tata Yanei.

În drum spre camera ei, a trecut pe lângă mama în hol şi i-a întâlnit fugar privirea.

— Ce s-a întâmplat? a spus mama, uitându-se ba la tata, ba după Yana.

— Vino! a spus tata şi s-a aşezat la masă.

Aşa s-au petrecut lucrurile când şi-a trădat mama.

Yana a stat lângă uşa camerei şi a ascultat discuţia prin uşa crăpată. Confruntarea a fost altfel decât în alte dăţi. De obicei acuzaţiile veneau în valuri şi peste apartament se lăsau tăceri lungi înainte să prindă viteză un nou val. Dar de data aceea a fost ca o accelerare lentă. Mai întâi o discuţie calmă, în care tata, stăpânindu-se, i-a cerut să spună ce se întâmplă. Mama a zis mai întâi că n-are nici cea mai vagă idee despre ce vorbeşte.

— Nu mă face s-o strig pe Yana! a spuse el printre dinţi. Nu mă face!

Atunci mama a recunoscut şi a urmat ceva ce semăna cu un interogatoriu, tata a vrut să ştie totul în amănunţime.

— V-aţi futut? a întrebat-o.

— Nu, a răspuns ea.

Tata a întrebat-o iar i iar, vocea i s-a încordat, a început să sune ciudat, apoi a urlat din rărunchi:

— În faţa copilului! Tăcere.

— Ai făcut toate astea în faţa copilului nostru! Yana s-a furişat în hol, la locul ei obişnuit, de unde n-o vedeau, dar de unde putea urmări cât de cât mişcările din bucătărie. Era rândul mamei să-l acuze. A stat şi a ascultat cum se destramă căsnicia lor, căci ştia că de data asta se răneau unul pe altul atât de adânc, încât nu mai era cale de întoarcere. Yana a auzit lucruri pe care nu le mai auzise până atunci, acuzaţii noi. Mama a ţipat că tata s-a mutat la ea împotriva voinţei ei. Că a forţat-o. Că ea n-a vrut niciodată asta, aşa i-a strigat. Dar că el pur şi simplu a venit la uşa ei cu valizele lui blestemate, deşi nici măcar nu discutaseră despre asta.

— Ce naiba spui? a zis tata.

— Nu ți-am cerut niciodată să-ți împărți viața cu mine, a răspuns ea.

A văzut cum tata s-a repezit şi a împins-o, mama a căzut, apoi s-a făcut linişte şi Yana s-a gândit că o s-o omoare pe mama, apoi şi pe ea. S-a întors şi a fugit spre uşă, a coborât scările şi a ieşit pe stradă, a alergat cât o țineau picioarele peste piața somnoroasă de du-minică, a coborât la metrou şi, chiar în clipa în care se pregătea să sară peste porțile de acces, a simțit o mână pe spate. Era tata, cu răsuflarea tăiată.

— Mergem acasă şi vorbim, a zis tata.

S-au întors în tăcere, el cu o mână pe umărul ei tot timpul şi, în timp ce urcau scările, Yana era absolut sigură că o s-o găsească pe mama moartă în bucătărie. Era convinsă că asta se întâmplase, că tata o omorâse pe mama, şi apoi fugise după ea. Dar, când au ajuns, au găsit-o pe mama la masa din bucătărie. Şi n-au vorbit despre ce s-a întâmplat, ci au trimis-o pe Yana în camera ei, iar tata a închis uşa ca să nu mai audă. După o vreme, a intrat şi i-a zis că el şi mama pleacă la plimbare. În spatele lui, în hol, a văzut-o pe mama punându-şi o jachetă, ridicând un picior pe scaun ca să-şi lege şireturile, fără să se uite măcar o dată în direcția Yanei. Nici măcar o privire. Au plecat şi a lăsat-o în casă. Şi duminica s-a târât mai departe, iar Yana a aşteptat la fereastra bovindoului, cu Loser în brațe. De-acolo vedea toată piața şi, în cele din urmă, i-a văzut pe mama şi tata întorcându-se încet acasă. Când au ajuns, s-au oprit în pragul camerei ei. Mama a scos trei bilete roşii, bilete de circ, şi i-a zis că merg la spectacol în seara aceea.

Trenul încetineşte şi dincolo de fereastră ceața pluteşte peste câmpii. E încă lumină, dar soarele stă să apună. O ploaie lină de frunze galbene pe pavaj. A ajuns. Uşile se

deschid şi coboară pe peron. E singura care coboară şi nimeni nu urcă. O ia de-a lungul pero-nului îngust şi se opreşte în faţa panoului cu numele gării. Malma. Vede banca. Au trecut zeci de ani, dar e tot acolo, e aceeaşi bancă. Deschide albumul foto la pagina cu fotografia mamei stând pe bancă cu faţa în mâini. Ridică fotografia, încercând să-şi dea seama unghiul din care a fost făcută şi, în cele din urmă, îl găseşte. Dreptunghiul lucitor al fotografiei e o lupă spre trecut, Yana călătoreşte prin gaura de vierme până în 1976 şi, preţ de câteva secunde, retrăieşte totul, imagini în mişcare. Nu-i scapă din ochi pe tată şi pe fiică. Vede cum fetiţa se ridică de pe bancă şi o ia după tată, străbat peronul, ies din gară. „Unde vă duceţi?" îi urmează îndeaproape, aude cum copila răsuflă din greu şi îsi drege nelinişti tă glasul, iar Yana încetineşte ca să nu o calce pe fetiţă pe călcâie.

Capitolul 13

OSKAR

Simte frâna în stomac. Până acum, doar şes cât vezi cu ochii pe ambele părţi ale trenului. Trec pe lângă o pajişte îngrădită cu gard electric, în spatele căruia trei cai negri lucesc în soare. În urma unui tractor, pe un drum de ţărână între câmpurile cu cereale, se ridică praful. Hambare vopsite în roşu răsar ici şi colo, cu afişe neglijente despre vânzări de produse la vreo fermă sau despre talciocuri. O priveşte pe Harriet sprijinită de fereastra trenului, cu fruntea lipită de geam.

„Ne oprim aici."

Aşa s-a exprimat ieri, când i-a dat de înţeles clar că nu mai vrea să fie cu el. Pentru Oskar asemenea declaraţii sunt

ca o bombă atomică, nu sunt doar cuvinte aruncate. El n-a adus niciodată subiectul în discuție.

Niciodată. Dar ea o face tot timpul, fiecare ceartă acerbă între ei se încheie cu ea spunând că i-a ajuns, că aşa nu se poate trăi. Dar ieri ceva a fost altfel, fiindcă nu era furioasă. Calmă şi tăcută, cu privirea ațintită în ochii lui, i-a spus că ar fi mai bine să se despartă, apoi a adăugat: „Ne oprim aici." De parcă ar fi fost într-o călătorie, în continuă mişcare, dar întâmpinând tot mai multă rezistență, viteza le scăzuse constant şi, în cele din urmă, s-au oprit. Ca şi cum era timpul să coboare din tren.

Nici măcar nu ştie cum se pune capăt unei relații. N-a părăsit niciodată pe cineva. În puținele lui legături din tinerețe, el a fost întotdeauna cel părăsit. Chiar şi atunci când existau motive puternice să pună el capăt, nu reuşise nici măcar să formuleze gândul în minte. La începutul relației cu Harriet, văzuse un mesaj pe telefonul ei, pe care n-ar fi trebuit să-l vadă. Erau în fața uşii şi el bâjbâia cu cheile căutând broasca, iar telefonul ei a scos un sunet. A observat că l-a ascuns imediat.

— Cine e? a întrebat-o.

— O chestie de serviciu, a răspuns ea.

Dar el a văzut: pe ecran scria „Bornholm". Mai întâi a simțit o derută care nu prevestea nimic bun, apoi a înțeles totul. În seara aceea n-a putut să se gândească la altceva şi n-a dormit toată noaptea. A doua zi s-a hotărât să uite, să reprime tot şi a rămas doar cu o nelinişte vagă. În weekendul acela împlinea treizeci şi cinci de ani şi, când a ajuns acasă seara, Harriet i-a făcut o petrecere-surpriză. Câțiva prieteni se ascunseseră în apartament şi i-au sărit în față când a intrat. Era şi Bornholm acolo, evident. Mesajele pe care i le trimisese lui Harriet erau pentru a planifica surpriza. Şi seara, după ce toată lumea a plecat acasă, au

stat în pat şi ea i-a povestit triumfătoare cum s-au întâmplat lucrurile, cât de atent organizase totul, secretoşenia! Iar Oskar i-a spus că, de fapt, a văzut mesajul de la Born-holm şi a crezut că îl înşală. Şi au râs amândoi în pat, apoi s-a făcut linişte.

— Dacă ai crezut că te-nşel, de ce nu m-ai întrebat? a zis ea.

N-a ştiut ce să-i răspundă. Dar adevărul e că n-ar părăsi-o niciodată, indiferent ce ar face.

„Ne oprim aici", a spus ea ieri. Cum stau lucrurile azi, Oskar nu ştie. Harriet a tăcut aproape tot timpul în tren, şi, deşi ea e cea care a înşelat, el e cel care acum se teme de consecințe. El trebuie să facă un plan, să-şi dea seama cum ar putea continua să trăiască împreună, în primul rând, trebuie să se asigure că Harriet se simte mai bine. Trebuie să primească ajutor specializat, fiindcă în anumite perioade pur şi simplu nu e funcțională. Uneori nu se ridică din pat dimineața şi rămne închisă în cameră zile întregi. Intră la ea când şi când, o întreabă dacă poate face ceva, sună la bibliotecă şi le spune că e bolnavă, minte în numele ei, ca să nu-şi piardă slujba. Şi o aude în dormitor murmurând ca pentru sine în pat: „Nu eşti singură, nu eşti singură." Mereu aceeaşi mantra incomprehensibilă când e la pământ.

Dar nu e vorba doar despre el şi ea, trebuie să găsească o modalitate de a o readuce pe Yana în familie. Iubirea lui Harriet pentru Yana e extraordinar de puternică, aproape ca şi cum ar vrea să fie doar copilul ei şi să-l țină pe Oskar complet în afara relației lor. Au o legătură aparte, doar a lor, dar una nesănătoasă, şi el trebuie să fie mereu în gardă. Sunt atât de multe lucruri legate de mâncare şi de a mânca. Harriet e obsedată s-o hrănească pe Yana cu mâncare proastă şi, de fiecare dată când el se opune, parcă o provoacă, încearcă s-o îndoape şi mai mult, cu lucruri şi

mai rele. Mâncarea e un mijloc de a obține iubire rapid şi ieftin de la fiica ei. Mâncarea şi băutura au ajuns un soi de şotie a lor. Harriet deschide uşa frigiderului şi-i şopteşte Yanei să vină, apoi îi toarnă râzând un pahar de Coca-Cola la micul-dejun, pe care Yana îl bea în picioare ca să n-o vadă el. A făcut-o pe fată dependentă de zahăr, o dependență care acum începe să aibă o viață proprie, iar el e cel care trebuie să-i pună capăt. El impune reguli pentru alimentația Yanei, ea le sabotează încontinuu. Şi asta scindează familia. O îndepărtează pe Yana de el şi mai mult. Oskar o urăşte pe Harriet pentru asta.

Se pregăteşte să coboare din tren, aruncă paharele de carton goale la gunoi. Harriet nu se mişcă, stă şi se uită pe fereastră. Odată, când au făcut sex după o ceartă, ea a zis că trebuie să încerce să se întoarcă la cum erau înainte. Dar el nu vrea să fie cum erau înainte. El vrea să meargă mai departe. Ce-a vrut să spună? Se referea la perioada de început, când erau îndrăgostiți? El şi-o aminteşte ca pe una plină de nesiguranță, nu ştia niciodată cu adevărat cum stau lucrurile cu ea. Cândva, atunci la început, a închiriat o maşină şi s-a dus să o ia într-o după-amiază, târziu. A claxonat când a văzut-o aşteptând visătoare în fața porții, ea şi-a pus bagajul pe bancheta din spate, a închis portiera cu zgomot şi s-a trântit pe scaunul de lângă el. Era încă vară, un august înăbuşitor. Au luat-o spre insule. Aerul condiționat mugea, câteva sticle de vin se ciocneau într-o pungă pe bancheta din spate. Harriet a pus muzică la caseto-fonul de bord şi a început să bată ritmul pe genunchi. Ziua promitea multe.

Pe feribot, au coborât din maşină şi au stat la prora. Vântul le răvăşea părul, se uitau spre larg, iar ea l-a sărutat şi el a simțit, ca de atâtea ori pe vremea aceea, că trebuie să fie ceva în neregulă: „De ce vrea să fie cu mine?” îşi aduce

aminte că, sus, în cabina de comandă, căpitanul a claxonat şi Oskar s-a uitat spre geamul închis la culoare al cabinei, peste şirurile de maşini care străluceau în soare, apoi căpitanul a claxonat iar, şi Oskar şi-a dat seama că saluta un alt vas. Dar s-a simțit ca şi cum a fost pentru ei, un salut pentru îndrăgostiții de la prora. Au mers mai departe cu maşina după ce au coborât de pe feribot, până când drumurile asfaltate au început să se îngusteze. Erau insulele lui, le cunoştea, ştia fiecare cotitură înainte să-i iasă în fată, toate micile aşezări care cu greu se puteau numi sate, doar nişte pâlcuri de case, îi putea povesti lui Harriet câte ceva despre fiecare dintre ele. Apoi copacii s-au rărit, au ajuns în inima arhipelagului.

— Unde mergem? a întrebat ea.

— O să vezi, a răspuns el.

Asfaltul s-a preschimbat în pietriş, au trecut nepăsători pe lângă indicatoarele care avertizau că intraseră pe o „PROPRIETATE PRIVATĂ”, marea s-a deschis brusc, enormă înaintea lor, şi acolo, pe o terasă lângă apă, era o vilă de lemn vopsită în galben, veche de două secole.

— Doamne Dumnezeule! a exclamat ea când au oprit în fața casei. Cea mai frumoasă casă pe care am văzut-o vreodată. Cine locuieşte aici?

El a scos un inel cu chei din buzunarul sacoului.

— În seara asta, noi.

Harriet s-a repezit în curte, pietricelele stârnite zburdau în jurul picioarelor ei, râdea şi țipa fericită. Oskar s-a dat jos din maşină şi s-a uitat spre vila micuță, în spatele căreia nu se vedea decât albastrul adânc. S-a uitat la Harriet – dansa pe treptele de piatră, la fel de multe ferestre de fiecare parte a ei, era simetrie, era echilibru.

Arătase deja casa potențialilor cumpărători de mai multe ori şi o cunoştea pe dinafară. A vrut să-i arate camerele, dar

ea a trecut în fugă prin casă, a ieşit pe partea dinspre apă şi a coborât până jos, unde coasta sfârşea în mare. A luat cu el o sticlă de vin alb, s-a dus după ea şi s-au aşezat lângă apă. Paharele instabile pe stâncă. Soarele cobora peste insule. Nici pic de vânt, întregul golf era ca o oglindă şi fumul de ţigară plutea deasupra capetelor lor. Şi-au pus puloverele împăturite pe post de perne, s-au uitat la insule şi la bărcuţele care treceau şi, întinşi acolo, în asfinţit, au făcut planuri de viitor împreună. Dacă primul lor copil era un băiat, o să-i zică Benjamin, a spus el. Dar ea ştia că o să fie o fată şi că o să o cheme Yana, iar el a zis: „Yana nu-i un nume." Şi ea a răspuns: „Ba da, e! E important pentru mine s-o cheme aşa." Au stat pe stâncă şi s-au gândit la numele fiicei lor, apoi ea s-a ridicat şi a strigat numele peste apă.

Noaptea de august a venit repede, toate luminile s-au stins în arhipelagul pustiu, aşa că nimic nu tulbura cerul plin de stele, unul dintre acelea cum vezi doar de câteva ori în viaţă. Sus, casa strălucea printre copacii înalţi. Apoi o schimbare rapidă. Calea Lactee s-a retras, cerul s-a întunecat. Marea a început să lo-vească uşor un ponton. O adiere a cuprins blând bra-zii, o fereastră s-a trântit sus, în casă. Schimbare de vreme.

Chicotind, s-au ajutat unul pe celălalt să urce coasta şi s-au dus în dormitor. Încă era cald. Au deschis larg ferestrele, cerul s-a deschis, şi el şi ea au făcut dragoste în noaptea aceea, iar şi iar, până când primele păsări au început să ciripească timid în zori. Au dormit până târziu şi, când au plecat înapoi spre oraş, îşi aminteşte că şi-a zis: „Nu se poate, cum de s-a întâmplat, n-o să meargă, n-are cum să fie a mea." Nu mâncaseră micul-dejun, aşa că s-au oprit la un fast-food. Localul era plin de lume, s-au aşezat lângă doi băieţi şi, cum stăteau foarte aproape, ar fi fost ciudat să nu schimbe câteva cuvinte cu ei. Ea le-a oferit

câteva dintre pliculeţele ei de sare când a văzut că au uitat să-şi ia. Unul din ei a luat o porţie de sos, a scos capacul alb al ambalajului de plastic şi a început să-şi înmoaie cartofii prăjiţi în el. Harriet a arătat spre sos şi le-a spus băieţilor că are aceeaşi culoare ca labiile ei. A spus-o repede, ca pe ceva amuzant care tocmai îi trecuse prin minte. Oskar şi-a dat seama imediat: era aiurea ce făcuse. Dar ea a continuat să mănânce nestingheritä. Băieţii s-au ridicat şi au plecat şi, după un timp, un agent de pază a venit şi a întrebat-o ce le-a spus copiilor. Ea a răspuns că a glumit puţin. Agentul i-a cerut să-l însoţească afară, chemase poliţia, şi, când a văzut maşina cu luminile de avertizare aprinse intrând în parcare, Oskar nu s-a înfuriat, era doar uluit. Poliţia i-a spus că a săvârşit o infracţiune sexuală, dar ea nu i-a luat în serios, a râs şi a clătinat din cap în timpul interogatoriului. Au lăsat-o să plece. În tăcerea din maşină, Harriet avea încă acelaşi zâmbet pe buze, iar el nu s-a putut uita la ea.

În primele zile, primii ani, mereu aceeaşi nesiguranţă cu ea. O relaţie complet după cum hotăra ea. Când a rămas însărcinată însă, s-au schimbat multe. Avuseseră atâtea discuţii despre copii la început, şi ro-mantice, şi serioase, visaseră cum avea să fie totul când duoul devenea un trio. Când a rămas însărcinată, un gând interzis i-a dat prin minte lui Oskar: acum o să fie mai greu să-l părăsească. Şi aşa a fost. Ea, femeia care avea mereu privirea în altă parte, mereu pregătită să plece, era acum prinsă. Odată, chiar la începutul sarcinii, a venit acasă într-o seară şi a recunoscut plângând că s-a urcat pe un zid de piatră jos, la şantierul naval, şi a sărit. S-a urcat şi a sărit de mai multe ori, sperând să moară copilul, să dispară totul. Dar acea împotrivire panicată de a deveni mamă a dispărut complet când s-a născut Yana. Harriet stătea în pat şi îşi privea copilul de-a dreptul îndrăgostită. O iubea pe Yana,

întotdeauna a iubit-o. Au început să stea mai mult pe-acasă, închiriau filme care stăteau stivuite deasupra televizorului. Şi-o aminteşte în bucătărie, tăind cu grijă beţişoare de castravete şi morcov, preparând obişnuitul ei sos fad. Şi, când ieşeau în oraş, nu mai ştiau cum se face. La început, când tocmai se cunoscuseră, Harriet se îmbăta rău de fiecare dată. Beau tării între felurile de mâncare, iar el trebuia să o ducă acasă, să le ceară scuze oamenilor pe care îi lovea sau îi insulta, sau să-i ţină părul când vomita lângă un stâlp de iluminat. Acum stăteau tăcuţi în aceleaşi restaurante, apoi se întorceau acasă. Sunetul tocurilor ei pe pavaj. Nu se poate spune că-i displăcea, ba chiar dimpotrivă. Relaţia se schimbase, devenise mai matură. Era un calm care îi plăcea. Şi acum, când Harriet spune că vrea să se întoarcă la cum erau înainte, Oskar se simte aproape panicat. Refuză să se întoarcă la lipsa de orice limite.

Trenul se apropie lin de peron, dar Harriet rămâne aşezată, cu ochii pe fereastră. Şi-a dat jos brăţara de mărgele şi se joacă absentă cu ea, apasă cu degetul mare mărgică după mărgică în pumnul strâns, una roz, una albastră, una roz, una albastră, ca şi cum ar vrea să le numere. Când trenul se opreşte complet, se ridică în sfârşit în picioare. îi zâmbeşte lui Oskar când trece pe lângă el, iar el o urmează jos, pe peron.

— Harriet, spune el.

O opreşte şi o întoarce spre el. Îi dă la o parte părul căzut pe faţă şi îi aşază şuviţele după ureche. Se privesc şi el simte un fior de altădată, de acolo, de la început, când nu o putea privi în ochi, când nu ştia încotro să se uite în prezenţa ei.

— Fac orice pentru tine, spune el. Sunt gata să renunţ la tot.

Ea îi ia mâna, dar îi dă drumul repede. Se îndreaptă spre banca roasă de vreme de pe peron, aflată chiar în fața clădirii gării. Se opreşte, pune o mână pe un braț al băncii şi îşi lasă degetele să alunece pe metal. Se aşază şi se lasă pe spate. Trenul din care tocmai au co-borât se îndepărtează încet, iar soarele străluceşte deasupra băncii. Închide ochii şi rămâne aşa, cu vântul în păr, iar în spatele ei stejarii foşnesc şi freamătă.

— Harriet, spune el.

Nu-i răspunde, fiindcă nu mai e acolo. A pornit spre un alt loc, la care el nu poate ajunge. O priveşte cum stă cu ochii închişi şi îşi aminteşte ce i-a spus Harriet odată, cu mult timp în urmă, în seara în care s-a mutat la ea, pe balconul ei mic, de unde se vedea o fâşie de mare: „Viitorul e deja prestabilit, imposibil de influențat, dar ceea ce s-a întâmplat e nestatornic, e mereu în mişcare.” Poate că de-asta se tine cu ambele mâini de marginea băncii, fiindcă amintirile sunt în continuă mişcare şi trebuie să se țină strâns.

— Aici am stat, spune ea.

Apoi nu mai zice nimic.

Capitolul 14

HARRIET

Trenul încetineşte, o voce în difuzor anunță că ur-mează stația Malma.

— O, Doamne! spune tata încet şi închide ochii, lăsându-se pe speteaza banchetei. In sfârşit!

Harriet îşi dă seama că drumul l-a tulburat pe tata, e din ce în ce mai iritat. A văzut cât de mirat se uita spre difuzor de fiecare dată când vocea anunța următoarea stație şi nu

era cea care spera el să fie. Acum poate respira uşurată, au ajuns. Tata ar fi preferat să meargă cu maşina, dar nu se poate. Nu ştie exact ce s-a întâmplat, dar ştie că a fost vina ei atunci, în iarnă. Unde mergeau? Nu-şi mai aminteşte, era întuneric şi frig, drumul alb şi încă ningea, iar în lumina farurilor ce străpungeau întunericul fulgii de zăpadă semănau cu stelele şi maşina parcă mergea prin univers. Tata conducea concentrat pe o şosea cu multe benzi şi, brusc, totul în jurul lor a devenit albastru – maşina era luminată din spate de un fascicul de lumină intermitentă, o maşină de poliție. Sirena a început să țiuie, suna atât de trist în vânt. Harriet s-a uitat la maşină prin parbrizul din spate şi a văzut cum lumina inter-mitentă îşi croia drum prin zăpada viscolită şi era foarte aproape de ei.

— La dracu! a şoptit tata.

Maşina de poliție a ajuns lângă ei, Harriet o vedea clar acum – un girofar albastru pe capotă care îi ardea ochii, iar în față doi polițişti, un bărbat şi o femeie. Era ca într-o poveste, maşina parcă plutea pe lângă ei, puțin deasupra zăpezii, purtată de lumina albastră. A virat, a trecut în fața lor şi polițiştii i-au făcut semn tatei să oprească. Au oprit pe banda de urgență, maşina de poliție mult mai în față, şi tata a zis iar „La dracu'!”, strângând volanul până când i s-au albit articulațiile. Cei doi polițişti au ieşit din maşină şi s-au oprit la distanță. Unul din ei şi-a notat ceva şi a dispărut din nou în maşină, în timp ce celălalt, bărbatul, a venit încet spre ei. Când s-a aplecat spre fereastra deschisă, pe partea lui tata, s-a făcut întuneric în maşină.

— Puteți să opriți motorul, a spus polițistul.

— De ce? a întrebat tata. O să se facă frig în maşină. Polițistul l-a privit şi s-a aplecat încă puțin spre el, cu ceva ce aducea a zâmbet pe buze.

— Puteți să opriți motorul, vă rog?

Tata nu s-a mişcat, se uita fix în întuneric. Au trecut câteva secunde, apoi a oprit motorul şi totul a devenit negru, nu se mai vedea decât lumina albastră a maşinii de poliție în depărtare.

— Permisul la control, vă rog!

Tata s-a scotocit în buzunare, iar Harriet s-a uitat la polițistul care aştepta şi a văzut un lung şir de teci, cu diverse unelte, agățate de centură – capse şi piele strânsă tare peste metal negru –, un şir întreg de lucruri periculoase, bine fixate şi securizate şi doar polițistul ştia cum să manevreze toate riscurile pe care le purta. Polițistul a scos o lanternă de buzunar ca să poată citi permisul de conducere, apoi a luminat interiorul maşinii, orbind-o pe Harriet, care şi-a acoperit ochii.

— Bună seara, i-a zis polițistul.

— Bună seara, a răspuns ea.

— Ce faceți? a întrebat tata. De ce-i băgați lumina în ochi?

Polițistul a stins lanterna şi a pus-o înapoi în teaca ei, apoi şi-a îndreptat privirea spre tata. Aceeaşi privire ciudată, pe care ea nu o înțelegea, acelaşi zâmbet straniu, care poate că nici nu era un zâmbet.

— Vreau să văd cine mai e în maşină.

Duduitul traficului afară, vântul rece prin fereastra deschisă. Tăcerea enervantă a polițistului – ca şi cum nu se putea hotărî ce să facă în privința lor. I-a înapoiat tatei permisul de conducere.

— Ştiți de ce v-am oprit? a întrebat el.

— Aveam viteză prea mare? a zis tata.

— Da, se poate spune şi asta, a zis polițistul. Să conduceți cu o asemenea viteză cu un copil în maşină nu e deloc responsabil.

— Nu, dar...

— Şi în condiţiile de azi, a adăugat poliţistul. Pe un carosabil acoperit cu polei.

Tata n-a răspuns. Tonul poliţistului a îngrijorat-o pe Harriet, nu aşa se vorbea cu tata.

— V-am urmărit câţiva kilometri. N-aţi folosit semnalizarea nici măcar o dată când aţi schimbat banda.

— Drumul era gol, nu mi s-a părut necesar.

— Era gol? a întrebat poliţistul. Noi eram acolo, nu?

Poliţista s-a întors de la maşină. Fără grabă, poliţiştii nu se grăbesc, totul se petrecea atât de lent, ca şi cum cineva încetinise timpul. S-a apropiat şi ea de maşină, şi-a pus o mână pe capotă şi s-a aplecat spre tata.

— Maşina asta are interdicţie să iasă pe drumuri publice, a spus ea.

— N-are, a zis tata.

— Ba da, n-ati făcut revizia tehnică. Semnalizatoarele sunt stricate şi trebuie schimbate plăcuţele de frână.

— Semnalizatoarele funcţionează. A sărit o siguranţă, dar lămpile merg.

Tata a pornit motorul şi a încercat semnalizatoarele, dar poliţista a zis dintr-odată foarte severă:

— Opriţi motorul!

— Vedeţi? a zis tata. Vedeţi că funcţionează?

— Opriţi motorul!

Semnalizatoarele furioase sângerau în zăpada de pe marginea drumului. Tata a oprit motorul.

— Unde mergeţi singur în miezul nopţii? a întrebat poliţista.

— Nu sunt singur. Sunt cu fiică-mea.

Poliţista a scos rapid lanterna şi a luminat în maşină. Lumina a orbit-o din nou pe Harriet. Şi-a ferit fata cu mâinile.

— Stingeţi-o! a strigat tata.

Femeia a îndreptat lanterna direct spre el şi toată fata tatei s-a albit.

— Stingeți-o! Stingeți-o, la dracu'! a strigat tata.

— Coborâți din maşină! a zis ea.

— Dar... ce dracu? a mormăit tata.

S-a aplecat încet şi şi-a pus fruntea pe volan.

— Ce-ar fi să ne lăsați în pace? Să ne dați dracului amenda aia să putem pleca odată?

— Coborâți din maşină! a repetat polițista.

Tata s-a făcut mic în scaun, a apucat strâns volanul şi nu s-a mişcat. De ce nu făcea cum i-au spus? Atunci polițista a deschis pur şi simplu portiera să-l tragă afară şi nimic n-a mai fost ca într-o poveste, totul s-a petrecut atât de repede. Privirile dure ale polițiştilor, trupurile lor încordate. Tata nu voia să se dea jos, femeia l-a apucat de braț, el s-a împotrivit, a început să dea din mâini, încercând să se elibereze, şi i-a tras polițistei un pumn în umăr fără să vrea. Tata, care întotdeauna ştie ce urmează să se întâmple înaintea tuturor, el, care calculează totul dinainte... Atunci n-a mai ştiut nimic, nu putea controla nimic. L-au tras afară din maşină şi l-au imobilizat la pământ. Polițistul i-a prins umărul cu genunchiul, l-a silit să stea nemişcat şi l-au luat la întrebări. Atât de lenți la început, polițiştii erau dintr-odată grăbiți. Mişcări rapide şi întrebări puse de-a valma, fără să aştepte răspuns: ‚Ați băut? Ați luat vreun medicament? Purtați obiecte ascuțite?” Harriet s-a aplecat şi a şters parbrizul aburit ca să-l poată vedea. Tata era întins pe jos, mai dădea puțin din picioare, dar era calm, se dăduse bătut. Obrazul îi era lipit de zăpadă şi părea speriat. Sau poate „speriat” nu e cuvântul potrivit – privirea lui i-a adus aminte lui Harriet că odată, când a fost cu tata la pescuit, şi au prins o plasă plină cu bibani şi ştiuci, a observat că peştii reacționează diferit în captivitate. Bibanii

înverşunaţi, furioşi, erau gata să scape dacă prindeau ocazia, dar la ştiuci Harriet aproape că nu s-a putut uita. Aveau gurile deschise şi ochii trişti, se dăduseră bătute. Înainte să omoare peştii înfigându-le cuţitul în cap, a tata a asigurat-o că nu simt nimic, nu înţeleg nimic. Bibanii îşi întâmpinau moartea îndârjiţi, o înfruntau cu furie – un pârâit, o tresărire şi totul se sfârşea. Dar ştiucile... A văzut groază în ochii lor, o frică de ceva ce părea mai rău decât moartea. Aşa arăta şi tata întins acolo în zăpadă, cu gura deschisă, ochelarii strâmbi, muşcând aerul în căutare de oxigen ca ştiucile. Era schimbat pentru totdeauna.

S-a întâmplat atât de repede, Harriet n-a avut timp să reacţioneze înainte să-l târască spre maşina de poliţie şi, când nu l-a mai văzut, s-a deschis portiera pe partea ei. Era poliţista, care s-a lăsat pe vine şi i-a spus zâmbind:

— Vino cu mine!

O nouă direcţie.

Tata a plecat într-o maşină de poliţie, iar ea în alta. Nu ştie ce s-a întâmplat cu maşina lor, a rămas acolo, pe marginea drumului. N-au mai mers cu maşina de atunci, dar se gândeşte la ea uneori, îi plăcea în ea, pentru că îi amintea de vremurile de dinaintea divor-ţului şi de momentele când întreaga familie călătorea. Mirosul ţigărilor mamei încă stăruia. O gumă de mestecat lipită pe bancheta din spate, care, dacă o scobea un pic cu unghia şi se apropia cu nasul de ea, încă mirosea a mentă, mirosul răsuflării Ameliei. Maşina era importantă pentru ea, dar pentru tata încă şi mai importantă. Ştia cât de mult o iubeşte, o cunoştea atât de bine, schimba vitezele atât de blând şi prietenos, motorul răguşit pornea mereu din prima, chiar şi iarna.

Tata urăşte trenurile, asa că se simte atât de uşurată acum, că s-a încheiat în sfârşit călătoria. El se ridică, se uită

pe sub banchete în caz că au uitat ceva. Ea îşi organizează cariocile, le aranjează în penar în ordinea culorilor şi le pune în rucsac. Pe fereastra trenului, vede că se apropie de o localitate, căci casele sunt tot mai dese şi peluzele sunt tunse. Fără grabă, tata îşi pune ghetele, Harriet vede pe tălpi noroiul uscat de la toate expedițiile de observare a păsărilor în care pe ea n-o ia niciodată. Îşi leagă şireturile cu grijă, îi ia mult timp şi, inexplicabil, aproape ca prin magie, face ultimul nod şi termină exact în momentul în care trenul se opreşte complet, cu o mică smucitură. Se ridică şi o ia spre ieşire, Harriet îl urmează, duce urna în rucsac şi geanta tatei pe umăr. Coboară pe peron, căldura îi loveşte din lateral, iar soarele e chiar deasupra stejarilor înalți. Peronul e lung şi arată ca o stradă. Merge după tata. O cabină telefonică singuratică. Trenul pleacă din gară şi rămân singuri. Tata se opreşte lângă o bancă, la mijlocul peronului.

— Aşază-te un pic, îi spune el.

Harriet pune jos geanta grea şi rucsacul şi se aşază pe marginea băncii, astfel încât să atingă pământul cu vârful degetelor. Tata îngenunchează în fața ei.

— Înainte să mergem mai departe, vreau să-ți spun de ce suntem aici.

— Să-l îngropăm pe Ninen, nu?

— Da, să-l îngropăm pe Ninen, spune el. Dar n-am mers cinci ore cu trenul doar pentru asta.

Tata îşi scoate ochelarii. Când clipeşte în soare, uneori pare că zâmbeşte. Lui Harriet nu-i place, vrea să ştie totul înainte, simte fiori în stomac când se întâmplă lucruri pentru care n-a avut timp să se pregătească.

— Ai mai fost aici, spune tata. Îți aminteşti?

— Nu, răspunde Harriet.

Se uită în jur, încearcă să găsească vreo clădire familiară sau o stradă care să-i aducă aminte de ceva familiar.

— Dar am venit cu maşina atunci şi era întuneric.

Harriet vede felinarele vechi care se înalță de-a lungul străzii micuțe şi o amintire se înfiripă – felinarele în noapte, ca un şir de luni atârnate, orânduite ca să le arate drumul. O ploaie care trecuse, asfaltul ud strălucind în faruri, mirosul de vară şi țărână prin geamurile deschise ale maşinii.

— Amelia, spune Harriet.

— Da. Locuieşte acolo, dincolo de deal, spune tata şi arată spre păduricea care se ridică dincolo de gară. O să te-ntâlneşti cu ea.

Capitolul 15

YANA

Yana merge încet pe peron, răsfoieşte paginile al-bumului cu fotografii. Hârtia subțire de protecție foşneşte în vânt. Urmăreşte călătoria cu trenul a mamei cu bunicul. A stat pe banca de acolo, apoi au mers mai departe. Unde s-au dus?

Următoarea fotografie e o imagine de aproape a unei păsări pe un gard. Îi vine greu să se uite la ea. A găsit albumul acum două zile şi de atunci rătăceşte întruna printre pagini, căutând indicii. însă când ajunge la poza cu pasărea trece rapid peste ea. Are o problemă cu păsările, nu se poate uita în ochii lor, căci e doar neant, nu e nimic în spatele privirii. încă de când a început să lucreze la metrou a încercat să evite turele de seară, fiindcă e obligată să închidă stația, să încuie uşile şi ultima sarcină e să dea afară păsările care intră din piață în timpul zilei. Porumbeii se ascund prin unghere, îi vede abia când se apropie de ei,

ochii lor lucioşi şi negri ca noaptea se uită în eternitate. Uneori sunt mulţi, douăzeci, treizeci, se apropie de ei cu o măturică, zboară pene peste tot când încearcă să-i alunge spre ieşire. Şi nu scot nici un sunet când îi uşuieşte, sunt tăcuţi ca şobolanii, doar fâlfâitul aripilor se aude în aerul nopţii. Mereu moare vreunul şi rămâne acolo. Yana nu suportă să atingă păsările moarte, foloseşte hârtie de ziar ca să le apuce şi, când le aruncă în straturile cu flori, ţipă în întuneric. Sâmbăta, mama obişnuia să facă pui la cuptor. Toată după-amiaza puiul stătea împachetat pe chiuvetă, ca o minge de fotbal albă, de plastic, iar pe seară îl desfăcea şi se apuca să-l pregătească. Picioarele reci, aripile lipite de corp, ca şi cum animalul se adăpostise sau se ghemuise înainte să moară. Mama îndesa în el tot felul de chestii – mere, morcovi, condimente –, îi băga legumă după legumă pe gât. Odată, Yana s-a apropiat şi a studiat pasărea cu pielea plină de broboane, doldora de arome, gata să fie băgată la cuptor şi atunci a observat cioturile de pene rămase pe piept. Fusese jumulită neglijent. A pipăit cu vârful degetelor cioturile ascuţite şi n-a mai fost cale de întors, n-a mai putut mânca pui. De multe ori s-a gândit să renunţe la slujbă fiindcă urăşte ora închiderii când trebuie să dea păsările afară, dar nu-şi imaginează ce altceva ar putea face. Măcar în ghereta ei e lăsată în pace. Citeşte, ascultă la radio. Ia cât de multe ture poate. Huruitul trenurilor când trec pe sub picioarele ei îi rămâne în călcâie şi după ce ajunge acasă. În zori, călătorii vin şuvoaie, timpul trece repede, dar tura de seară e o cu totul altfel. Zgomotul fiecărui nou călător răsună pe culoar. Încăierări între beţivi în piaţă, vagabonzi se desprind de lângă ziduri şi se apropie.

Schimbul de zi e mult mai bun. Cei mai mulţi trec pe lângă gheretă, dar uneori cineva se opreşte să întrebe ceva şi atunci deschide ferestruica ghişeului şi frigul de afară se

strecoară înăuntru. În general sunt conversații cu care se descurcă, vreun călător care şi-a uitat abonamentul sau vreun adolescent care n-are destui bani să ajungă în centru. De obicei e generoasă, închide ochii şi le face discret semn: „Treci!” Dar uneori e brutală fără nici un motiv şi călătorii care vor să intre fără să plătească se trezesc brusc umiliți cu un comentariu răutăcios.

Într-o zi, un tânăr a bătut discret în geam. Purta costum şi un palton subțire. Yana a deschis ferestruica, dar el părea puțin stânjenit, nu reuşea să spună ce vrea. În spatele lui vuietul şi rumoarea aglomerației de dimineață, o bormaşină duduia în piatra cubică din piață şi a fost nevoit să vorbească mai tare. I-a spus că trece pe acolo în fiecare dimineață în drum spre serviciu. Şi că ea i-a atras atenția, că o vede în fiecare zi uitându-se spre intrarea în stație.

— Eşti aşa de frumoasă când visezi, i-a zis.

Era atât de jenat când a zis asta, deşi n-avea nici un motiv să fie la cum arăta! Bărbatul i-a explicat că n-a mai făcut asta, dar ar vrea să bea o cafea cu el într-o zi? Sau un pahar de vin?

Pe Yana a luat-o prin surprindere întrebarea. Nu era obişnuită să fie invitată în oraş.

— Nu spune nu! a strigat el când a văzut că ezită.

Spune da! Un pahar poți să bei cu mine, nu?

Atunci ea a râs, a acceptat şi, când sa decidă în ce zi să se întâlnească, s-a dovedit că nici unul dintre ei nu avea vreun program în seara aceea. A venit să o ia când a terminat tura şi au mers la un restaurant japonez în piața din fața stației de metrou. Era un obişnuit al localului şi a ales el meniul. Felurile au început să vină, unul după altul şi, în scurt timp, fiecare spațiu liber de pe masă era acoperit cu o farfurioară şi totul arăta luxos, părea chiar ca în Japonia. Au băut sake din păhărele ceramice mici, avea

gust de combustibil diluat cu apă. Băutura era înşelătoare, transparentă, parcă se evapora înainte să le intre în sânge şi s-au îmbătat amândoi şi au început să chicotească. Iar când restaurantul s-a închis au putut să mai stea, fiindcă el îl cunoştea pe proprietar, iar când personalul făcea curăţenie s-au aşezat unul lângă altul la fereastră i s-au uitat spre piaţă. Firma luminoasă a staţiei de metrou s-a aprins şi chipul lui a părut dintr-odată palid.

— De ce m-ai invitat, de fapt? a întrebat ea.

— Îmi plac fetele ca tine, a spus el.

— Ce fel de fată sunt? a întrebat ea, râzând.

— Din alea de ai de unde să le apuci!

Au mers la el acasă pe urmă. Locuia la câteva sute de metri de acolo. A turnat vin roşu în pahare de apă, apoi a dispărut în baie, a ieşit gol şi a întrebat-o dacă vrea să facă duş împreună. Îşi aminteşte că parcă se dedublase, se simţea şi complet trează, şi beată în acelaşi timp, atmosfera era şi serioasă, şi comică. O cabină de dus mică. S-au înghesuit, se loveau de lucruri, diverse produse de îngrijire a părului căzdeau pe podea. Deodată, el a alunecat şi, în cădere, a apucat mânerul uşii de sticlă a cabinei, care s-a izbit de perete şi s-a spart în mii de bucăţi. O ploaie de cioburi s-a abătut asupra lui. Mai întâi a râs isteric, dar apoi a văzut sângele care se prelingea pe podea spre scurgere şi, când s-a uitat mai bine, şi-a dat seama că se tăiase la o mână şi sângele ţâşnea pulsând din rană.

— Sfinte Sisoie! a exclamat.

S-a repezit la dulăpiorul din baie, încercând să găsească ceva cu care să oprească sângerarea. Apoi a dispărut în apartament, s-au auzit uşi de dulapuri deschizându-se şi închizându-se. S-a întors, îmbrăcat în pantaloni şi tricou.

— Să nu te mişti! i-a strigat. Mă-ntorc repede.

— Unde te duci? l-a întrebat.

— Trebuie să rezolv asta! a țipat el ascuțit, agitându-şi brațul rănit.

Deasupra rănii îşi ținea un prosop care se înroşise. Dar i-a zâmbit larg, ca şi cum toate astea l-ar fi excitat, l-ar fi făcut fericit.

— Acolo să stai! a repetat. Să nu te mişti! Vin imediat!

A plecat, iar ea a început să râdă, fiindcă totul părea atât de ireal şi era ceva romantic în felul în care el îi vorbise – cu tot sângele şiroind, nu voia să se piardă momentul. Uşa s-a închis cu un clic, apartamentul s-a cufundat în tăcere, iar ea a făcut întocmai cum i s-a spus. S-a înfăşurat într-un prosop şi s-a aşezat pe marginea căzii să-l aştepte. După un timp i s-a făcut frig şi a ieşit din baie. S-a uitat prin apartament – mici semne de bunăstare peste tot. Aparatură electronică într-un colț, cu leduri care clipeau discret şi plăcut, pe birou un monitor subțire ca o frunză, sprijinit pe picioare aproape invizibile. Arăta ca un apartament într-un hotel de lux. Doar pe pereți era dovada că era casa cuiva: un vinil înrămat, semnat de un artist necunoscut ei, fotografii cu o gaşcă de băieți în excursii în străinătate, înfipte în rama unei oglinzi. A urmărit petele de sânge pe podea – pe-aici o luase căutând pansament, stropi roşii pe covorul din sufragerie, pe-acolo a fugit, s-a dus în bucătărie, care era mare, arăta aproape industrial, cu un mic bar şi scaune înalte în centru. Se vedea acolo, îşi putea imagina cum ar fi să locuiască împreună în apartament, să doarmă în patul acela, să ia mi-cul-dejun în bucătăria aceea. împreună cu el. Totul i se părea familiar, sigur, firesc şi şi-a adus aminte când mama a stat odată pe marginea patului ei şi au vorbit despre băieți. I-a spus că iubirea adevărată vine întotdeauna din senin, când te aştepți mai puțin, şi că atunci n-ai cum să şovăi, ci simți: This is it!

După încă o oră, s-a îmbrăcat, s-a aşezat pe marginea patului şi a aşteptat. Afară totul era învăluit într-o ceaţă lăptoasă pe măsură ce se apropiau zorii şi, când a văzut primele raze de soare deasupra acoperişurilor de peste drum, s-a ridicat şi a plecat acasă. Nu ştie ce s-a întâmplat, unde s-a dus el, dar cea mai plauzibilă explicaţie era că probabil s-a dus la Urgenţe pe Soder[12] şi că a trebuit să aştepte ore întregi până să-l ia în primire şi să-i coasă rana. Înainte să plece, i-a văzut numele de familie pe cutia de scrisori şi mai târziu a reuşit să-i găsească numărul de mobil pe internet. Seara i-a trimis un mesaj: „Scuze. Ştiu că am promis că te aştept în baie, dar nu puteam să aştept ORICÂT... „ Şi, imediat după, un alt mesaj: „Dar putem să încercăm din nou când vrei.” A ţinut telefonul aproape, dar n-a primit nici un răspuns. Era ceva cu seara aceea – felul în care el a dispărut pur şi simplu, misterul crescând şi faptul că nu i-a răspuns la mesaj au tulburat-o. Se gândea la el încontinuu. A doua zi a sunat la numărul de telefon, dar i-a răspuns căsuţa vocală. I-a auzit vocea, jovialitate sigură pe sine, efervescenţa cu care rostea un cuvânt în care îl auzeai deja pe următorul căpătând formă, i-a văzut zâmbetul înaintea ochilor şi gândul a purtat-o înapoi la seara în restaurantul japonez, la râsul lui sănătos, amuzant şi încrezător în acelaşi timp, când şi-a potrivit şervetul la gât înainte să mănânce. This is it.

L-a tot sunat, dar după o săptămână a renunţat. Dar a rămas prinsă fără speranţă în gândurile despre el. A fost o primăvară lungă.

---

[12] Numele colocvial dat cartierului Sodermalm, cândva mahalaua Stockholmului, printre ultimele urbanizate şi care are încă un aer boem şi rural.

Pe urmă, când se ducea la serviciu, a început să coboare cu o stație înainte de cea la care lucrează şi o lua pe jos, fiindcă astfel trecea pe lângă blocul lui. Se gândea că într-o zi l-ar putea întâlni din întâmplare, când el era în drum spre casă sau ieşea din bloc. Încetinea pasul pe măsură ce se apropia de bloc şi arunca o privire spre apartamentul de la etajul doi, căutând semne de viață. A trecut pe-acolo de două ori pe zi în acea primăvară friguroasă, dar nu l-a văzut niciodată, iar seara stătea mai mult pe-acasă, pradă unei frustrări pe care nu o mai trăise până atunci, un sentiment frate cu disperarea sau chiar un fel de furie. A început să aibă ieşiri. Distrugea lucruri în apartament, dădea cu cărți de perete sau spărgea căni de ceai în chiuvetă. Când stătea acasă deznădăjduită şi plângea, o mai încerca şi altceva – un soi de mândrie că avea sentimen-tele astea. I se părea mare lucru să fie capabilă de aşa ceva, să ducă atâtea trăiri în ea.

Ziua visa la el şi, din cuşca ei de sticlă, se uita la puhoiul de călători dimineața, sperând să-l zărească undeva în mulțime, doar îi spusese că trece pe-acolo în fiecare zi. Dar nu-l vedea niciodată. O bănuială a în-colțit-o şi nu-i mai dădea pace. Stația de metrou unde lucra avea două intrări, una la fiecare capăt al peronului, şi, într-o dimineață, a întrebat-o pe colega de la ghişeul din celălalt capăt dacă vrea să facă schimb pentru o zi. Aşezată în noua ei gheretă, privea dimineața călătorii grăbiți să-şi înceapă ziua de lucru, şi după un timp, l-a văzut. El era. Paşii lui rapizi, fața mereu în pragul unui zâmbet, mâna în buzunarul sacoului, căutând cartela de metrou. Yana a deschis repede ferestruica ghişeului, l-a strigat şi inima a început să-i bată cu putere în sacoul strâmt. El s-a întors spre ea şi a zâmbit imediat, ca şi cum se bucura să o vadă. I-a făcut în treacăt cu mâna şi a dispărut în direcția scării rulante.

Şi asta a fost tot. Îl dăduse de gol, dar ea a fost cea umilită.

Da, primăvara aceea a fost lungă, dar a trecut, desigur, în cele din urmă, n-a mai simţit nimic. Totul se disipează, inclusiv sentimentele. Uneori se mai gândeşte la el, la cât de important, de crucial totul părea cu el şi cum apoi n-a mai însemnat nimic.

Brăţara pe care o făcuse pentru mama la piscină cândva însemnase tot. Tata a intrat în camera ei la câteva săptămâni după ce mama dispăruse, i-a întins brăţara şi i-a zis: „Poate vrei s-o păstrezi?"

Yana şi-a pus atunci brăţara şi s-a hotărât să o poarte toată viaţa. Era cel mai preţios lucru al ei. Dar, după câteva luni, brăţara s-a rupt la şcoală când jucau inne-bandyx[13]. În patru labe, plângând, s-a apucat să adune mărgelele. Voia să le găsească pe toate şi să repare brăţara. Le-a pus într-un castron pe birou acasă. Dar n-a cumpărat niciodată un şnur nou ca să o refacă şi mărgelele au stat câţiva ani buni acolo, în castron, apoi au dispărut, nu ştie ce s-a întâmplat cu ele. Poate că tata le-a aruncat. Brăţara fusese atât de importantă pentru ea, însemnase totul cândva, pe urmă – nimic. Probabil că acelaşi lucru se va întâmpla şi cu acest album foto, care acum e mai important decât orice altceva ca să găsească urmele, dar va veni cu siguranţă o vreme când şi importanţa lui se va risipi în uitare, când această călătorie cu trenul îşi va pierde culorile şi albumul foto va zace pe un raft ca un nimic fără rost. Se uită la fotografia cu pasărea şi simte din nou gust de sânge în gură. Pe pagina alăturată e o altă fotografie, mai întunecată decât celelalte.

---

[13] *Joc apărut în Suedia la sfârşitul anilor '60, asemănător hocheiului pe gheaţă, dar jucat pe uscat, în sală, cu crose mai : mici şi mai uşoare decât cele de hochei şi o minge de plastic cu 26 de găuri.*

E subexpusă, dar toate detaliile sunt clare, în nuanțe profunde. Un luminiş lângă o pădure întunecată. Culorile se comportă ciudat – sclipiri de raze deasupra copacilor, dar, în acelaşi timp, pare să fie un amurg mohorât, cerul e rece ca gheața, de albastru adânc. In partea dreaptă a fotografiei e un bărbat, trebuie să fie tatăl mamei, bunicul Yanei. O siluetă neagră la marginea unei păduri negre. Privirea îi e întunecată. Parcă se mişcă spre cameră gata să-l împiedice pe fotograf să-l imortalizeze. Ochii negri, gura întredeschisă. Nu-i place cum arată.

Yana închide albumul şi se uită spre străduța care se întinde pe lângă calea ferată. La capătul ei e pădurea din fotografie, acolo trebuie să meargă. Vede brazii înalți care se ridică precum un zid pe marginea drumului şi, pentru prima dată în călătoria asta, se gân-deşte că mai bine s-ar întoarce, că n-ar trebui să caute ceva ce nu e sigură că vrea să găsească. Expresia feței bunicului îi rămâne în minte. Privirea lui neliniştită, aerul hăituit. Arată ca unul care tocmai a trecut prin ceva traumatizant acolo, în pădure.

Capitolul 16

OSKAR

La Harriet nu se mai poate ajunge. E din nou în copilărie. De-acum o cunoaşte, poate vedea în ochii ei când nu merită nici măcar să încerce. E ca şi cum ar orbecăi înăuntru, cu privirea întoarsă spre sine, ca şi cum şi-ar testa şovăitoare limitele înainte să decidă pe unde poate să o ia şi pe unde e mai bine să nu.

— Aici am stat, spune ea şi îşi pune mâinile pe metalul negru.

Se aşază lângă ea pe bancă. Harriet scoate o fotografie din geantă şi i-o arată lui Oskar – e ea când era copil. In faţa aceleiaşi bănci, în gara asta, acum multă vreme. Se uită fix la lentila aparatului, zâmbeşte, dar se vede că e gata să plângă.

— E făcută când aţi fost voi aici? întreabă el.

— Da. Am găsit-o într-un album pe care l-am făcut cu tata după călătorie.

— De ce eşti atât de tristă?

— Tata m-a pozat, deşi nu voiam.

Oskar se uită la fotografie şi îl dărâmă. Ii vede ochii şi expresia, e secunda dinainte ca un copil să izbucnească în plâns. Harriet e acolo cu tatăl ei, dar complet singură în gară. Tatăl nu o îmbrăţişează când e tristă, ci o fotografiază. Oskar închide ochii. Copilăria e o in-stalaţie inexplicabilă, ca o lucrare de artă modernă. Neînţeleasă şi inutilă. îţi vine doar să dai de pământ cu toată porcăria.

Vântul ba se înteţeşte, ba se domoleşte, loveşte în obloane şi trânteşte o fereastră deschisă spre strada pustie. Peronul e gol şi vara apăsătoare.

— Ştii când m-am îndrăgostit de tine? întreabă ea.

— Nu.

— De ce n-am vorbit niciodată despre asta? A fost în ziua în care am mers în apartamentul în care am crescut, spune ea. Mai ţii minte?

El râde.

— Da, erai bolnavă, aveai febră. Am stat pe balcon toată noaptea.

— Întreabă-mă orice din seara aia de pe balcon. M-am dus la baie şi, când am ieşit, mă aşteptai în hol, în faţa uşii. Am rămas paf, nu pricepeam ce faci. Ai zis c-ar fi fost aşa o risipă de timp să mă laşi să mă întorc eu singură pe balcon. Nu voiai să pierdem nici o secundă.

El dă din cap neîncrezător şi zâmbeşte.

— Ce e? întreabă ea.

— Sună asa de răsuflat.

— A fost cel mai frumos lucru pe care mi l-a spus cineva vreodată, spune ea.

— Apoi ne-am sărutat, zice Oskar. Şi te-am întrebat: ‚Acum suntem tu şi eu?"

— Şi eu ţi-am răspuns: „Acum suntem tu şi eu."

Harriet îşi scoate pachetul de ţigări, se apleacă şi fereşte flacăra ca să nu se stingă în vânt.

— Spune-mi ce s-a întâmplat aici, spune el.

— Putem să stăm un pic? zice ea.

Ţine ţigara între vârfurile degetelor. Odată ea i-a spus că-i place să fumeze contra vântului. Dintr-un motiv sau altul, Oskar a ţinut minte şi acum se gândeşte la fumatul cu vântul bătând din faţă, îi vine să-i spună ceva despre asta, dar impulsul dispare.

— În seara aia, pe balcon, mi-ai spus ceva despre copilăria ta, zice ea. Mi-ai spus că tânjeai după apropierea mamei tale.

— Da, nu prea le avea cu îmbrăţişatul.

— Mai spune-mi despre ea!

— Abia dacă mi-o mai aduc aminte.

— Sigur că ţi-o aduci aminte, răspunde ea.

— Eh, zice el. Ţi-am povestit despre ea. Era dusă şi atât.

— Cum adică?

— De fapt, pot să-ţi povestesc ceva, spune el deodată, înviorat de parcă tocmai şi-ar fi adus aminte ceva important. De multe ori, când mergeam la cumpărături cu ea în magazine mari, o luam la fugă printre rafturi. Şi, brusc, n-o mai vedeam pe mama şi o căutam peste tot plângând. Dar odată, când alergam de colo-colo şi o căutam disperat, din

întâmplare am vă-zut-o. Se ascundea în spatele rafturilor cu legume.

Întinde mâna după țigara lui Harriet şi ea i-o dă. Rujul ei pe filtru. Oskar trage un fum, fumează contra vântului.

— Înțelegi? spune el. Se ascundea dinadins, de fiecare dată, fiindcă voia să mă vadă plângând şi căutând-o. Simțea o plăcere sadică să mă vadă trist şi ea să fie cea care mă salvează apoi.

— Doamne Dumnezeule! spune Harriet.

— Da, zice Oskar.

Râde, îşi trece o mână peste creştetul capului şi îşi netezeşte părul.

— Ți-am zis doar. Mama era puțin dusă.

— Puțin dusă... repetă Harriet în şoaptă. Asta e altceva, nu „puțin dusă". Lucrurile astea te modelează ca om.

— Zău? spune el. Nu credeam să aibă atâta importanță.

— Odată, când eram mică, stăteam în pat şi-i ascultam pe-ai mei vorbind în bucătărie, zice ea. Hotărâseră să divorțeze şi să ne despartă şi pe noi, pe mine şi pe soră-mea. Şi mama, şi tata o voiau pe Amelia, nici unul pe mine. Discuția asta o trăiesc în fiecare zi. Eu sunt cea pe care n-o alege nimeni, mereu am fost, mereu voi fi.

O cuprinde cu brațul şi ea îşi lasă capul pe pieptul lui, apoi dispare din nou, undeva în deceniile trecute. Harriet se simte bine acolo. Liniile drepte, din copilărie până în prezent, tot ce este ea acum poate şi trebuie să fie explicat prin ceva ce s-a întâmplat atunci. Uneori o invidiază pentru cât de sigură e de banalitățile astea, de toate aceste legături. Trebuie să fie uşor să trăieşti aşa, să ai răspunsuri pentru orice, totul să aibă o explicație! Si să nu fii vinovat de nimic, ci mereu doar o victimă a greşelilor şi defectelor altora.

— De-asta vrei să ştii mereu unde sunt? întreabă Harriet brusc.

— Adică? zice Oskar.

Se ridică şi o priveşte.

— Toată treaba cu maică-ta în magazin, spune ea. De-asta mă suni de douăzeci de ori pe zi? De-asta vrei să ştii unde sunt?

— Ce tot spui?

— Ţi-e teamă să nu fug şi eu?

— Termină! spune el. Hai să mergem!

Se ridică şi vede că Harriet se fereşte, speriată de mişcarea lui bruscă. Ceva apare în privirea ei şi dispare rapid când îşi dă seama că el doar s-a ridicat în picioare. Ce a văzut în ochii ei, frică? Credea că o s-o lovească? Odată i-a spus că nu-i place când ochii lui se fac negri, că nu vrea să fie în preajma lui atunci. În ultimul timp a observat că ajunge în starea aceea în care e paralizat de furie mai des decât înainte. Vederea parcă i se înceţoşează, când închide ochii puncte roşii ca sângele i se mişcă în câmpul vizual, sunetele sunt distorsionate, râsetele ca nişe guiţături de porci, zgomotele puternice devin insuportabile. Nu e nevoie de mult, e de ajuns ceva care nu e chiar cum trebuie – de pildă când îi cere Yanei să cumpere saci pentru aspirator şi ea se întoarce cu tipul de sac greşit. Când beau vin seara şi scoate paharele, uneori vede urme de ruj lăsate de Harriet pe margine, deşi paharul a fost spălat şi e, de altfel, curat. Dar urma aceea roşie şi grasă a buzelor îl poate înfuria incredibil.

I se întâmplă să meargă după-amiaza acasă şi să doarmă. Uneori câteva ore bune, se trezeşte abia seara, când vine Harriet de la serviciu. Oare e deprimat? Au fost în Franţa de Revelion, deşi el n-ar fi vrut, de ce să îngheţe acolo? Hotelul colosal chiar pe faleză, strălu-cind de la mare depărtare – l-au văzut încă din aer, când aterizau, şi au arătat spre el exclamând bucuroşi. Dar când au intrat în

hol, s-a zis cu buna dispoziție. În fața uşii turnante, un portar ruşinat. Zile lungi cu ploaie, jucau cărți în holul hotelului, iar proprietarul apărea uneori la recepție de unde îşi privea disprețuitor oaspeții doar fiindcă stăteau în hotelul lui mizerabil. În seara de Revelion s-a organizat un „dineu de gală" şi s-au îmbrăcat în haine elegante ca să se simtă prost împreună cu alții în sala de bal a hotelului. Aproape de miezul nopții, personalul a alergat de colo-colo şi le-a împărțit suflători lucitoare, cu care să anunțe sosirea noului an când ceasul bătea douăsprezece. A suflat şi Oskar, iar sunetul avea ceva adânc melancolic. Sufla iar şi iar şi sunete jalnice de la celelalte mese i se alăturau, ca nişte strigăte de ajutor disperate ale altor familii nefericite. Sufla din ce în ce mai lung şi mai tare, iar mesele din jur îi răspundeau, o cacofonie a lehamitei de viață, şi Oskar nu s-a putut abține să nu râdă de bizarul situației. Sufla şi râdea, iar Harriet şi Yana îl priveau mirate, fiindcă mai avea puțin şi rămânea fără aer. Râdea şi nu se putea opri din suflat. Mai târziu, când au mers la culcare în cameră, a tras jaluzelele care miroseau a umezeală şi Harriet a zis: „Nici nu mai ştiu când te-am auzit râzând ultima dată."

Îi e frică Yanei de el? Din cauza asta se îndepărtează tot mai mult unul de altul? Odată a prins-o mâncând capete de bețe de chibrit arse în fața televizorului. I-a spus să se oprească. Yana a continuat în secret, ascunzând stângace urmele şi uitând resturile mâncate în diverse locuri prin casă. Oskar a luat câteva în palmă şi a strigat-o să vină în bucătărie. I-a zis că ajunge, să nu mai mănânce chibrituri! Gata! A fost atât de zdruncinată, încât a început să plângă. „Of, scumpo!", a spus el si a îmbrățişat-o. I-a simțit inima bătând în brațele lui, a simțit-o cum tremură din tot corpul. De ce? Ce anume o sperie atât de mult?

El, care nici măcar nu ridică vocea.

Decât în anumite situații.

Acum câteva zile a intrat în camera ei să vadă dacă erau ceva farfurii şi pahare rămase. În bibliotecă era o cană de ceai si Oskar a observat si o bancnotă de o sută de coroane. Era ascunsă în spatele unor jucării şi împăturită de câteva ori ca să nu se vadă. Niciodată nu i-a trecut prin minte că fiica lui ar putea să fure bani din casă. Se lăuda cu ea în fața prietenilor, spunea că Yana are busolă morală, că ştie mereu ce e bine şi ce e rău. Când Yana s-a întors acasă de la şcoală în după-amiaza aceea, s-a dus direct în camera ei, iar Oskar a venit după ea. A arătat spre banii din bibliotecă.

— Ce e cu banii ăştia? a întrebat-o.

Yana s-a uitat mirată la el. Oskar a luat bancnota şi i-a arătat-o.

— De unde ai suta asta?

— Nu sunt banii mei.

— Dar ai cui?

— Nu ştiu.

— Nu ştii?

Yana s-a aşezat pe marginea patului, cu privirea în podea.

Oskar şi-a înăsprit tonul, i-a spus că vrea să ştie adevărul, de unde sunt banii, şi atunci ea a spus că i-a primit.

— Mai întâi zici că nu ştii de unde sunt, acum zici că i-ai primit. Cum e, Yana? a întrebat-o.

— I-am primit.

— De la cine?

Yana n-a răspuns, iar Oskar a lovit cu toată forța o cutie de lemn de pe un raft, care a zburat şi s-a izbit de peretele de lângă ea.

— Să nu mă minți! a strigat el.

Yana n-a protestat, stătea doar tăcută pe marginea patului şi nu îndrăznea să-l privească în ochi.

— Mi-ai furat banii şi asta mă enervează al dracului de tare! a zis Oskar. Dar ceea ce mă înfurie şi mai mult e minciuna.

Atunci ea a izbucnit în plâns. Tremura şi îi scăpau frânturi de cuvinte, dar el n-avea de gând să se îmbuneze doar pentru că Yana se caia pentru ce făcuse. I-a confiscat telefonul şi, înainte să închidă usa în urma lui, i-a zis:

— O să ieşi de-aici când o să-ți dau eu voie!

A fost linişte în camera ei toată după-amiaza, iar seara, când Harriet a venit acasă, Oskar i-â povestit ce făcuse Yana şi că o închisese în cameră fără telefon ca să se gândească la faptele ei. Pedeapsa i s-a părut rezonabilă lui Harriet, dar el deja regreta, căci ce înseamnă să închizi în cameră pe cineva care oricum acolo stă tot timpul. Când a fost gata cina, Oskar s-a dus şi a chemat-o pe Yana la masă, iar ea a mâncat în tăcere, fără să scoată un cuvânt nici către Oskar, nici către Harriet. Când a terminat, a spus scurt „Mulțumesc pentru masă!" şi a dispărut din nou în camera ei.

— Ce, face pe supărata acum? a întrebat-o Oskar mirat pe Harriet.

Avea să mai dureze câteva zile până să se clarifice totul. Ieri, la circ, când Harriet s-a dus la toaletă, Oskar a mers cu Yana să cumpere floricele de porumb. Când a deschis portofelul, a plătit cu suta de coroane pe care o găsise în biblioteca ei. A despăturit cu grijă bancnota şi i-a întins-o vânzătorului, în timp ce Yana se uita lung la bani.

— N-am furat-o de la tine, a zis ea brusc.

— N-are rost să mai discutăm, a spus Oskar.

— N-am furat-o.

— Atunci de unde o ai?

— Am primit-o de la bărbatul ăla la bazinul de înot când am mers să mâncăm prăjituri. Mi-a dat-o să-mi cumpăr dulciuri. Dar n-am avut curaj să-ți spun.

Yana şi-a luat floricelele de porumb şi s-au îndreptat spre cortul circului să-şi găsească locurile. Oskar i-a pus o mână pe umăr, dar propriul gest i s-a părut stângaci şi nefamiliar, iar trupul Yanei s-a încordat sub atingere.

Când îți pierzi copilul?

Harriet mai trage un ultim fum şi stinge ţigara de bancă, apoi aruncă mucul pe şine. Se ridică şi o ia de-a lungul peronului. Trec pe lângă un chioşc mic. Ziare alb-negru. „SUA ÎN RĂZBOI CU TERORISMUL.” Harriet măreşte pasul, ca şi cum brusc s-ar grăbi. O ajunge din urmă.

— Unde mergem? o întreabă. Ce facem?

— Mergem să dezgropăm ceva, răspunde ea.

Capitolul 17

HARRIET

Banca e caldă în soare, aproape că o arde prin rochia neagră subțire. Tata stă pe vine în fața ei, îi pune o mână pe genunchi. Când i-a zis că o să-şi întâlnească sora, ea spus doar: „Ce?” şi acum îi pare rău că a zis aşa, se teme că a auzit greşit şi că tata o să spună cu totul altceva a doua oară.

— O să te-ntâlnesti cu sora ta.

Îl priveşte neîncrezătoare o clipă, deschide gura să spună ceva, dar nu-i iese nici un cuvânt şi se întristează. E şi bucuroasă, trebuie să fie, doar e ziua în care o să-şi vadă sora, dar se simte mai mult tristă, e ca şi cum toate zilele în care n-a putut să o vadă pe Amelia s-ar rostogoli deodată peste ea.

Ştie ce gândeşte tata despre plâns şi e hotărâtă să nu plângă, dar, de fiecare dată când simte mâna tatei pe umăr, lacrimile sunt şi mai aproape. îşi acoperă ochii şi stă aşa, uitându-se în palme. în întunericul roşu din mâini încearcă să se concentreze, să se gândească la lucruri amuzante ca să nu înceapă să plângă. Deodată, aude sunetul aparatului – tata face o fotografie – şi ridică privirea. Se dă câțiva paşi înapoi, coboară camera şi se uită la Harriet.

— Pot să-ți mai fac una? o întreabă.

— Da, răspunde ea şi îşi drege glasul.

Se ridică, se uită în obiectiv şi speră ca tata să facă repede fotografia, ca nu cumva să înceapă să plângă. Tata reglează setările şi Harriet se străduieşte să se stăpânească, încearcă să țină totul în ea. Tata mai face o fotografie.

— Iartă-mă! spune el. Dar erai atât de frumoasă.

— Nu-i nimic.

Pune aparatul înapoi în geantă. Se uită din nou la ea, e ceva în privirea lui, poate vină?

— Poți să faci un album de călătorie când ne-ntoarcern acasă, spune el. Nu ți-ar plăcea?

Tata merge pe peron, ea îl urmează. Merge pe linia albă de siguranță de la marginea peronului, ca în joacă, păşeşte în echilibru pe linie fără să atingă asfaltul şi lui Harriet îi place, aşa că merge şi ea pe linia albă ca o dansatoare pe sârmă, dar se dovedeşte că tata a călcat aşa doar din întâmplare, nu se juca. Acum merge pe lângă linie. Face şi ea la fel.

Traversează calea ferată şi o iau pe lângă şine pe străduța asfaltată, flancată de magazine la parterul clădirilor. Cineva a scris pe o fațadă „SUA AFARĂ DIN VIETNAM” şi Harriet ştie că tata e de acord cu asta. Apoi urcă pe drumeagul care se pierde în pădure.

— Tati, Amelia ştie că venim? întreabă ea.

— Nu, răspunde el.

Pare surprins, de parcă ar fi o întrebare prostească, de parcă ar fi de la sine înțeles că Amelia nu ştie.

— Ce-o să zică mama? întreabă Harriet.

Tata nu răspunde.

— Tati, spune Harriet. Mama nu vrea ca eu să mă întâlnesc cu Amelia.

— Ba da, răspunde tata. Evident că în adâncul sufletului vrea.

Se uită la ceas.

— Mama n-o să fie acasă.

Se opreşte, se apleacă spre ea şi îi pune o mână pe umăr.

— Şi, dacă e acasă, rezolv eu.

Harriet nu ştie ce vrea să spună. Nu-i plac imaginile care i se perindă în minte – mama supărată şi țipând, iar tata care rezolvă. Nici măcar nu se gândise la mama pe drumul de la gară, nu până acum, când merge prin pădure şi caută cu privirea ceva familiar din acea zi de vară. A trecut un an de când a fost aici. Mama, care nu mai era mama acolo, în bucătărie, vorbind într-un mod nou, purtând alte haine, spunând lucruri ciudate. Acel frig straniu.

Urcă povârnişul, cu pădurea de conifere pe ambele părți ale drumului şi, brusc, o scânteie de amintire pe care o păstrase undeva – un acoperiş înalt, cu țigle. S-a uitat fix la acele țigle ore în şir în după-amiaza aceea lungă. Ceva sclipeşte printre trunchiurile copacilor, e lacul. Apoi casa de cărămidă, pe care prima dată o văzuse pe întuneric, văzuse doar lumina galbenă a ferestrelor. Acum tace în soare, albă ca o biserică. Pontonul e încă acolo, la lac, pare că sunt oameni la scăldat, vede costume de baie întinse la uscat pe scândurile de lemn. Trec de gardul unde l-a aşteptat atunci pe tata până când soarele a trecut dintr-o parte în cealaltă a orizontului. Tata se opreşte, a văzut o pasăre pe gard. E o

guşă-roşie, îi explică el şi o întreabă dacă îşi aminteşte de unde îi vine numele. Harriet spune că da şi tata se mulțumeşte cu atât. Fotografiază pasărea şi merg mai departe, intră pe poartă, trec pe lângă un ceas solar, un cerc din fier forjat susținut de o sculptură reprezentând un băiat gol. Harriet simte neliniştea cuprinzându-i tot trupul – dacă mama a angajat avocați care au spus că nu mai au voie se întâlnească, atunci nu e rău că sunt aici, în grădina lor?

Tata urcă pe terasa de lemn, trece pe lângă mobilele de grădină date cu ulei şi sună la uşă. Se apleacă spre ferestre şi îşi acoperă mâinile să poată vedea înăuntru. Harriet nu înțelege cum de are curaj. Tata se uită la ceas.

— Amelia ar trebui să se întoarcă de la scoală din-tr-o clipă-ntra-alta, spune el. Putem s-o aşteptăm aici.

Se aşază pe un scaun de grădină întors spre lac. Lângă scaun e un balansoar, arată îmbietor. Harriet se asază în el si se afundă adânc în țesătura moale si încălzită de soare. Abia atinge pământul cu picioarele.

— Al naibii de ciudată culoare, spune tata, uitându-se spre lac.

— Verde, spune Harriet.

— E mâl pe fund, spune tata. Aşa se întâmplă când apa nu se mişcă deloc.

E atât de cald şi soarele atât de jos, încât bate sub acoperişul balansoarului. Aude păsări cântând în apropiere şi, în depărtare, un cuc. îşi aminteşte ce a învățat-o tata despre cuci, că trebuie să-şi dea întotdeauna seama din ce direcție vine cântecul, fiindcă au nume diferite în funcție de unde sunt şi punctele cardinale pot spune lucruri importante, pot prezice viitorul.

— Cuc de la răsărit, necazul a fugit? întreabă Harriet.

Tata se trezeşte din visare şi râde, se apleacă şi priveşte concentrat masa de grădină, aşteptând să audă din nou cântecul. Cucul se aude iar.

— Nu, estul e acolo, spune el arătând spre pădurea întunecată. Asta cântă dinspre vest.

— Cuc de la apus, norocul ți-a adus! spune Harriet.

— Exact, spune tata.

Harriet îşi face vânt cu picioarele, balansoarul prinde puțină viteză, alunecă neauzit deasupra podelei de lemn, uşor ca într-un vis, leagănul perfect. împinge cu si mai multă forță si o adiere uşoară îi mângâie frun-tea. Pluteşte aproape, foarte aproape de pământ, ar vrea ca balansoarul să se legene şi mai uşor, şi mai repede, ar vrea să nu mai simtă nimic, doar să închidă ochii şi să lase adierea uşoară să-i răvăşească părul.

— Ajunge! spune tata.

Harriet se opreşte imediat. Tata mijeşte ochii spre lac. Isi duce mâna streaşină la frunte ca să-si ferească privirea de soare, şi se uită spre malul apei.

— N-ar fi un loc frumos pentru mormântul lui Ninen, acolo, lângă lac?

— Ba da, răspunde ea.

— Vino! spune el.

Coasta înverzită coboară abrupt spre apă, la ultimii paşi trebuie să frâneze ca să nu ajungă drept în lac. Tata se opreşte la baza pontonului şi se uită la scândurile de lemn ondulate.

— Ia uită-te la băiatu' ăla! spune el.

Arată spre un copăcel pe care cineva 1-a plantat chiar pe mal. E mic, nu mai mare decât o creangă, iar țărâna din jur e încă întunecată şi afânată. Tata pipăie frunzele mici.

— Măr, spune el. Da' o să mai dureze câțiva ani până să dea roade.

Stau în picioare lângă copac şi tata se uită spre lac.

— E un loc frumos, nu-i aşa? spune el.

— Da, răspunde Harriet.

Îngenunchează amândoi la rădăcina copăcelului. Harriet îşi deschide rucsacul şi scoate urna. Tata sapă cu mâinile, înfigându-şi degetele în pământul negru.

— Hai, împreună! spune el.

Se pun în genunchi unul lângă altul. Sapă o groapă într-o grădină interzisă şi, în mod normal, asta ar nelinişti-o, dar tata e cu ea, n-are de ce să-i fie frică, e chiar lângă ea. Sapă adânc, tot mai adânc. Mici atingeri răzleţe între ei. După un timp, tata se opreşte şi se uită peste lac.

— Vezi ce frumos se oglindeşte soarele în apă?

— Da, răspunde Harriet. Arată ca o stradă făcută din bani de aur.

Tata râde.

— Bani de aur... repetă el.

Sapă mai departe, pământul e moale şi negru, şi săpatul merge atât de uşor. Concentrat, tata spune:

— Îmi place să fiu aici cu tine. Iar Harriet răspunde:

— Şi mie.

Departe, de cealaltă parte a pădurii, se aude cucul cântând din nou, de data asta dinspre răsărit.

Capitolul 18

YANA

N-a fost prea greu. Fotografia cu pasărea pe gard şi, în fundal, silueta unei case albe. Apoi cea cu Harriet copil, lângă un copăcel, iar în spatele ei lacul şi un ponton. Când cauți Malma pe Google Maps, una singură e lângă apă, un mic lac. Şi în apropierea lacului e o singură casă – acolo

trebuie să se ducă. O ia pe strada de lângă calea ferată. E târziu şi a început să se întunece. Merge pe sub lămpile în formă de lună, care fac asfaltul să lucească. Frunze de platan lipite de pavaj. Vede drumeagul care o ia prin pădure. E mai întuneric acolo. Linişte aproape deplină, doar un pârâiaş susură sub muşchi şi printre pietre. Ajunsă sus, pe povârniş, se uită peste pădurea în nuanțe de albastru. Fâşii de ceață plutesc deasupra lacului. O casă joasă, aproape lipită de pământ. Nici o lumină aprinsă, nu pare să locuiască nimeni acolo. O casă din cărămidă refractară.

Îşi aminteşte când s-a dus odată cu metroul la o petrecere de Halloween, acasă la un coleg de clasă – pe linia roşie, mai departe decât călătorise ea vreodată. Toată lumea trebuia să se deghizeze şi ea se costumase în vrăjitoare, cu o pălărie conică pe cap şi o rochie lungă, neagră, pe care o găsise în garderoba mamei, printre hainele pe care le lăsase. Era nevoită să-şi ridice poalele când păşea ca să nu târască rochia pe jos. A mers printre case prin ploaie, vile aliniate, din cărămidă refractară, ce păreau atât de primitoare, cu iluminat modern pe terase – mici puncte de lumină în pardoseala de lemn, care luminau aburii ce tremurau în aer. S-a uitat în case şi n-a văzut pic de anxietate nicăieri, doar familii fericite care făceau lucruri împreună, conversații la mesele din bucătărie, gătit, televizoare pornite, un tată care alerga şi se hârjonea cu băiețelul lui. Era pe strada fericirii. A sunat la uşa colegului de clasă şi, în timp ce aştepta, a atins fațada albă, imaginându-şi că era caldă. Nu era, bineînțeles. Un scurt moment de derută când uşa s-a deschis. Era mama colegului, a văzut pălăria ascuțită şi 1-a strigat îngrijorată pe băiat, care a apărut imediat în spatele ei. Nu era costumat de Halloween.

— Nu ti-au zis? a întrebat mama. Nu te-au anunțat că s-a anulat petrecerea?

Nu, nu-i spuseseră. Ceva se întâmplase, o verigă lipsă în lanțul de telefoane între colegi. Era singura care nu fusese anunțată că petrecerea în aer liber fusese anulată din cauza ploii.

-— Nu se poate să te întorci pur şi simplu după ce ai venit atâta drum, a spus femeia şi a invitat-o înăuntru.

Au stat în bucătărie, iar mama colegului a adus o carafă cu sirop şi a scos din congelator rulouri cu scorțişoară, care în scurt timp se roteau în cuptorul cu microunde, iar colegul a stat şi el cu ea la masă, dar Yana se gândeşte că trebuie să i se fi părut penibil. Tatăl băiatului a coborât surprins de la etaj, i-a pus o mână pe umăr fiului, ca şi cum ar fi fost ceva complet normal, şi l-a întrebat ce s-a întâmplat.

— Vai, nu! a exclamat el, părând realmente dezolat.

Ce aiurea!

Yana şi-a scos pălăria, se simțea ridicolă în rochia neagră prea strâmtă şi prea lungă, dar colegul, cu care nu îndrăznea să vorbească niciodată, era amabil şi îi zâmbea.

— Cum ajungi acasă? a întrebat-o apoi femeia. S-o sun pe mama ta?

— Nu, mă descurc, a răspuns ea.

Apoi a plecat. Familia şi-a luat rămas-bun de la ea în hol, cina bolborosea pe aragaz şi Yana a luat-o înapoi spre metrou, pe lângă lungul şir de case din cărămidă refractară.

E aproape acum. Întunericul se lasă repede, dar încă se vede pontonul jos, lângă lac, şi, chiar pe mal, un pom uriaş şi mere răzlețe împrăştiate în jurul lui. Face câțiva paşi, dar aude zgomote pe terasa casei. Acolo, în lumina slabă, vede ceva. Oare e cineva aşezat acolo? O umbră, o mişcare scurtă.

— Bună seara! strigă Yana.

Nici un răspuns dinspre casă. Mai face câțiva paşi.

— Bună seara! strigă ea din nou.

— Da, bună seara, bună seara! se aude o voce în întuneric.

Yana se mai apropie puțin şi vede o femeie în vârstă pe terasă. E aşezată într-un balansoar şi se leagănă uşor. Yana se opreşte la distanță, nu vrea ca femeia să se simtă amenințată.

— Mă scuzați, spune ea. Nu v-am văzut, credeam că nu e nimeni acasă.

— Tu ai făcut graffitti pe barăcile militare din pădure? întreabă femeia.

— Graffitti pe barăci? Nu, nu eu.

— Cineva a făcut! spune femeia.

Tuşeşte, îşi caută batista în poală, apoi continuă să tuşească în ea.

— E cald în casă, spune ea. Le-am zis să dea mai încet caloriferele, dar ei nimic!

Yana se uită spre casă, vede că femeia a lăsat larg deschisă dinspre terasă. În sufragerie, un televizor deschis luminează slab încăperea. In fața lui, un fotoliu.

— Mă scuzați că dau buzna aşa. Pontonul de jos e al dumneavoastră?

— Nu ştiu, spune bătrâna. Vine fiică-mea în curând, ea ştie să-ți spună.

— Nu locuiți aici?

— Normal că locuiesc aici, răspunde femeia, privind-o mirată. Unde altundeva să locuiesc?

Un duduit surd se aude dinspre gară până la casă – un tren care nu opreşte, trece rapid prin pădure –, apoi se lasă din nou liniştea. Femeia ascultă cu atenție, se uită spre cer, apoi îşi pierde interesul.

— Fiică-mea vine în curând, spune ea. S-a dus cu caii, cred. Dar vine cu maşina, nu ia niciodată trenul.

— Sunt într-o călătorie ceva mai... aparte, spune Yana. E o poveste lungă, nu cred că v-ar interesa, dar mă întrebam dacă îmi permiteți să sap jos, lângă lac, cred că mama mea a îngropat acolo ceva demult.

— Ce prostie! spune femeia.

Yana încearcă să-i vadă fața, dar e prea întuneric, desluşeşte doar contururile siluetei în balansoar.

— Ce anume e o prostie? întreabă Yana.

— N-ar trebui să te bagi, spune ea. Ce-a fost a fost. Vocea ei e stridentă si smiorcăită.

— Nu mai ai ce-i face! adaugă ea.

— Da, normal, spune Yana.

— Eu privesc doar înainte, spune bătrâna şi arată spre lac. Lucrez la bancă. Dar se tot desfiinţează agenţiile bancare şi mă mută mereu, am ajuns să fac 120 de kilometri în fiecare zi până la serviciu. Ştii tu câte ore îmi petrec în maşină într-un an?

Începe să râdă, apoi să tuşească iar şi strigă:

— Toată viaţa mi-o petrec în maşină!

Continuă să tuşească, se opreşte după un timp şi îşi şterge gura cu mâneca. Yana nu înţelege. Femeia are mult peste vârsta de pensionare, cel puţin 75 de ani, dacă nu şi mai mult. Cum să lucreze încă la bancă?

— N-aş îndrăzni dacă n-ar fi aşa de important pentru mine, spune Yana. îmi daţi voie să sap în grădină?

— N-ai decât! răspunde femeia.

— Promit să las totul cum am găsit.

— Bine, bine.

— Aveţi cumva o lopată?

— Nu, răspunde ea. Nu ţinem lopeţi pe-aici. Yana se uită în jur şi vede imediat o lopată sprijinită de micul şopron din grădină. O ia şi o ridică să o vadă bătrâna.

— Uitaţi! spune Yana.

— Bine, pe-aia poți s-o iei.

Yana o ia spre lac şi, când ajunge în dreptul femeii, nu se poate abține să nu tragă cu ochiul spre ea.

— O cunoşti pe fiică-mea? întreabă bătrâna când Yana trece pe lângă ea.

— Nu, din păcate nu.

— E un copil bun. Dar căldura nu ştie s-o repare. Nu pricep ce-o fi aşa de greu.

Yana continuă să coboare spre lac, coasta e abruptă, iarba umedă şi alunecoasă.

— Cum o cheamă? strigă femeia de lângă casă.

Yana se opreşte şi se întoarce. Se uită la bătrâna din balansoar – nu se mai leagănă, stă complet nemişcată în întuneric.

— Pe cine? strigă Yana înapoi.

— Pe fiică-mea, răspunde femeia, apoi continuă să bolborosească.

Yana abia dacă înțelege ce zice, bătrâna pare că vorbeşte mai mult pentru sine:

— Cum o cheamă?

Cerul se oglindeşte în lac. Mărul. în fotografie e destul de mic, acum e imens. înfige lopata la rădăcina trunchiului şi apasă. Lama intră încet în pământ. în-cepe să sape în întuneric.

Capitolul 19

OSKAR

Când trec pe lângă clădirea gării, Oskar vede pe fațadă un panou mare pe care sunt scrise, cu zecimale, distanțele în kilometri către câteva dintre localitățile din jur. Chiar aşa, singurul lucru interesant despre Malma este cât de departe

e față de oriunde altundeva. Merg pe străduța cu magazine care se întinde pe lângă calea ferată. N-a mai fost niciodată aici şi totuşi parcă a fost de o mie de ori. A crescut într-un astfel de oraş, ştie totul despre el. Harriet se opreşte în fața unei cafenele.

— Trebuie să mănânc ceva, spune ea şi intră.

Iau o tavă şi el o împinge pe lângă galantarele de aluminiu aproape goale. Condens pe geam, câteva prăjituri şi o farfurie cu sendvişuri împachetate în folie de plastic. Harriet îşi ia unul cu brânză, tava se mişcă fără zgomot spre casa de marcat.

— Aş zice că nu e de azi sendvişul ăla, spune Oskar în şoaptă.

Dar Harriet îl ignoră. îşi ia şi o băutură răcoritoare. Femeia scundă de la casă pipăie sticla înainte să marcheze ca să vadă dacă e rece. Ştie ce frigider prost are. Se aşază la măsuța de la fereastră, cu vedere la stradă. Harriet desface folia de plastic de pe sendviş.

— Ce nebunie c-am ajuns aici! spune ea, uitându-se peste stradă la gară. Tata nu m-ar fi crezut dacă ar fi auzit.

Scoate ardeiul gras din sendviş – urma lui rămâne imprimată, dezvăluind brusc culoarea inițială a feliei de brânză.

— Îți lipseşte? întreabă Oskar.

— Eh, spune ea. Mă gândesc des la el. Uneori îl visez.

— Cum îl visezi?

— Ştii, m-am gândit mult la o chestie, dar n-am avut curaj să-ți zic. La spital, tata era conectat la un pulsoximetru, mai tii minte?

— Nu, spune Oskar.

— Da, scotea un mic zgomot de fiecare dată când inima tatei bătea. Şi-mi amintesc că în ultimele minute, înainte să moară, inima i-a bătut tot mai încet până s-a oprit. Toată

viața am crezut că e invers. Am crezut mereu că, atunci când corpul cedează, inima bate tot mai repede până plesneşte. Că se face singură ţăndări cumva.

Oskar râde.

— Aşa ai crezut? Probabil eşti singurul om care-şi imaginează asta.

— Orişicât, eu zic c-ar fi mai frumos asa. O ultimă explozie, dispari la viteză maximă! Nu aşa, lent, difuz, poticnit.

Adevărul e că moartea lui Bo a fost cum nu şi-ar fi imaginat nimeni. Mai întâi repede, repede cu taxiul, după ce au sunat de la spital să le spună că a avut un accident. Pe urmă, după ce au ajuns acolo, timpul a trecut tot mai încet. Li s-a spus că Bo căzuse cu bicicleta. Harriet se temea de multă vreme că o să i se întâmple ceva pe bicicleta aia. Odată, când mergeau pe stradă, l-au văzut deodată pe Bo venind în viteză pe o pantă, aplecat peste ghidon şi fără cască. Bătrânul care nu voia să fie bătrân. Era invincibil, inaccesibil şi nimic nu i se putea întâmpla vreodată. Harriet l-a strigat, el s-a oprit. O discuție aprinsă între ei în vacarmul traficului, amândoi cu privirea în pământ. Nu se văzuseră de vreo doi ani. După o clipă, i-a zis:

— Te rog, tată, nu poți să-ți pui casca când mergi cu bicicleta?

— Da, da.

— Îmi fac griji pentru tine, i-a zis. Nu vreau să păţeşti ceva.

Brusc, şi-a pus o mână peste a lui.

— Ninen, a zis el.

— Ninen.

Când Harriet l-a văzut pe patul de spital, s-a repezit spre el, dar n-a îndrăznit să-l atingă, căci nu ştia unde e rănit. Doar s-a aşezat lângă pat. Bo o privea, a părut că zâmbeşte,

dar, când Harriet a încercat să-i vorbească, n-a primit nici un răspuns.

Un medic a intrat în salon, n-a spus prea multe, doar câteva propoziții, dar pline de enorm de multă informație:

— Tatăl dumneavoastră a suferit o leziune cerebrală gravă. Presiunea intracraniană a crescut foarte rapid. Nici o şansă să-i salvăm creierul chirurgical. Am trecut la îngrijiri paliative. Asta înseamnă că nu vom încerca măsuri de resuscitare. Va poate vedea şi auzi, dar nu poate vorbi.

Harriet s-a aşezat pe marginea patului şi l-a mângâiat pe păr plângând. Intre hohote, repeta mereu acelaşi lucru:

— Tăticule!

Bărbatul acela enorm, care şi-a aruncat umbra colosală asupra lui Harriet toată viața, era dintr-odată „tăticul" ei. I-a pus o mână pe obraz, iar Bo a privit-o cu o expresie ce aproape că-l făcea să pară curios, dar era incapabil să scoată un sunet. Scurte izbucniri de furie şi derută ale lui Harriet, îndreptate asupra medicilor şi asistentelor: „Cum puteți renunța aşa de uşor? Trăieşte! Trebuie să faceți ceva!" Probabil din cauza faptului că părea nevătămat şi, în plus, aproape că stătea în capul oaselor şi privirea îi era limpede. Cu toate astea, activitate cerebrală minimă. O asistentă stătea într-un colț, parcă încercând să nu deranjeze, şi se apropia din când în când să verifice ceva pe un mic monitor. Harriet s-a aplecat, s-a uitat la ceafa lui, a țipat şi şi-a ferit privirea.

— Ce ai făcut? i-a şoptit. Tăticule, ce ai făcut?

Poate că atunci când a văzut ce s-a întâmplat de fapt cu capul lui a înțeles, căci n-a mai protestat. Bo zăcea îmbrăcat cu propriile haine. îi tăiaseră tricoul, probabil ca să verifice dacă se rănise şi în alte părți. Asistenta s-a apropiat cu o seringă şi i-a injectat ceva în braț.

— Îi administrăm morfină constant, a şoptit ea. Nu simte nici durere, nici anxietate.

Oskar stătea la câțiva metri de pat şi nu ştia ce să facă, se uita la Harriet aplecată spre tatăl ei, se uita cum se privesc în ochi.

— Nu eşti singur, i-a şoptit ea, exact aşa cum murmura când credea că n-o vede sau n-o aude nimeni.

Cu privirea în a ei, Bo a clipit poate o dată în plus. Harriet i-a repetat iar şi iar:

— Nu eşti singur. Nu eşti singur.

Atunci a părut că se întâmplă ceva, că îngânatul ei slab a ajuns la el, căci a ridicat din sprâncene şi Oskar a văzut o licărire în privirea lui.

Şi timpul trecea încet, te puteai plimba prin secunde. Apoi un mic zvâcnet, Bo a tuşit, a încercat fără succes să-şi înghită saliva, a încercat din nou şi dus a fost. A murit cu privirea fixată în a ei şi pe buze ceva ce ar fi putut fi un zâmbet.

Harriet n-a moştenit un ban de la el, evident, Bo n-avusese niciodată bani. Şi n-a luat nimic din casa lui. Ba nu, la câteva zile după moartea lui s-a întors acasă cu o ladă de carton plină cu albume foto şi câteva obiective vechi. În seara aceea le-a înşirat pe pat, le-a curățat cu grijă, dar el nu le-a mai văzut niciodată pe urmă. Probabil că Harriet le-a aruncat. Dar romantizarea lui Bo, care începuse deja, a crescut apoi cu o forță incredibilă. Nemernicul s-a preschimbat în sfânt. Adevărul n-a ieşit niciodată la suprafață, acela că o dezamăgise toată viața. Că doar asta se întâmplase, evident – el n-a fost niciodată prezent, n-a venit niciodată când l-a chemat. Lipsa de interes a lui Bo pentru Harriet în toții anii aceia a fost reală. N-a vrut sau n-a putut să clădească o relație cu ea, era el însuşi prea frânt. Viața lor de zi cu zi, a ei şi a lui Oskar, a decurs fără Bo. Erau o

familie, dar fiica lor nu-şi întâlnise bunicul aproape niciodată. Dar, în ciuda faptului că a dezamăgit-o încontinuu, ea a continuat să creadă în el şi să spere. Odată, când Harriet şi Yana îşi sărbătoreau ziua de naştere, Harriet a dat de Bo şi l-a invitat la cină. I-a promis vag că o să vină. Dar seara n-a apărut. Oskar a văzut cum Harriet, înainte să înceapă cina, a luat farfuria şi tacâmurile lui Bo de pe masă, rapid şi discret ca să nu observe nimeni, şi a încercat să ascundă cât de tristă era. Deşi era cea mai mare tristeţe a vieţii ei, nu? Cea mai mare trădare pe care o suferise. Cu toate astea, când a murit Bo, Harriet i-a pus o aureolă deasupra capului şi Oskar n-a mai putut suporta, într-o seară s-a săturat pur şi simplu de toate falsificările ei. A protestat şi s-au certat toată seara, au ţipat şi şi-au aruncat lucruri dureroase, dar lecţia pe care el a învăţat-o atunci a fost să nu mai vorbească niciodată cu ea despre Bo. Şi aşa au adăugat încă un subiect la cele despre care nu vorbeau niciodată.

Oskar şi Harriet ies din cafenea. Soarele bate din stânga, iarba de-a lungul străduţei e netunsă, florile se apleacă spre asfalt, iar vântul e atât de liniştit, încât se aud bondarii deasupra lor. Totul e încremenit, oraşul ăsta n-are circulaţie. Ea o ia pe un drumeag cu pietriş şi el o urmează. Sunt într-o pădure, una dintr-acelea care imediat ţi se par familiare, una pe care toţi o purtăm în noi. O pădure suedeză cu molizi, brazi şi pământ jilav. Nu-şi poate lua ochii de la copacii înalţi în timp ce urcă, fiindcă îi amintesc de pădurile din arhi-pelag. Brusc, înaintea lor se întinde un lac, o cale a soarelui între brazi şi o grădină cu iarba tunsă scurt. O casă scundă şi albă, cu vedere la lac. Harriet intră ho-tărâtă în grădină.

— Dacă e cineva acasă? spune el, grăbindu-se după ea.

— Mi se rupe! răspunde Harriet.

Trec pe lângă un răzor cu legume şi, într-o găleată, vede o săpăligă, pe care o ia repede şi coboară spre lac. Se opreşte lângă un măr, aproape de un ponton.

— Aici, spune ea.

Harriet se uită întâi în jur, apoi la rădăcina copa-cului.

— Aici l-am îngropat eu şi tata pe Ninen când eram mică. Şi-acum o să-l dezgropăm.

— De ce? întreabă el.

— Vreau să-ti arăt ceva.

Harriet se pune în genunchi şi înfige săpăligă în pământ de câteva ori. Aruncă ţărâna alături într-o grămadă, mişcările îi sunt tot mai rapide, fiecare săpăligă înfiptă îi dă şi mai multă energie. Se opreşte, se întoarce spre Oskar.

— Uite! spune ea şi duce mâna lui Oskar la piept. Prin cămaşă el îi simte inima bătând cu furie.

— Aşa vreau să mor, spune ea. Explodând.

Capitolul 20

HARRIET

Dacă există un rai al câinilor, ar trebui să existe şi unul pentru iepuri. Pe vremea când familia era o familie, aveau un câine. Într-o după-amiază de vară, a atacat un copil şi, câteva săptămâni mai târziu, câinele a dispărut. Tata s-a aşezat pe marginea patului ei în seara aceea şi i-a explicat că s-a dus în raiul câinilor. Poate că voia să o consoleze, dar probabil că el era cel care avea nevoie de consolare. Harriet s-a gândit mult la raiul câinilor apoi. Iar acum, când stă lângă tata şi sapă o groapă pentru Ninen, Harriet se gândeşte că, dacă există un rai al câinilor, ar trebui să existe unul şi pentru iepuri. încearcă să-şi imagineze cum arată ralul iepurilor, dar nu reuşeşte.

— La ce te gândeşti? întreabă tata.

— La nimic, răspunde ea.

— Întotdeauna ne gândim la ceva.

— Mă gândesc la Ninen, răspunde ea.

— Aha, spune tata. Foarte bine.

Pământul de pe lopată îi atrage atenţia tatei. E amestecat cu bălegar uscat. îi arată lui Harriet bucăţile maro deschis şi îi spune că odinioară trebuie să fi fost o fermă aici. întinde mâna spre una dintre ramurile subţiri ale mărului, prinde cu grijă o frunzuţă între degete.

— Pomul ăsta o să crească frumos.

Când termină de săpat, tata ia urna în braţe. Pământul de pe degete lasă urme negre pe vasul deschis la culoare, iar lui Harriet îi pare rău că s-a murdărit. Dar nu contează, sigur, se gândeşte ea apoi, în curând urna o să fie complet acoperită cu pământ.

— Îmi pare rău de ceva, spune Harriet. Ai spus că Ninen n-avea voie să mănânce decât foarte puţină ciocolată, fiindcă stomacul lui nu digeră dulciurile. Dar îi plăcea atât de mult ciocolata, mai ţii minte? Aşa că uneori îi dădeam puţin mai mult decât trebuia şi atunci mi-era frică să nu se îmbolnăvească.

— Lasă, a fost bine, spune tata. Nu s-a îmbolnăvit.

— Da, dar odată se juca afară din cuşcă şi eu am uitat ciocolata pe jos că mă jucam şi a mâncat-o toată.

Vocea i se opreşte în gât.

— Toată seara am fost sigură c-o să moară, spune ea. Şi a doua zi n-aveam curaj să mă apropii de cuşca lui, credeam c-o să-l găsesc mort.

— Şi ce s-a întâmplat? întreabă tata.

— Nimic. S-a simţit bine.

— Vezi? spune tata.

— Iartă-mă că nu ţi-am spus! zice ea.

— Nu contează. Nu s-a întâmplat nimic.

Harriet se uită în pământ şi nu îndrăzneşte să ridice privirea. Ca să nu înceapă să plângă, îşi apasă tare cerul gurii cu limba, ca de obicei. Uneori funcționează.

— Ascultă! spune tata. Nu fi tristă! I-ai dat lui Ninen o masă pe cinste. O ciocolată întreagă! A fost cea mai bună zi din viața lui.

Harriet râde, încuviințează şi atunci îndrăzneşte să ridice privirea spre tata.

— Punem urna acum? întreabă el.

Harriet dă din cap că da.

— E un loc frumos aici pentru el să-şi facă odihna veşnică.

— Pe urmă merge în raiul iepurilor?

— E deja acolo.

— Da?

— Da, e undeva acolo, sus. Tata arată spre cer.

— Aleargă la soare, pe o pajişte plină cu morcovi.

— Cine îi dă paie? întreabă Harriet.

— Sunt paie peste tot acolo. Doarme sub cerul liber, pe un pat de păpădii, împreună cu toți noii lui prieteni iepuri. Dimineața se trezesc şi țopăie mai departe pe câmpii.

— Atunci sigur îi place acolo.

— Ce facem noi aici, înmormântarea, e doar pentru noi. Ca să ne putem lua rămas-bun.

Harriet se uită în jos. E asa de înfricoşător să vezi gropi fără fund.

— Vrei să scriem o scrisoare şi să o trimitem cu Ninen în cer? întreabă tata. Putem scrie fiecare câte una şi le punem în urnă.

— Cui să-i scriu?

— Cui vrei tu.

Tata îşi deschide geanta. Dintr-un buzunar, scoate un blocnotes şi două pixuri. Rupe două foi şi îi dă una lui Harriet, care stă în genunchi.

— O să-i scriu lui Dumnezeu, spune ea.

— Bună idee! spune tata.

Harriet închide ochii. Simte căldura soarelui. S-a întrebat mereu cum arată Dumnezeu, dar singura dată când l-a văzut a fost într-un vis. Avea chipul întins pe tot cerul. Era uriaş.

— Ne vede Dumnezeu acum? întreabă Harriet.

— Ne vede tot timpul, răspunde tatăl. Dar poate că acum se uită puţin mai atent. E foarte bine că-i scrii.

Harriet stă nemişcată, cu foaia pe genunchi. Tata vede că şovăie, aşa că îi pune mâna pe braţ.

— Scrie ce vrei, numai să fii sinceră. Asta e tot ce-ţi cere Dumnezeu, să spui adevărul.

Harriet stă pe malul apei, iar aerul e fierbinte, pă-mântul rece şi toate zgomotele, care înainte păreau a fi undeva departe, se apropie, apoi dispar. Un foşnet în tufişuri – un animal care nu vrea să fie văzut. Rândunele ţâşnesc ca nişte săgeţi spre cer şi se ascund sub streaşină micului şopron. O pală de vânt răsuceşte crengile brazilor şi trunchiurile pârâie uşor. Apoi totul tace, sunt doar ea şi tata, lângă mormântul lui Ninen, şi îşi începe scrisoarea către Dumnezeu:

„Dragă Dumnezeu”, scrie ea, dar se opreşte, simţindu-se brusc mai uşoară decât înainte. Ca şi cum ceva e altfel, dar nu-şi poate da seama ce. Ca după o ploaie de vară, când iese afară şi aerul pare e mai uşor de respirat. Senzaţia aceea, pe care a simţit-o de atâtea ori, că s-a înţepenit ceva greu în ea, ceva ca o piatră chiar sub omuleţ, care o apasă atât de tare, încât o doare până în vârful picioarelor şi pieptul parcă stă să i se prăbuşească în stomac, senzaţia

aceea dispare. Trage de câteva ori aer în piept şi îşi dă seama că nu o mai simte. Se uită la tata, care stă lângă ea, aplecat peste foaia lui. E adâncit în gânduri. Nici el n-a scris încă nimic. Aşa sunt ei, ea şi tata. Seamănă unul cu altul, iau viaţa destul de în serios, iar acum scriu scrisori către Dumnezeu şi trebuie să iasă bine.

— Te iubesc, tati! spune ea.

Tata închide ochii. Se ciupeşte scurt de rădăcina nasului şi respiră greu. Preţ de-o clipă pare că vrea să-i răspundă ceva, deschide gura, dar nu iese nimic.

Capitolul 21

YANA

Sapă fără oprire. Uneori lama nimereşte în vreo rădăcină şi Yana ţipă de durere când simte reculul în mână. îşi ascultă răsuflarea. Sprijină lopata de trunchi să se odihnească puţin. Se uită în sus – e cel mai mare măr pe care l-a văzut vreodată. Câteva fructe încă atârnă în pom, dar majoritatea sunt pe jos, în jurul ei, globuri lucitoare peste tot. Dinspre apă bate o adiere şi un iz de stătut se împrăştie pe covorul ierbii. încă o adiere. Lacul ăsta nu se simte bine. Mai scoate câteva lopeţi pline, dar nu găseşte nimic, numai ţărână. Dacă n-ar fi văzut în fotografie poziţia exactă a gropii, ar crede că sapă în locul greşit. Dar aici e, lângă ponton, chiar sub măr. În una dintre ultimele poze din album, mama, atunci o fetiţă, stă exact aici, în faţa unei gropi proaspăt săpate, într-o după-amiază târzie, şi soarele jos îi face ochii căprui să licărească misterios. Ţine urna în braţe, capacul e deschis, şi într-o mână o bucată de hârtie pe care i-o arată fotografului. Pe hârtie scrie ceva, nu se

vede ce, dar Yana ştie că hârtia trebuie să fie îngropată aici, în pământul de sub ea, şi acum o va dezgropa.

Tata n-a vrut niciodată să vorbească despre ce s-a întâmplat în după-amiaza de vară când a dispărut mama. S-a întors acasă singur, târziu. Yana i-a aşteptat toată după-amiaza şi pe seară s-a aşezat la fereastră. În poală îl ţinea pe Loser, care a ţâşnit din braţele ei şi a fugit spre intrare. Câteva secunde mai târziu, s-a auzit uşa deschizându-se. Era tata, iar prima ei întrebare a fost: „Unde-i mama?" Tata s-a dus în bucătărie şi s-a aşezat la masă, apoi i-a tras şi ei un scaun. Abia când s-a aşezat Yana a văzut cât de devastat era, privirea îi rătăcea în altă parte.

A îmbrăţişat-o, iar ea a stat cu capul în pieptul lui în timp ce el tremura uşor din tot trupul, pradă unor trepidaţii ce veneau în valuri. Poate că plângea. Ea n-a plâns nici măcar o dată.

Tata a stat mult în camera lui la început, l-a tot auzit în zilele care au urmat – gemete puternice, pline de furie, care treceau prin pereţi. Iar ea se gândea numai la el, la cum se simţea el, voia să-l ajute. Abia mult mai târziu a înţeles că tata a abandonat-o cu totul atunci. Tăcerea lui de la început, plânsul egoist în camera lui şi toţi anii care au urmat, când a încetat să mai vorbească cu ea. A plecat de acasă în acelaşi an în care a devenit majoră, iar el nu s-a împotrivit. N-a căutat-o niciodată, cu excepţia telefoanelor de convenienţă de ziua ei, acele urări seci. Şi n-au vorbit niciodată despre mama în timpul scurtelor convorbiri, cu excepţia unei singure dăţi, în ziua în care Yana a îm-plinit douăzeci şi cinci de ani. Mama era născută în aceeaşi zi cu ea.

— Mama împlineşte un număr rotund azi, a spus Yana.

— Da, a spus tata.

— La mulţi ani, mamă! a zis Yana.

La celălalt capăt al firului s-a lăsat tăcerea. Respirația lui grea. Vorbea întotdeauna cu gura lipită de receptor, tăcerea lui era atât de pregnantă, aproape palpabilă – gura, dinții, răsuflarea lui erau atât de aproape.

— De ce nu mi-ai spus mai multe despre mama? l-a întrebat ea.

— Ce vrei să spui?

— Despre ce s-a întâmplat în ziua aia.

El i-a zis că era o fetiță atunci, că nu poți să-i spui chiar orice unui copil. Şi reflexul din trecut a încercat-o din nou: n-ar trebui să-l supună pe tata la aşa ceva, suferă el destul şi-aşa. Dar, în lunga tăcere care a urmat, Yana a simțit şi altceva. Un sentiment de sfidare.

— Acum sunt mare, a spus ea. Vreau să-mi spui.

I-a auzit iar răsuflarea. Şi l-a văzut înaintea ochilor ca în copilărie – amintiri de când stătea în bucătărie şi vorbea la telefon, mereu aplecat peste discul cu cifre, foarte, foarte aproape, ca şi cum firul ar fi fost prea scurt.

Nu i-a povestit tot Yanei şi multe lucruri nici nu se legau, dar i-a spus lucruri pe care ea nu le ştia. I-a povestit că acea călătorie cu trenul a fost ca să meargă la un lac aflat la câteva sute de metri de gară. Mama îngropase acolo un animal de companie pe care îl avusese când era copil şi în mormânt pusese şi o scrisoare. S-au dus ca să dezgroape scrisoarea, mama a vrut să i-o arate.

— Ce scria în scrisoare? a întrebat Yana.

Telefonul vechi al tatei a pârâit când el s-a mişcat. Nu-şi amintea, i-a zis, şi nici nu mai voia să vorbească despre asta.

Abia când tata a murit şi a găsit albumul cu foto-grafii, Yana a înțeles. Şi acum sapă în grădina unei femei străine, ca şi cum ar fi o chestiune de viață şi de moarte. Sau poate tocmai pentru că este o chestiune de viață şi de moarte,

pentru că Yana s-a deschis din nou. îşi dă voie să se gândească la mama – mici amintiri se deschid şi se închid înlăuntrul ei, ca nişte bătăi de inimă. O iubea pe mama. Acum îşi aminteşte atât de clar. Ar fi făcut orice pentru ea, ar fi renunțat la tot dacă mama i-ar fi cerut-o. Într-o seară de Crăciun, ieslea cu Isus pusă de decor a luat foc. Mama a fugit spre uşă cât de repede a putut. Yana s-a luat după ea. Când au ajuns în hol, mama a luat o pătură groasă dintr-un sertar şi a alergat înapoi în sufragerie. A aruncat pătura peste foc şi l-a stins imediat. Nu s-a întâmplat nimic, dar amintirea e ca un şoc electric – impulsul acela de a-l lăsa pe tata cu focul şi de a fugi cu mama. Dar aşa a fost, Yana a ales-o întotdeauna pe mama.

S-a întunecat de-a binelea acum. Nu e nici o sursă de lumină în apropiere, doar cerul înstelat care pare atât de aproape. Sapă mai departe şi, în scurt timp, loveşte ceva tare. Aruncă lopata deoparte, se lasă în patru labe şi scormoneşte mai departe cu mâinile. Pământul e ud, iar mirosul lacului e mai puternic acum. Vede contururile urnei, întunecată şi umedă după decenii în pământ. Sapă în jurul ei cu mâinile, o mişcă în toate părțile şi trage de capac. În cele din urmă reuşeşte să o scoată. E mai mare şi mai grea decât pare în fotografie. Fetița aceea din poză a cărat-o singură în rucsac? Deşurubează cu grijă capacul şi se uită în urna neagră. Bagă mâna şi simte cenuşa între degete, încă perfect uscată. Apoi simte altceva, o bucată de hârtie. O prinde cu degetele şi o scoate. Pe foaie e scris ceva scurt, dar e atât de murdară de cenuşă, încât nu se vede ce scrie. Aprinde lanterna iPhone-ului şi şterge uşor cenuşa. Citeşte textul, îl reciteşte şi, încet-încet, îsi dă seama că ceva e în nere-gulă. Biletul nu e scris de mama, e scrisul unui adult. Trebuie să fi fost tatăl mamei. Nu înțelege textul scurt, nu ştie ce poate să însemne. Mai caută în urnă, caută cealaltă

scrisoare, scormonește în cenușă din ce în ce mai frenetic. Până la urmă răstoarnă vasul și luminează cu telefonul, dar nu sunt decât resturile carbonizate ale unui animal. Mai caută o dată în urnă, pipăie pereții cu degetele. Nu e nici o altă hârtie acolo.

Pune urna jos. Se sprijină de copac.

Ia bucata de hârtie scrisă de cel care a fost bunicul ei, să vadă dacă mai e ceva pe spate. Dar nu e nimic, doar acel singur text, o enigmă veche de aproape cincizeci de ani:

Și eu pe tine, mai mult decât orice.

Capitolul 22

OSKAR

Oskar ridică privirea spre măr – ramuri încovoiate, e ca din poveşti. O imagine dintr-o carte de biologie de la şcoală îi vine în minte. Țnvățaseră că un arbore creşte la fel de mult sub pământ ca şi deasupra. Lui nu i-au plăcut niciodată rădăcinile. Când era mic, tata îl punea să răreasc tufele de mure din grădină în fiecare primăvară. Crengi pline de spini, rugi încâlciți, crescuți unii într-alții şi cea mai mare parte a plantei era de fapt ascunsă adânc sub pământ. Smulgea într-un loc şi pământul se ridica la cinci metri mai încolo. Tufele parcă erau vii – el încerca să le smulgă, ele se trăgeau înapoi, şi le dădea drumul țipând înspăimântat şi scârbit.

Se uită la ea cum sapă. E transpirată, bluza subțire i s-a lipit de piele, îi vede coloana vertebrală şi doi muşchi mici pe ceafă. Ca să nu fii orbit de frumusețea unei femei trebuie să ți-o imaginezi cum arată jupuită.

Harriet lasă săpăliga jos şi se ridică, se întinde să-şi dezmorțească spatele.

— E îngropată adânc, spune ea.

— Ştii sigur că e aici? întreabă el.

— Da, absolut. Aici e.

Caută în buzunar şi scoate pachetul de ţigări. îi oferă şi lui una.

— Nu mai bine terminăm? spune el.

— O ţigară mai întâi, zice ea.

Fumează sprijiniţi de măr. Aerul e complet nemişcat. Un tren trece pe lângă pădure. E din nou în aceeaşi situaţie, la mâna ei, sufocat de condiţiile pe care ea i le pune, prins într-o strânsoare din care nu poate scăpa. Mici impulsuri pe care trebuie să şi le controleze mereu. Recunoaşte semnalele, simte cum îi creste iri-tarea. Ştie că ar fi mai bine să se ridice şi să plece. Stinge ţigara pe jumătate fumată de trunchiul copacului, se ridică, se uită la Harriet.

— Hai să săpăm! spune el.

— Dai tu câteva săpăligi? zice ea.

— Bine, zice el.

Îngenunchează şi se apucă să sape, aruncă pământul lângă groapă şi observă surprins că ţărâna are nuanţe diferite, uneori negru, alteori maro deschis.

— Ăsta e bălegar, spune Harriet şi îi arată.

— Zău? Ce drăguţ! răspunde Oskar.

Brusc, loviturile întâmpină rezistenţă, ca şi cum ar lovi în piatră. Harriet îngenunchează lângă el. Dă la o parte pământul cu mâinile şi capacul unei urne apare. Sapă cu mâinile în jurul vasului şi în cele din urmă îl scoate.

— Incredibil, spune ea încet. E aici.

Cu grijă, deşurubează capacul şi îşi bagă mâna până la cot în urnă. Scoate o bucată subţire de hârtie acoperită cu cenuşă şi funingine.

— Asta voiam să citeşti, spune ea, întinzându-i-o.

Hârtia pare goală, dar, când şterge murdăria de pe ea, apare un text scris frumos de mână. Il citeşte, apoi îl reciteşte. I-o dă înapoi lui Harriet, o citeşte şi ea.

— Asta ai scris când erai mică? întreabă el.

— Da.

Oskar ia înapoi bucata de hârtie şi se uită iar la scrisoare.

— De ce ai vrut să-mi arăţi asta? îl întreabă el.

— Textul ăsta spune la fel de multe despre cine eram atunci cât despre cine sunt acum.

— Doamne Dumnezeule... spune el.

Se ridică, îşi scutură pământul de pe blugi. Face câţiva paşi spre lac, se uită peste apă, apoi se întoarce brusc spre Harriet.

— Totul trebuie să fie despre tine, nu? zice el.

Ea îl priveşte şi o cută mică îi apare între sprâncene.

— Tot ce gândeşti, tot ce faci şi îi sileşti şi pe alţii să facă trebuie să aibă de-a face doar cu tine, nu-i asa? Nici măcar acum nu-nţelegi cât de provocator e egocentrismul ăsta, egoismul ăsta dement. M-ai înşelat, ne-ai păcălit şi pe mine, şi pe fiica noastră, totul între noi se duce de râpă şi tu mă pui să merg cinci ore cu trenul ca să citesc o scrisoare pe care ai scris-o când erai copil.

— Nu e vorba despre mine, e vorba despre noi, nu-nţelegi? Încerc să-ţi explic de ce nu mi-e bine.

— Nu vreau să-mi explici de ce nu-ţi e bine! Strigă el. Vreau să faci ceva în privinţa asta!

Privirea lui se îngustează, vede totul ca şi cum ar fi la mare distanţă, punctele roşii din câmpul vizual se întorc, dansează şi sunt atât de reale, încât e convins că sunt cu adevărat acolo.

— În fiecare zi când mă trezesc mă întreb: Oare cum se simte astăzi? O fi o zi bună, sau una proastă?

Tu dictezi condițiile în familia asta. Pe mine când mă-ntrebi cum mă simt? Până la urmă nu mai pot să duc. Nimeni nu mai poate, Harriet! Ştiu că eşti deprimată, că nu te simți bine, dar până la urmă îmi vine doar să fac praf totul!

Ridică bucata de hârtie.

— Şi termină cu asta! Privitul ăsta continuu în trecut e doar dureros. Credeam că încercăm să ne rezolvăm problemele, dar tu nu vrei decât să te întorci iar şi iar la vreo amintire. Eu sunt aici! Vrei să vorbim despre de ce i-ai scris o scrisoare unui iepure când erai mică, dar nu vrei să discutăm de ce te-ai culcat cu altul. Harriet tace. Mai întâi a vrut să-l întrerupă, dar acum doar stă şi se uită la urna din poală. O aşază jos, se ridică, încuviințează tăcută, se întoarce şi o ia înapoi în sus, spre casă.

— Ce faci, pleci pur şi simplu? strigă el. Să astup eu groapa în locul tău, sau o laşi aşa?

Nu răspunde, continuă să urce.

— Harriet! o strigă.

O urmăreşte cu privirea, vede că se opreşte lângă gard. Pune o mână pe stinghia de sus şi se sprijină o clipă. Apoi se uită spre casă, deschide poarta şi se duce întins spre ea. Din câțiva paşi e pe verandă, se opreşte în fața uşilor de sticlă, se uită înăuntru. Apoi scuipă pe geam.

— Ce dracu' faci? murmură Oskar ca pentru sine. Ce dracu' faci?! urlă el apoi.

Harriet iese pe poartă, intră în pădure şi o ia în direcția gării.

Capitolul 23

HARRIET

Lacul e o tocană şi e atât de linişte, încât aude scârțâitul porții sus când se deschide. Se uită într-acolo şi brusc o vede pe Amelia lângă gard, privindu-i. Harriet se ridică.

— Tati, şopteşte ea şi îl bate pe umăr să-i atragă atenția.

Îngenuncheat în fața mărului, tata termină de acoperit groapa în care au pus urna. Se ridică şi el.

Când Harriet se gândea cum o să fie când o să se întâlnească din nou cu sora ei, îşi închipuia că vor alerga una spre cealaltă şi se vor îmbrățişa îndelung. Dar acum nu poate face un pas, înțepeneşte prosteşte pe loc. Amelia o ia spre ei, tata e primul care ajunge la ea şi o îmbrățişează stângaci.

— Ce faceți aici? întreabă Amelia.

— Am vrut să te vedem, răspunde tata. Harriet a vrut să te vadă.

Privirile li se întâlnesc, dar Harriet şi-o fereşte imediat. Amelia face câțiva paşi spre ea.

— Vă las puțin să puteți vorbi, spune tata. Mă duc la cafeneaua de lângă gară. Mă-ntorc într-o oră.

Tata urcă încet povârnişul şi le lasă pe surori singure cu tăcerea. Harriet caută ceva de spus, de unde să înceapă, dar nu ştie cum să facă.

— Ce-ai pe mâini? întreabă Amelia. Harriet îşi priveşte degetele murdare.

— Nu ştiu, răspunde ea.

— Nu ştii? râde Amelia. Sunt negre de-a binelea! Harriet încearcă să-şi şteargă mâinile.

— Iartă-mă pentru ce ți-am făcut! spune ea.

Tot nu îndrăzneşte să se uite la sora ei, privirea îi e ațintită în pământ, îşi frânge mâinile. Amelia se aşază chiar în fața mărului. Harriet face la fel.

— Ce-a fost a fost, spune Amelia pe un cu totul alt ton.

Harriet râde, fiindcă recunoaşte expresia mamei, le-o repeta mereu, îşi dă seama că Amelia o imită.

— Nu mai ai ce-i face! se căinează Harriet cu vocea piţigăiată a mamei.

— Nu mai ai ce-i face! repetă Amelia.

Râd amândouă. Şi conversaţia se înfiripează timid. Stau în faţa pomului şi se întreabă una pe alta despre anul care a trecut, ce au mai făcut, întrebări nevinovate şi amabile care primesc răspunsuri nevinovate şi amabile, şi Harriet se gândeşte că mama are totuşi dreptate. Ce-a fost a fost. Trebuie să înceteze să se mai gândească la tot ce a făcut şi tot ce a mers prost. Trebuie să privească înainte, viitorul e plin de mii de posibilităţi. E din nou cu sora ei şi doar ele hotărăsc ce se va întâmpla de-acum înainte.

— De fapt, eu doar treceam pe-acasă, spune Amelia după o scurtă tăcere. Să-mi iau echipamentul de călărie.

Harriet nu înţelege ce vrea să spună sau de ce îi povesteşte asta, dar încuviinţează şi îi zâmbeşte. Amelia se uită la ceas.

— Lecţia mea începe în douăzeci de minute, spune ea.

— Aha! exclamă Harriet. Trebuie să pleci?

— Da.

Harriet se ridică rapid, zâmbeşte în continuare tâmp, se simte prost că n-a înţeles. Amelia se ridică şi ea, îşi scutură urmele de pământ de pe blugi.

— Pot să vin şi eu la călărie? spune Harriet.

— Ar fi drăguţ, răspunde Amelia. Dar sunt foarte stricţi, nici părinţii n-au voie să vină să se uite.

Amelia o îmbrăţişează pe Harriet.

— Ce aiurea! zice ea. Aţi venit atâta drum.

— N-are nimic, spune Harriet.

— Ai grijă de tine.

Amelia se întoarce şi o ia înapoi spre casă. Totul se petrece atât de repede şi Harriet nu înțelege din prima. Ceea ce tocmai s-a întâmplat o ustură chiar sub piele, mai întâi ca o băşicuță, nimic serios. Se simte doar puțin stânjenită, ca atunci când îți ştergi un muc şi cineva te vede. Dar, când rămâne singură şi îşi urm-reşte cu privirea sora care urcă spre casă, nelinişstea creşte în ea şi, în scurt timp, o resimte în tot corpul.

Pieptul îi e încordat, inima parcă îi e legată fedeleş, ca o şuncă de porc.

Harriet o urmăreşte pe Amelia, care intră în casă, iese din nou, închide poarta şi o ia pe drumeagul prin pădure. Anxietatea o cuprinde – un mic atac de panică mut. Şi îşi dă seama că sentimentul îi e familiar, s-a mai simțit aşa o dată. Se uită lung după sora ei până când dispare printre brazi şi nu vede nici urmă din echipamentul de călărie pe care Amelia pretinsese că trebuie să-l ia cu ea. Harriet închide ochii strâns şi nu mai e lângă lac, ci din nou în patul ei de acasă, cu privirea în tavan, ascultându-i pe mama şi tata cum vorbesc în bucătărie.

Capitolul 24

OSKAR

Oskar a rămas lângă copac. Înşurubează capacul urnei şi o coboară în groapă. Începe să o acopere atent cu pământ.

Îşi simte tâmplele înfierbântându-se. Pielea obraji-lor parcă îl strânge, o grimasă îi încleştează chipul. Mişcările îi sunt mai repezi acum, pământul e răcoros în palme. îşi aude din nou pulsul. Dinspre lac vine iar miros de mâl. Acum câteva minute, în toată cearta şi furia, a simțit că nu era acolo. Sau era acolo, dar doar ca un spectator.

El e observatorul tăcut. E acolo, vede şi aude tot, dar nu poate interveni. Priveşte atent, studiază cum îşi fac de cap impulsurile.

Când furia i se scurge din trup, nu mai rămâne decât distrugere. Discuția îl ajunge din urmă, tot ce i-a spus lui Harriet se aşază. Cuvintele cele mai grele îşi înfig colții şi mai adânc în el şi îşi dă seama că a făcut încă un pas, că a spus lucruri care fac totul şi mai dificil de reparat.

Poate să o ia de la capăt?

Uneori are visuri naive că ar putea. Că ar putea să reseteze contorul. Acum câteva săptămâni a arătat o casă în arhipelag unui cuplu mai în vârstă şi, la plecare, după ce a stins luminile şi a încuiat, a rămas singur pe trepte, uitându-se spre marea ce sclipea printre trunchiurile copacilor. S-a hotărât să coboare spre plajă. O potecă îngustă, conuri mici care se rostogoleau după el, pământul uscat, paşii lui pe covorul de ace care pârâiau ca un foc de tabără sub tălpi. S-a oprit la plaja stâncoasă, şi-a tras fermoarul gecii şi s-a gândit la ea. Nu la sfârşeala dintre ei, nu la certuri şi nu era apăsat de suspiciune sau ură. S-a gândit doar la tot ce avuseseră cândva. Îi era dor de ea şi îi era dor de el cu ea. Trei avioane de vânătoare au trecut atunci brusc pe cer atât de rapid, a apucat să vadă doar trei triunghiuri negre zburând deasupra lui la joasă înălțime şi apoi s-a auzit tunetul motoarelor. S-a speriat aşa de rău, încât s-a lăsat în patru labe. Când s-a ridicat, a simțit că ceva era altfel. Ca şi cum bubuitura aceea îl resetase. Ca şi cum fusese eviscerat de tot ce era în el. I se dăduse voie să o ia de la capăt. A alergat înapoi la maşină şi s-a urcat, dintr-odată plin de gânduri senine. Dar apoi a ajuns acasă, în acelaşi apartament şi, în scurt timp, aceeaşi iritare a explodat din cine ştie ce cauză. Nu-şi aminteşte ce s-a întâmplat fix de data aceea, ci doar că s-a dus dracului tot,

cu cuvinte grele şi aceeaşi ură plină de furie, ţâşnită din neant, care se autoalimen-tează, se dublează cu fiecare secundă ce trece. Observatorul tăcut s-a arătat din nou, a privit sumbru toată scena de la locul lui, din întuneric.

O poate lua de la capăt?

Poate să găsească un nou canal de comunicare cu Yana? Se poate uita din nou la Harriet fără toate acele straturi de neîncredere?

E un monstru.

Groapa e acum acoperită. Biletul pe care Harriet l-a scris când era copil a rămas pe jos, flutură uşor în vântul care n-are forţă să-l ducă de acolo. Se ridică, îşi scutură ţărâna de pe genunchi şi urcă povârnişul. Se opreşte la casa de cărămidă albă. Uşile de sticlă oglindesc amurgul târziu de vară, scuipatul de pe geam sclipeşte în lumina slabă.

Capitolul 25

HARRIET

Harriet stă cu spatele lipit de gard, îl aşteaptă din nou pe tata, în timp ce soarele fierbinte al după-amiezii alunecă peste crestele copacilor spre malul celălalt al lacului. Tata a spus că lipseşte o oră. Nu ştie de cât timp aşteaptă, încă n-a învăţat ceasul. îşi face de lucru cu obiectivele tatei, lustruieşte cu grijă lentilele cu o batistă albă şi le pune la loc în geantă, în compartimentele lor. In cele din urmă, tata apare pe drumeagul din pădure. Pare mic între copacii înalţi.

Harriet îndreaptă aparatul de fotografiat spre el, îl priveşte pe tata prin dreptunghiul mic, culorile par mai vii prin obiectiv, plantele lucesc mai verzi, cerul din spatele tatei e mai albastru decât în realitate. E ca şi cum s-ar uita

într-o poveste. îl vede pe tata mergând prin pădure, ridică privirea, o vede şi se privesc prin lentilă. îl fotografiază.

Tata se apropie de ea, îi ia aparatul, cercetează setările.

— Ce fotografiezi? întreabă el.

— Pentru albumul foto, răspunde ea.

—Aha, spune el, reglând rotițele de pe aparat. ISO-ul era mult prea mic, o să iasă foarte întunecată. Pune aparatul în geantă.

— Unde e Amelia? întreabă tata.

— A plecat la călărie, răspunde Harriet.

— Aha, spune el.

Închide ochii şi îşi apasă pleoapele cu degetul mare şi arătătorul.

— Cum a fost discuția? întreabă el.

— A fost bine.

— Hai să stăm un pic lângă apă.

Pontonul e îngust, puțin înclinat, şi, pe lângă stâlpii de fier, scândurile sunt murdare de excremente de pasăre. Pe ambele părți creşte trestie, şi ici-colo iese printre scânduri şi o gâdilă pe glezne când merge. Tata îşi dezleagă şireturile, îşi scoate pantofii şi şosetele, se aşază pe marginea pontonului, îşi suflecă manşetele pantalonilor şi îşi bagă picioarele în apă.

— E caldă, spune el. 21 de grade.

Tata n-are nevoie de termometru. Se uită spre ea şi bate uşurel în scândură, îi face semn să se aşeze lângă el. Harriet se uită în apă, nisipul de pe fund arată mâlos şi bule mici de aer se ridică uşor la suprafață. Vede un mic banc de peşti care înoată pe lângă picioarele lor. Se mişcă atât de încet, ca şi cum s-ar deplasa printr-o substanță mai groasă decât apa, ca şi cum ar înota în sirop. Un norişor acoperă pontonul şi Harriet ridică privirea. Norul e subțire şi soarele pare o monedă de aur care se rostogoleşte rapid în spatele

albului. Nu vrea să se gândească la soare. De când tata i-a spus că într-o zi se va stinge, o nelinişteşte să se gândească la el. I-a promis că asta că se va întâmpla la mult timp după ce moare ea, dar tot o nelinişteşte.

Tata o înghionteşte blând cu cotul şi Harriet se teme că a prins-o, că a înțeles la ce se gândeşte, dar el îi arată ceva peste lac. Mai întâi Harriet nu vede ce este.

— Vezi copacul ăla mare?

— Da.

— Vezi ce e în vârful lui? Acum vede vulturul din copac.

— Oh! şopteşte ea. Ce mare e!

— Un codalb, spune tata. Cel mai mare dintre toți. Harriet n-a văzut niciodată o pasăre atât de mare.

Între ei e lacul, dar vede clar contururile păsării sum-bre în copac. Inima îi bate mai tare.

— Caută ceva de mâncare, şopteşte tata. Un peşte care înoată aproape de suprafață. Sau vreun şoarece-de-pădure în crâng. Pândeşte.

— Nu, nu cred, spune Harriet.

— Nu?

— Nu, repetă ea.

— Atunci ce face?

— Stă şi îsi aminteşte.

Tata scoate un sunet, Harriet se uită la el şi vede că zâmbeşte. Vulturul e complet nemişcat, aproape una cu copacul. Apoi pasărea îşi deschide aripile şi îşi ia zborul. Traversează lacul, vine direct spre ei acum. Chiar şi tata, pe care nimic nu-l surprinde, se încordează când îl vede apropiindu-se de ponton. Vulturul dă din aripi cu putere o dată, apoi încă o dată. Şi încă o dată. Se lasă purtat de vânt în înalt, pluteşte nemişcat în aerul rarefiat, se roteşte în cercuri largi chiar deasupra lor. Tata se întinde pe spate pe ponton şi Harriet face acelaşi lucru. Se uită la vultur. Uneori

zboară drept spre soare şi atunci trebuie să închidă ochii. Vede ghearele galben-muştar, mari cât mâna de om. Aripile sunt atât de drepte, încât aproape că par artificiale, pasărea e ca un dreptunghi maro pe albastrul cerului, îi aduce aminte de avioanele de luptă vechi pe care le-a văzut în imagini din Al Doilea Război Mondial. Se înalță fără să mişte o pană măcar, se ridică spre marginea atmosferei, e mic cât o pată, pe urmă un punct, apoi dispare în azur. Întoarce capul şi vede fața tatei foarte aproape. Se uită încă la cer. Trăsăturile lui arată altfel acum, oare din cauză că stă întins? Fața îi e netedă, trăsăturile uniforme, moi. îşi întoarce fața spre Harriet şi se uită un timp unul la altul fără să spună nimic.

— Acum vreau să-ți spun, spune Harriet. Vreau să-ți spun ce a zis Amelia atunci.

Capitolul 26

YANA

S-a lăsat frigul de-a binelea acum, peronul e alb, cristale de gheață pe asfalt şi beton. Un text roşu rulează pe ecranul din fața ei, anunță că trenul de Stockholm are întârziere. Stă pe banca singuratică din gara Malma şi priveşte strada care se întinde de-a lungul şinelor. Pe trotuar e un bărbat cu un câine – animalul cercetează cu atenție un stâlp de iluminat, iar bărbatul îl lasă să-şi vadă de-ale lui. Un sunet undeva departe, vede lumina unor faruri, e un tren care se apropie şi informația de pe ecran se schimbă: „Tren în tranzit". Fasciculul de lumină e mai puternic, vine cu viteză mare, i se pare copleşitor că o asemenea forță vine direct spre ea şi, chiar dacă e destul de departe de marginea peronului, se ridică, mai face câțiva paşi înapoi şi stă ca

paralizată până când trenul goneşte pe lângă ea şi dispare. Se apropie apoi de calea ferată, se uită la şine şi la pietrele umede.

Peste drum sunt nişte locuinţe şi de acolo, de pe peronul înalt, Yana poate vedea drept în casă. Nu vede oameni, doar culori mate care se izbesc de pereţi din ecranele televizoarelor. Aude un semnal dintr-un alt secol, o frântură de melodie tristă, trei note care îi amintesc de clopoţelul de începere a şcolii când era mică – e prima zi, are un ghiozdan nou cu iepuraşi albi şi nu vrea să se despartă de tata.

Soseşte trenul care o va duce acasă, opreşte în staţie, uşile se deschid fără chef şi ea şovăie o clipă, nehotărâtă. Nimeni nu urcă, nimeni nu coboară. Un conductor într-un vagon îndepărtat coboară pe peron şi o priveşte mut. Yana face un pas înapoi să-i arate că s-a răzgândit, că nu intenţionează să urce. Un fluier taie aerul rece, uşile se închid şi trenul părăseşte peronul.

O nouă direcţie.

O ia spre clădirea gării, iese pe străduţa cu felinare sferice care parcă plutesc în aer. Intră în cafenea. Trei lumânări aprinse pâlpâie lângă casa de marcat, ceara s-a scurs şi s-a întărit pe tejghea. O femeie cu o cârpă în mână stă aplecată şi freacă o pată de mâncare care nu pare să vrea să dispară.

— Aţi închis? întreabă Yana.

Femeia se îndreaptă de şale şi se uită la ceas.

— Închidem în curând, spune ea. Da' ai timp.

Îşi comandă o cafea şi se aşază la masa din colţ, lângă fereastră. Femeia continuă să şteargă mesele. Yana scoate albumul de fotografii, îl deschide la prima pagină şi se uită la imaginile care ascund un secret ce urmează să fie dezvăluit în curând, dar care sunt încă doar nişte patrulatere misterioase. Le ia pe rând.

Se uită la fotografia mamei care priveşte pe fereastra trenului, la începutul călătoriei de demult cu tatăl ei. Şi, tot uitându-se, observă ceva. Se apleacă peste fotografie să vadă mai bine şi îşi dă seama că e scris ceva pe spate. Apucă marginile hârtiei, simte o uşoară rezistenţă a lipiciului cu care e prinsă şi o desprinde cu grijă de pe foaie. O întoarce şi găseşte un text scris cu cerneală, un scris de mână de copil: You Are Not Alone.

— Să-ţi mai pun?

Ospătăriţa e lângă ea, cu cafetiera în mână.

— Nu închideţi? spune Yana.

— Îmi dau şi eu seama când cineva are nevoie de cafea.

Femeia îi reumple cana.

— Ai pierdut trenul? întreabă ea.

— Da, răspunde Yana. Se poate spune că l-am pierdut intenţionat.

Femeia râde.

— Bine, spune ea şi se îndepărtează.

Yana se concentrează din nou asupra albumului, desprinde cu grijă următoarea fotografie – pe spate e scris acelaşi lucru, dar de trei ori acum.

You Are Not Alone
You Are Not Alone
You Are Not Alone

Mama a scris acelaşi lucru pe fiecare fotografie, iar pe unele dintre ele, cu litere foarte mici, pe întreaga suprafaţă albă. Când întoarce ultima poză, cea în care e bunicul în faţa unei păduri întunecate, e atât de surprinsă, încât o scapă pe podea. Se uită pe fereastra cafenelei, vede lumina mată de pe peronul gării. Închide ochii strâns, îşi lasă fruntea în palmă. Se apleacă într-o parte, se uită la fotografia de pe podea şi citeşte iar ce a scris fetiţa de atunci

pe tot spatele fotografiei, pe fiecare centimetru liber, iar, şi iar, şi iar:

YANA
YANA
YANA

Capitolul 27

OSKAR

Cerul e rozaliu şi soarele mai zăboveşte ca nişte mici flăcări în vârful brazilor. Oskar coboară micul povârniş prin pădure şi iese pe strada asfaltată care dude la gara Malma. Trece pe lângă stejarii mari şi clădirea albă a gării, urcă scările care duc la peron. Se uită de-a lungul peronului şi, pe banca veche, o vede pe Harriet. Şi-a pus geaca, s-a făcut răcoare.

Se îndreaptă spre ea. Harriet îl vede imediat şi se ridică. Se privesc, o pală de vânt îi răvăşeşte părul şi face acel gest doar al ei, îşi aranjează şuviţele după ureche şi mâna i se opreşte pe obraz, ca şi cum se gândeşte la ceva. O amintire din prima lor seară, în acel bar friguros de pe Vasagatan, când o şuviţă i-a căzut pe chip la fel, şi ea şi-a aşezat-o după ureche şi, când ochii li s-au întâlnit, el nu i-a putut duce privirea prea mult. Când ajunge lângă ea, o ia de mână.

— Iartă-mă, spune el.

Mai întâi Harriet nu zice nimic, privirea îi e înfiptă în asfalt.

— Oskar, spune ea apoi. Am fost cu altul fiindcă nu te mai iubesc.

— Ca să vezi... spune el.

Ridică privirea spre el, iar ochii ei capătă nuanța aceea pe care el n-a mai văzut-o în ochii nimănui – ca şi cum ar fi luminați dinăuntru de nişte lămpi slabe.

— Noi doi n-o să mai fim împreună, spune ea.

Oskar îi dă drumul mâinii. Din difuzorul vechi se aud trei tonuri, o frântură de melodie care sună atât de straniu şi trist şi îi aminteşte vag de ceva, nu-şi poate da seama ce. Un clopoțel de şcoală? O voce anunță în difuzor că prin stație urmează să treacă un tren fără să oprească.

— Nu se mai poate, spune ea. Nu se mai poate să ne purtăm aşa. Nu-i putem face asta Yanei.

— Yana... spune Oskar. După ce i-ai făcut ce i-ai făcut la bazin, nu mai ai nici un drept să-mi spui ce e mai bine pentru ea. Dacă ne despărțim, Yana rămâne cu mine.

— Hai să nu ne certăm din cauza ei, spune Harriet. N-ar vrea asta.

— Nu-nțelegi, spune el, zâmbind. Am vorbit cu Yana ieri. Rămâne cu mine.

Ea îl priveşte şi între sprâncene îi apare iar acel mic rid.

— Am întrebat-o pe Yana cu cine vrea să stea dacă ne despărțim, spune Oskar. A zis că vrea să fie cu mine.

Nesiguranța îi umple privirea lui Harriet.

— Trebuie să-i respecți alegerea, spune el. Nu vrea să stea cu tine.

În spatele ei trenul se apropie, vine cu viteză din vale, tot mai mare pe măsură ce se pregăteşte să treacă prin stație.

— Tu ai convins-o? întreabă ea.

— N-am convins-o de nimic. Aşa vrea ea. Face un pas spre Harriet.

— Şi n-ar trebui să fie cine ştie ce mare surpriză pentru tine, la dracu'! Nu recunoşti tiparul?

Oscar îsi coboară tonul.

— Respinsă tot timpul, spune el.

Gura lui Harriet se deschide pe jumătate.

— Respinsă de maică-ta, spune el. Harriet îşi acoperă ochii cu palmele.

— Nu! spune ea.

— Respinsă de soră-ta, spune el.

— Te rog, opreşte-te!

— Respinsă de taică-tu. Şi acum respinsă de singurul tău copil.

Harriet îi întoarce spatele, se duce spre şine şi se opreşte chiar la marginea peronului. Trenul e tot mai mare. Se uită cu grijă la şine, ca şi cum ar fi pe marginea unei prăpăstii.

— Nu mai pot! strigă Oskar. Iar am ajuns aici. Încă o scenă. încă o şansă să fii în centrul atenţiei!

Harriet se uită spre tren, care se apropie cu toată viteza. La barieră clopotul sună fals în vânt.

— Pe cine încerci să păcăleşti? strigă el.

Harriet se întoarce spre Oskar şi el ar vrea să-i mai strige câteva, dar se răzgândeşte. Ceva e brusc altfel.

Ceva în privirea ei. Chipul lui Harriet are acum trăsături ca de copil. Stă nemişcată, cu mâinile pe lângă corp şi părul în dezordine. încearcă să zâmbească şi, când Oskar vede cum se luptă să-şi ţină lacrimile în frâu, o recunoaşte brusc: e fetiţa de pe bancă din fotografie, fetiţa cu geanta aparatului de fotografiat al tatălui arzându-i umărul şi lacrimile dansând sub gene.

— Nu! murmură el.

Harriet se întoarce spre şine şi sare chiar în clipa în care trenul ajunge în dreptul ei. Un salt mic, în faţa locomotivei care goneşte, şi s-a dus.

Peronul se întunecă în umbra trenului care trece peste Harriet, apoi se luminează din nou, frânele scârţâie înnebunite dincolo de gară şi Oskar cade în genunchi. Voci nelinişţite în depărtare, paşi grăbiţi pe peron, cineva a văzut

ce s-a întâmplat. Clopotul încă bate la barieră. Altfel, linişte deplină în gara Malma. Oskar se uită în pământ, cu fruntea pe asfalt. Nu vede nimic, dar totul are contururi, întunericul e limpede precum cristalul, aşa cum e probabil întotdeauna în acel moment al vieții când te vezi cu adevărat.

Capitolul 28

HARRIET

— Am stat aici, pe ponton, exact unde suntem acum, spune Harriet.

Nu îndrăzneşte să se uite la tata, se uită spre lac. Un fir de trestie iese printre scânduri chiar în fața ei. îl smulge. Noroiul se răscoleşte pe fundul apei, totul de-vine tulbure. Tălpile îi dispar în apă, arată de parcă n-ar avea picioare.

—Amelia a făcut „vine crabul şi te ia", spune Harriet. Mai tii minte?

Tata râde şi dă din cap că da.

— Crabul, spune el scurt.

— Şi mi-a zis că vrea să-mi spună ceva important, continuă Harriet. A zis că...

Harriet mişcă firul pe fundul apei, îl înfige în noroi iar şi iar. închide ochii strâns, încearcă să vorbească, dar cuvintele îi stau în gât.

— Poți să-mi spui, spune tata. Nu pățeşti nimic.

— A zis că nu eşti tatăl meu adevărat.

— Aha, spune tata.

Ridică privirea spre cer, închide ochii. Tace câteva secunde.

— Unde a auzit ea asta?

— A tras cu urechea când mama vorbea cu noul ei tip şi i-a zis asta. Că, de fapt, eu am un alt tată.

— Aha, face tata din nou.

Se uită peste lac şi scoate un sunet pe care Harriet nu-l înţelege, pufneşte scurt pe nas, ca şi cum ar fi surprins de cele auzite. Apoi se uită din nou la Harriet.

— Am vrut... începe ea.

Tace şi încearcă din nou să formuleze. Se concentrează, căci, când se gândeşte la ce vrea să spună, nu ştie dacă poate s-o facă fără să plângă.

— Am vrut să-ţi zic, dar n-am avut curaj, spune ea.

Fiindcă mi-e aşa de frică să nu fie adevărat.

Tata îşi pune o mână peste a ei. Apa se linişteşte şi Harriet îşi ridică în sfârşit privirea spre el.

— Şi-ai ţinut asta în tine un an de zile? Ea încuviinţează şi încearcă să zâmbească.

— Ce îngrozitor! spune el.

— Cred că e ceva în neregulă cu mine, tati.

— Nu-i nimic în neregulă cu tine.

— Ba da. Uneori simt că lumea o să dispară. N-am curaj să mă uit în jur, fiindcă mi-e frică să nu dispară tot ce văd. Alteori e invers, trebuie să mă uit în jur, să mă învârt ca să văd tot, să găsesc dovezi.

— Ce dovezi? întreabă tata.

— Că exist.

Lemnul e cald, scândurile s-au încins după o în-treagă zi în soare.

— Când mama şi Amelia au dispărut, mi s-a făcut frică, spune ea. Şi de-asta tu trebuie să fii aici, fiindcă, dacă tu n-ai mai fi, atunci poate n-ar mai fi nimic.

— Aici sunt, murmură tata.

— Cineva trebuie să fie mereu cu mine. De-asta e aşa de important ca tu să exişti. E foarte important, tati!

— Exist, spune tata şoptit. Ascultă! Nu contează ce spune nimeni. Tu eşti fata mea. Eu sunt tatăl tău. Şi nu plec nicăieri.

Harriet încuviinţează. Tata se uită în lac, chipul îi e luminat de soarele reflectat în apă, străluceşte de parcă tata se uită într-un cufăr cu aur. Vede şi el un fir de trestie, îl smulge şi îl aşază în cruce cu al ei.

— E adevărat? întreabă Harriet.

— Ce?

— Ce a spus Amelia.

Tata trage adânc aer în piept, îl ţine în plămâni o clipă, apoi expiră.

— N-am gândit niciodată altceva decât că tu eşti fiica mea şi că eu sunt tatăl tău, spune el. Fiindcă semănăm atât de mult. Amândurora ne plac chiftelele, dar dăm la o parte gemul de merişor.

Harriet râde.

— Ne place tot ce e frumos, continuă el. Tu ai desenele tale, eu fotografiile. Vedem imagini peste tot. Şi cred că uneori suntem amândoi trişti fiindcă simţim că lipseşte ceva. Şi eu, şi tu vrem să fim liberi, dar în acelaşi timp ne e frică să fim singuri. Nu-i aşa?

Tata se uită la ea, o studiază rapid.

— Ascultă! spune el blând şi îi pune o mână pe spate. Nu plânge, inimioară!

Cu degetul mare, plin de pământ, îi şterge obrazul lui Harriet.

— Aşa, inimioară, spune el. Vreau să-ţi arăt ceva.

Îsi suflecă mâneca şi îi arată umărul. Acolo e tatuajul, cuvintele a căror cerneală s-a întins în piele, propoziţia scurtă pe care Harriet a încercat de atâtea ori să o descifreze când credea că el nu o vede.

— Vezi tatuajul ăsta?

Apasă uşor pielea ca să se întindă şi să se vadă textul.

— Vezi ce scrie? întreabă el.

— E în engleză?

— Da. You are not alone. înseamnă „Nu eşti singur”. E dintr-un cântec. L-am ascultat de atâtea ori. E ca şi cum îl cântă special pentru mine. Zice că nu trebuie să-mi fie frică, că nu sunt singur. Şi că...

Tata tace, închide ochii.

— Şi că sunt minunat. Nimeni nu mi-a zis asta vreodată.

Îi ia mâna, o roagă să închidă ochii, şi ea face întocmai. Simte soarele pe față şi o adiere uşoară pe frunte.

— De fiecare dată când simți că lumea nu mai e la locul ei, când te simți speriată sau neliniştită, atunci zi aşa! spune el. Repetă după mine: Nu eşti singură!

— Nu eşti singură, spune ea.

Tata mai spune o dată şi ea repetă. Iar şi iar. Uneori îl aude spunând şi el „Nu eşti singură”, şi glasul îi sună spart, ca şi cum ar veni dintr-o altă lume. Tata îi cuprinde umerii cu brațul, e aşa de mare, iar când o îmbrățişează, e pretutindeni.

— Eşti fetita mea. Ştiu că asa e fiindcă o simt cu tot trupul, tot timpul. înțelegi?

Harriet dă din cap că da.

— Şi nu ştiu dacă e adevărat ce a spus soră-ta. Pentru mine n-are nici o importanță. Dar tu vrei să afli?

— Nu.

Ii aşază capul pe pieptul lui, şi Harriet îi simte răsuflarea în păr ca pe o căldură blândă.

— Dacă vrei, putem afla.

— Nu, nu vreau să ştiu, spune ea. Vreau doar să fii cu mine.

— Sunt, spune tata. Sunt mereu cu tine.

Mulțumirile autorului

Personajele din această carte sunt, evident, iubitoare de cărți și, uneori, s-au inspirat din alți autori. Gândurile lui Harriet despre faptul că o dată în viață se întâmplă să te vezi cu adevărat pe tine însuți vin probabil dintr-un poem de Pablo Neruda, pasajul aminteşte de ceva ce a scris el. Iar când îi povesteşte lui Oskar despre cea mai frumoasă frază pe care a citit-o într-o carte, citează din Extrem de tare şi incredibil de aproape de Jonathan Safran Foer.

Această carte a fost scrisă între sfârşitul toamnei lui 2020 şi vara lui 2022. Cât timp am lucrat la ea am primit ajutor nepreţuit de la mulți oameni şi aş dori să le mulțumesc aici.

Mulțumiri editorului meu, Daniel Sandstrom, de la Editura Albert Bonniers – fără tine acest roman ar fi fost cu şaptesprezece la sută mai slab. Vreau, de asemenea, să-i mulțumesc Asei Beckman, care a fost o citi-toare implicată a acestei cărți pe tot parcursul scrierii sale – n-am întâlnit niciodată pe cineva cu intuiția ta pentru ceea ce nu e adevărat sau nu e armonic într-un text.

Le mulțumesc, de asemenea, redactorului Lotta Bergqvist de la Bonniers şi Asei Ernflo, care au lucrat intens la carte în etapa sa finală.

Mulțumiri inspectorului de poliție Jonas Lindberg şi doctorului Oile Wallner.

Au fost, de asemenea, prieteni şi colegi care au citit şi au avut idei valoroase. Mulțumesc, Josefine Sundstrom, Fredrik Backman, Fredrik Wikingsson, Ruben Osdund, Ninni Schulman, Klas Lindberg, Caile Schulman, Sigge Eklund, Ivar Arpi, Veronica Zacco, Eric Rosen şi Pascal Engman!

Vreau, de asemenea, să îi mulțumesc lui Aştri Ahlander de la Agenția Ahlander, o agentă care a reuşit nu doar să-mi vândă cărțile în străinătate, ci şi să devină una dintre cele mai importante persoane în procesul de scriere a acestui text.

Şi, nu în ultimul rând, vreau să-i mulțumesc soției mele, Amanda, mereu prima şi ultima mea cititoare.

Alex Schulman